

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10(7) ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
33/64 ΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ**

6 Φεβρουαρίου, 2026

(Ένσταση Αρ. 2/2025)

**[Α. Ρ. ΛΙΑΤΣΟΣ, Π., Τ. Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Τ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ,
Ν. Γ. ΣΑΝΤΗΣ, ΣΤ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ, Τ. ΚΑΡΑΚΑΝΝΑ,
Η. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Μ. ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΥ, ΜΕΛΗ]**

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 10(7) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1964
ΕΩΣ 2025 ΚΑΙ 16(4) ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ
141(I)/2025.

-ΚΑΙ-

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΗΜΕΡ. 27.6.25 (Η ΟΠΟΙΑ
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΗ ΣΤΙΣ 30.6.25).

-ΚΑΙ-

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10(5)(ζ) ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 33/64, ΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΤΟΡΙΑ ΒΑΡΩΣΙΩΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Αχ. Δημητριάδης με Ν. Ιακώβου (κα), Μ. Ξιαρή και Π. Ευαγόρου (κα), για Λέλλος Π. Δημητριάδης Δικηγορικό Γραφείο ΔΕΠΕ, για την Ενιστάμενη.

Π. Πολυβίου με Μ. Αντωνίου (κα) και Ν. Καλλένο, για το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

Ενιστάμενη παρούσα.

ΛΙΑΤΣΟΣ, Π.: Η απόφαση του Συμβουλίου δεν είναι ομόφωνη. Την απόφαση της πλειοψηφίας, των Μελών Ψαρά-Μιλτιάδου, Σάντη, Χατζηγιάννη, Γεωργίου και Καλλιγέρου, θα δώσει η Ψαρά-Μιλτιάδου. Η απόφαση της μειοψηφίας, του Προέδρου και των Μελών Οικονόμου και Καρακάννα, θα δοθεί από εμένα.

ΑΠΟΦΑΣΗ
(Πλειοψηφίας)

ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Μ.: Το Μεταβατικό Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 16.6.23 να προσφέρει στην Ενιστάμενη «διορισμό, με δοκιμασία διάρκειας δύο ετών, στη μόνιμη θέση *Επαρχιακού Δικαστή στη Δικαστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας*» από την 1.7.23.

Στις 27.6.25, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο (στο εξής το Συμβούλιο ή ΑΔΣ) αποφάσισε ότι η Ενιστάμενη «δεν είναι κατάλληλη ώστε να επικυρωθεί ο διορισμός της στη μόνιμη θέση του Επαρχιακού Δικαστή. Συνεπώς, η υπηρεσία της τερματίζεται με τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου».

Η Ενιστάμενη προχώρησε, στις 8.7.25, στην καταχώρηση του παρόντος ένδικου μέσου, ήτοι της Ένστασης, κατ' εφαρμογή του **Άρθρου 10(5)(ζ) του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλες Διατάξεις Νόμου)** (στο εξής ο **Νόμος** ή **Ν.33/64**), με την οποία αξιώνει από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο και νυν Ανώτατο

Συνταγματικό Δικαστικό Συμβούλιο, ¹ στο πλαίσιο της ακυρωτικής δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας του, ² την ακύρωση της πιο πάνω απόφασης ημερομηνίας 27.6.25. Στην εν λόγω Ένσταση προβάλλονται διάφοροι λόγοι τους οποίους αναλύει και θα μας απασχολήσουν στη συνέχεια κατά κεφάλαια.

Το ΑΔΣ καταχώρισε τη γραπτή του αγόρευση με κύρια συνισταμένη την υποστήριξη της θέσης ότι η Ενιστάμενη στερείται εννόμου συμφέροντος να αμφισβητεί την απόφαση του ΑΔΣ για τον υπό δοκιμασία διορισμό της και ότι αυτή δεν τελούσε υπό καθεστώς Προσωρινού Επαρχιακού Δικαστή. Κατ' επέκταση είναι η θέση του Συμβουλίου ότι οι όποιοι ισχυρισμοί της Ενιστάμενης που θεμελιώνουν το αίτημά της προσκρούουν στο δόγμα της απαγόρευσης της ταυτόχρονης επιδοκιμασίας και αποδοκιμασίας.

Υπό Δοκιμασία Διορισμός – Το Δόγμα της Επιδοκιμασίας και Αποδοκιμασίας και Άλλα Συναφή

Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι ο διορισμός υπό δοκιμασία και η τελική κρίση επί της καταλληλότητας ή μη δικαστή είναι δύο αυτοτελείς και διακριτές πράξεις του ΑΔΣ οι οποίες συντελούνται σε

¹ Άρθρο 10(Α) του ως άνω Νόμου ως έχει τροποποιηθεί με το Ν.141(Π)/25, ημερ. 25.7.25.

² Άρθρο 9(2)(δ) του Ν.33/64.

δύο διαφορετικά στάδια, πλην όμως σχετίζονται η μια με την άλλη. Αρχικά, είναι η απόφαση για διορισμό δικαστή υπό δοκιμασία για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και δη αυτή των δύο ετών, διάστημα που απαιτείται για να αναδειχθεί η καταλληλότητά του. Ακολούθως, είναι η απόφαση που οδηγεί σε μονιμοποίηση ή μη, εφόσον κρίνεται πλέον κατά πόσο ο υπό δοκιμασία δικαστής μπορεί να ανταποκριθεί στα καθήκοντα της θέσης και να εκπληρώσει την αποστολή του.

Είναι κοινός τόπος πώς η επιστολή του Καθ' ου η Αίτηση Συμβουλίου, ημερομηνίας 16.6.23, ήταν για διορισμό με δοκιμασία, ως άνω. Η Ενιστάμενη αποδέχθηκε τον διορισμό και στην ορκωμοσία που έλαβε χώρα στις 21.6.23 στο Ανώτατο Δικαστήριο ορκίσθηκε και διαβεβαίωσε με την υπογραφή της ενώπιον των μελών του ΑΔΣ, με τον προβλεπόμενο δικαστικό όρκο, ότι θα υπηρετήσει *«... εις το αξίωμα της υπό δοκιμασία Επαρχιακής Δικαστού»*.

Να σημειωθεί πως ο δικαστικός όρκος και η διαβεβαίωση είναι το απαραίτητο τελικό στάδιο της κάθε διαδικασίας διορισμού, χωρίς το οποίο δεν θεωρείται ότι κάποιος έχει λάβει τη συγκεκριμένη θέση.

Ο δικαστικός όρκος, ως αυτός προνοείται στο **Άρθρο 9** του **Περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960** (στο εξής **N.14/60**) - και στον αντίστοιχο Πίνακα - αντανakλά τη συνταγματική θέση της δικαστικής εξουσίας και δεσμεύει κάθε Δικαστή να απονέμει δικαιοσύνη «... συμφώνως προς τους νόμους και τα έθιμα της Δημοκρατίας της Κύπρου, άνευ φόβου ή ευνοίας, προκαταλήψεως ή πάθους». Είναι πάνω σε αυτή τη βάση, που οι Δικαστές κατέχουν το δικαστικό αξίωμα και ασκούν τα δικαστικά τους καθήκοντα. Προς τούτο, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, ενεργώντας ως Συμβούλιο στην **Αίτηση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για Απόλυση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, Αίτηση Αρ.1/24, 18.9.24**, παρέπεμψε «... στην διαχρονικής αξίας αναφορά του Δικαστή Πική στην απόφασή του στην υπόθεση **Pres.of Republic v. House of R/tatives (1985) 3 CLR 1429, 1464-1465**», όπου επισημάνθηκαν και τα ακόλουθα σε σχέση με τον δικαστικό όρκο:

«[...] Είναι η μόνη βάση για τη λειτουργία ανεξάρτητης και αδέκαστης Δικαιοσύνης. Οι όροι υπηρεσίας των Δικαστών και ο δικαστικός όρκος διαλαμβάνονται στον Περί Δικαστηρίων Νόμο που θεσπίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Άρθρου 179.1 του Συντάγματος που ορίζει ότι το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ο υπέρτατος Νόμος [...]».

Η κύρια και ουσιαστική θέση της Ενιστάμενης είναι ότι τέτοιος υπό δοκιμασία διορισμός δεν προνοείται ούτε στον Νόμο ούτε σε κάποιο Κανονισμό. Παρά το ότι υφίσταται πρόνοια με χρήση της έννοιας «προσωρινός Επαρχιακός Δικαστής» στο **Άρθρο 10** του **Ν.14/60**,³ είναι γεγονός ότι οι προσωρινοί διορισμοί τέτοιου είδους (και όχι για έκτακτες θέσεις), δεν συναντώνται στον Νόμο, ούτε στον Κανονισμό. Είναι συνεπώς η θέση του συνηγόρου της Ενιστάμενης, πως τούτο καθιστούσε τον διορισμό μόνιμο. Κάτι που συνάδει, κατά τη θέση του, με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Ο συνήγορος του ΑΔΣ αντιτείνει σ' αυτό την πολυετή δικαστική παράδοση της Κυπριακής Δημοκρατίας, σύμφωνα με την οποία ακολουθείται η πρακτική διορισμού του υπό δοκιμασία Επαρχιακού Δικαστή. Τονίζει ότι με βάση τα δεδομένα του όρκου, διαβεβαίωσης και αποδοχής των όρων, και ειδικά του επίδικου όρου του υπό δοκιμασία διορισμού, η Ενιστάμενη αποδεχόμενη την εγκυρότητα του εν λόγω όρου, έχει αναγνωρίσει και αποδεχθεί την εξουσία του

³ «**10.—(1)** Εν περιπτώσει ανικανότητος ή απουσίας Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου, Ανωτέρου Επαρχιακού Δικαστού ή Επαρχιακού Δικαστού ή επί σκοπώ αποφυγής επιβραδύνσεως της απονομής της δικαιοσύνης εν τινι επαρχία το Ανώτατον Δικαστικόν Συμβούλιον, εφ' όσον ήθελε θεωρήσει τούτο σκόπιμον, δύναται να διορίση πρόσωπον τι κεκτημένον τα υπό του άρθρου 6 απαιτούμενα προσόντα ίνα εκτελή καθήκοντα Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου, Ανωτέρου Επαρχιακού Δικαστού ή Επαρχιακού Δικαστού διά την επαρχίαν εκείνην επί τοσούτον χρόνον, ως θα καθορίζεται εν τω εγγράφω του διορισμού...».

Συμβουλίου να αποφασίσει σχετικά με την επικύρωση ή μη του υπό δοκιμασία διορισμού της.

Ως αναφέρθηκε, η λέξη «τερματισμός», όπως χρησιμοποιείται στο **Άρθρο 157.2** ⁴ του **Συντάγματος** και στο **Άρθρο 10(5)(α)** του **Ν.33/64**, ως ίσχυε και τον ουσιώδη χρόνο, ⁵ διαφοροποιείται από τις έννοιες της «απόλυσης» και της «πειθαρχικής εξουσίας». Η απόλυση προϋποθέτει την έναρξη πειθαρχικής διαδικασίας και την επιβολή ποινής απόλυσης, ενώ αντιθέτως, ο «τερματισμός» είναι ευρύτερη έννοια, περιλαμβάνουσα προφανώς την έννοια της λήξης και την περίπτωση της μη μονιμοποίησης δικαστή που τελεί υπό δοκιμασία. Στο δε **Άρθρο 157.3** ⁶ του **Συντάγματος**, γίνεται αναφορά σε αποχώρηση ή απόλυση Δικαστή. Ουδεμία όμως αναφορά γίνεται σε τερματισμό.

⁴ **Άρθρο 157.2** «Εις την αποκλειστικήν αρμοδιότητα του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου υπάγονται ο διορισμός, η προαγωγή, η μετάθεσις, ο τερματισμός της υπηρεσίας και η απόλυσις των δικαστών, ως και η πειθαρχική εξουσία επί τούτων».

⁵ **Άρθρο 10(5)** « Από την 1η Ιουλίου 2023- (α) αρχίζει τη λειτουργία του το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο στην αποκλειστική αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται ο διορισμός, η προαγωγή, η μετάθεση, ο τερματισμός της υπηρεσίας, η απόλυση και η πειθαρχική εξουσία επί των Δικαστών του Εφετείου και των Δικαστών των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων: Νοείται ότι, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, κατά τον διορισμό ή την πλήρωση οιασδήποτε θέσης Δικαστή, λαμβάνει υπόψη την ανάγκη στελέχωσης των δικαστηρίων με μέλη προερχομένα από προσοντούχους δικηγόρους: Νοείται περαιτέρω ότι, κάθε απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου δέον να είναι επαρκώς και δεόντως αιτιολογημένη».

⁶ **Άρθρο 157.3.** «Ουδενός δικαστού αποφασίζεται η αποχώρησις ή η απόλυσις, ειμή υφ' ούς όρους και καθ' ον τρόπον προβλέπεται εν των Συντάγματι δια τους δικαστάς του Ανωτάτου Δικαστηρίου».

Η έννοια του διορισμού ως καθορίζεται στο **Άρθρο 157.2 του Συντάγματος** και στο **Άρθρο 10(5)(α) του Νόμου** δεν απαγορεύει τον διορισμό δικαστή υπό δοκιμασία, και η νομική του θεμελίωση συναντάται σε μια δικαστική πρακτική που είναι τουλάχιστον ισόχρονη με την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συνεπώς, ο υπό δοκιμασία διορισμός δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν προβλέπεται, αφού η πρακτική τόσων χρόνων είναι ό,τι πιο δυναμικό για να τη στηρίξει νομολογιακά. Για να συμβεί κάτι τέτοιο, πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία εθίμου, ήτοι «η μακρά και ομοιόμορφη πρακτική (consuetudo) καθώς και η συνείδηση δικαίου ή, έστω, ανάγκης (opinio juris ή necessitatis) όλων των εμπλεκομένων (άμεσων) συνήθως οργάνων» (βλ. **Ε. Βενιζέλος, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2021, σελ.85-89** και **Σπηλιωτόπουλου-Κουδύλη, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, 16^η Έκδοση, 2023, Τόμος 1, σελ.41**).

Εν προκειμένω, συντρέχουν ενισχυμένες – θα έλεγε κανείς – οι ως άνω προϋποθέσεις αφού πρόκειται για πολύχρονη, επαναλαμβανόμενη, αδιάλειπτη, ομοιόμορφη, σαφή και προβλέψιμη δικαστική πρακτική που πηγάζει από τον ανώτατο φορέα δικαστικής

εξουσίας, ο οποίος συνταγματικά έχει το καθήκον διορισμού ελέγχου και εποπτείας των Επαρχιακών Δικαστών (βλ. επίσης, **J.B Saunders, Words and Phrases Legally Defined, (2nd Edition 1969), Butterworths, Vol.1, σελ. 392 and 393**). Η πολύχρονη πραγματική άσκηση της πρακτικής αυτής, δημιουργεί και ασφάλεια δικαίου, εφόσον στηρίζεται στην καλά εμπεδωμένη στο δικαστικό μας σύστημα, γενική πεποίθηση, ως προς την νομική της δεσμευτικότητα (βλ. **Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η Έκδοση, 2015,105**).

Άλλωστε, αυτή η πάγια πρακτική διορισμού υπό δοκιμασία Επαρχιακού Δικαστή, αναγνωρίστηκε και μετουσιώθηκε έτσι σε νομολογιακή αυθεντία ύψιστης ιεράρχησης, στην **Καρατσής ν. Δημοκρατίας κ.ά. (2001) 3 Α.Α.Δ.220, 224**, όπου λέχθηκαν ομοφώνως από την πλήρη Ολομέλεια και τα ακόλουθα:

«Κατά τη μορφοποιηθείσα πρακτική του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, που καθιδρύθηκε βάσει του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου του 1964, (Ν.33/64), διορισμοί στη θέση του Επαρχιακού Δικαστή, γίνονται, κατ' αρχάς, επί προσωρινής βάσεως, για χρονική περίοδο ενός έτους, με την προοπτική μονιμοποίησης μετά το πέρας του προσωρινού διορισμού».

Αναφορά στην **Καρατσής**, ανωτέρω, και στην πιο πάνω μορφοποιηθείσα πρακτική γίνεται και στην απόφαση μας ημερ. 12.9.2025, που εκδόθηκε στο πλαίσιο της παρούσας Ένστασης.

Στο σύστημα του Κοινοδικαίου στο οποίο ανήκει η Κύπρος, η αρχή της δεσμευτικότητας των δικαστικών αποφάσεων, ως μια από τις πηγές δικαίου, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες και συναρτάται άμεσα με τη βεβαιότητα του δικαίου και την επικράτηση του κράτους δικαίου (βλ. **Γουότς κ.ά ν. Λαούρη κ.ά 2014 1(B) Α.Α.Δ 1401, 1426-1427** και **Γ.Μ. Πική, Το Αγγλικό Κοινό Δίκαιο, Οι Κανόνες της Επιείκειας και η Εφαρμογή τους στην Κύπρο, 1981, σελ.21 και 49-50**).

Στο στάδιο αυτό επισημαίνουμε ότι, παλαιότερα, ο διορισμός υπό δοκιμασία δικαστή υφίστατο για περίοδο ενός έτους. Το χρονικό αυτό διάστημα επιμηκύνθηκε σε δύο έτη, κατά την περίοδο της πανδημίας - και σε κάθε περίπτωση πριν από τον υπό δοκιμασία διορισμό της Ενιστάμενης - αφού, ο μεγάλος όγκος των υποθέσεων και ενίοτε η πολυπλοκότητά τους, είχε ως αποτέλεσμα ο δικαστής υπό δοκιμασία, σε αυτό το χρονικό διάστημα του ενός έτους, να μην διεκπεραιώνει ικανό αριθμό υποθέσεων ώστε να αναδεικνύονται οι ικανότητες και η

εν γένει καταλληλότητά του. Η χρονική αυτή περίοδος των δύο ετών δεν είναι μεγάλη, με τον καθορισμό της να μην είναι αυθαίρετος και να διασφαλίζει, όχι μόνο την ακεραιότητα αλλά και την ποιότητα απονομής της δικαιοσύνης στην Κύπρο, αφού θα πρέπει να διορίζονται σε μόνιμη θέση ικανοί δικαστές ώστε να δύνανται να ανταποκριθούν με επάρκεια στο λειτούργημά τους.

Είναι την πιο πάνω πρακτική η οποία μορφοποιήθηκε, εδώ και δεκαετίες και η οποία αποδόθηκε ως τέτοια και νομολογιακά (βλ. **Καρατσής**, *ανωτέρω*), δημιουργούσα με αυτό τον τρόπο ασφάλεια και βεβαιότητα δικαίου που ακολούθησε εν προκειμένω το ΑΔΣ.

Ο διορισμός δικαστή υπό δοκιμασία δεν συνιστά ιδιαιτερότητα του κυπριακού νομικού συστήματος. Όπως εύστοχα επισημαίνεται από τον κ. Πολυβίου, το σύστημα υπό δοκιμασία διορισμού Δικαστή υφίσταται σε διάφορες χώρες της Ευρώπης.

Συναφώς, στο σύγγραμμα **A. Sajo, *Judicial Integrity*, Martinus Nijhoff Publishers, 2004, σελ.295-296**, γίνεται αναφορά σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες που ισχύει αυτό το σύστημα και εν τέλει σημειώνεται:

«It seems that appointment for a definite term in most countries is seen as a necessary means of screening out individuals unfit for judicial office and not as a threat to judicial independence».

Σε ελεύθερη μετάφραση:

«Φαίνεται ότι ο διορισμός για ορισμένη θητεία στις περισσότερες χώρες θεωρείται αναγκαίο μέσο ελέγχου και αποκλεισμού προσώπων ακατάλληλων για το δικαστικό λειτούργημα και όχι ως απειλή για τη δικαστική ανεξαρτησία».

(βλ. ακόμη, ειδικά για τα ισχύοντα στη Γερμανία, το δοκίμιο του

V. G. Heinz «The Appointment of Judges in Germany», ⁷ όπου καταγράφεται ότι στη Γερμανία, η δοκιμαστική περίοδος κυμαίνεται από 3 έως 5 έτη).

Χρήσιμη αναφορά μπορεί να γίνει και στην **Hans – Jurgen Stieringer v. Germany, Appl. no.28899/95, 25.11.96**, όπου ο Αιτών ήταν καταδικασθείς σε ποινική δίκη, Δικαστές στην οποία ήταν ένας μόνιμος Δικαστής και δύο υπό δοκιμασία. Αποφασίσθηκε πως και οι υπό δοκιμασία Δικαστές είχαν τα εχέγγυα αμεροληψίας και ανεξαρτησίας, με τη θέση για μη δίκαιη δίκη του Αιτούντος να απορρίπτεται.

⁷ Δημοσιεύτηκε στο Berliner Anwaltsblatt 4/1999, 178-183.

Εκείνο που έχει βαρύνουσα σημασία είναι, ακριβώς, ότι το όργανο ή ο φορέας που κρίνει την εν τέλει καταλληλότητα του υπό δοκιμασία Δικαστή, δέον να είναι δικαστικό σώμα (judicial body), ανεξάρτητο, αμερόληπτο και αντικειμενικό και να αποφασίζει με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, χωρίς βεβαίως επηρεασμό από οποιεσδήποτε πολιτικές παρεμβάσεις ή πολιτικά κριτήρια. (βλ. ***Council of Europe Standards on Judicial independence, May 2021*** και ***Consultative Council of European Judges (CCJE), opinion No.1 (2001) of CCJE for the Attention of the Committees of Ministers of the Council of Europe on Standards Concerning the Independence of the Judiciary and the Irremovability of Judges, 23.11.01***).

Το ερώτημα που τίθεται είναι εάν τέτοιος διορισμός βρίσκεται σε αντίθεση με την αρχή της ανεξαρτησίας του διορισθέντος και, γενικότερα, τις εγγυήσεις που παρέχονται από το ***Άρθρο 6.1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*** (στο εξής ***ΕΣΔΑ***), το ***Άρθρο 19 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση*** (στο εξής ***ΣΕΕ***), το ***Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*** (στο εξής ***Χάρτης***) και το ***Άρθρο 30.2 του Συντάγματος***.

Το γεγονός ότι οι δικαστικοί λειτουργοί είναι ισόβιοι, θεωρείται επιστέγασμα της ανεξαρτησίας τους και περιλαμβάνεται στις εγγυήσεις του **Άρθρου 6.1 της ΕΣΔΑ** (βλ. **Gudmundur Andri Astradsson v. Iceland [2020] ECHR 844 (1 December 2020), παρ.239-240** και **Zand v. Austria, App. No 7360/76, 12.10.78, παρ.80**), και του πιο πάνω Άρθρου του Συντάγματος.

Όπως αναφέρεται στο σύγγραμμα του **Λ-Α Σισιλιάνου, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – Ερμηνεία κατ' Άρθρο, Νομική Βιβλιοθήκη, 3^η έκδοση, 2025, σελ.333**: «Το ΕΔΔΑ έχει αποφανθεί επανειλημμένα ότι για να καθορίσει αν ένα όργανο μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, *inter alia*: α) ο τρόπος διορισμού των μελών του, β) η διάρκεια της θητείας τους, γ) η ύπαρξη εγγυήσεων κατά εξωτερικών πιέσεων και δ) το κατά πόσον το όργανο εμφανίζεται όντως ως ανεξάρτητο προς τα έξω». (βλ. επίσης, **Incal v. Turkey [1998] ECHR 48 (9 June 1998), παρ.65** και **αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (στο εξής **ΔΕΕ**) στις **C-791/19, 15.7.21**, **C-896/19, 20.4.21, σκέψεις 53-57** και στην εκεί αναφερόμενη νομολογία, καθώς και στην **C-487/19, 6.10.21**, όπου έγινε αναφορά και στην **Astradsson v. Iceland**, ανωτέρω).

Στην ***Campbell and Fell v. UK [1984] ECHR (28 June 1984)***,

επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

«78. In determining whether a body can be considered to be "independent" - notably of the executive and of the parties to the case (see, inter alia, the *Le Compte, Van Leuven and De Meyere* judgment of 23 June 1981, Series A no. 43, p. 24, para. 55) -, the Court has had regard to the manner of appointment of its members and the duration of their term of office (*ibid.*, pp. 24-25, para. 57), the existence of guarantees against outside pressures (see the *Piersack* judgment of 1 October 1982, Series A no. 53, p. 13, para. 27) and the question whether the body presents an appearance of independence (see the *Delcourt* judgment of 17 January 1970, Series A no. 11, p. 17, para. 31)».

Σε ελεύθερη μετάφραση:

«78. Κατά τον καθορισμό του κατά πόσον ένα όργανο μπορεί να θεωρηθεί «ανεξάρτητο» - ιδίως έναντι της εκτελεστικής εξουσίας και των διαδίκων της υπόθεσης (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση *Le Compte, Van Leuven and De Meyere* της 23ης Ιουνίου 1981, Series A αρ.43, σ.24, παρ.55) - το Δικαστήριο έλαβε υπόψη τον τρόπο διορισμού των μελών του και τη διάρκεια της θητείας τους (στο ίδιο, σελ. 24-25, παρ.57), την ύπαρξη εγγυήσεων έναντι εξωτερικών πιέσεων (βλ. την απόφαση *Piersack* της 1ης Οκτωβρίου 1982, Series A αρ.53, σ.13, παρ.27) καθώς και το ζήτημα κατά πόσον το όργανο εμφανίζεται ως ανεξάρτητο (βλ. την απόφαση *Delcourt* της 17ης Ιανουαρίου 1970, Series A αρ.11, σ.17, παρ.31).»

Αναφορικά με το ζήτημα της ισοβιότητας, στο σύγγραμμα ***Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – Ερμηνεία κατ' Άρθρο***, ανωτέρω, στην σελ. 334 επισημαίνεται ότι η έλλειψη της δεν σημαίνει έλλειψη ανεξαρτησίας «...εφόσον αναγνωρίζεται εν τοις πράγμασι και συντρέχουν άλλες απαραίτητες εγγυήσεις» (βλ. επίσης, ***Sacilor Lormines v. France [2006] ECHR 1168 (9 November 2006)***). Αντίθετα με την εισήγηση του ευπαιδευτού συνηγόρου της

Ενιστάμενης, ούτε το Κυπριακό δίκαιο ούτε το Ευρωπαϊκό κεκτημένο αντιτίθενται στην επιβολή χρονικού περιορισμού για σκοπούς διορισμού δικαστή υπό δοκιμασία. Θα ασχοληθούμε με αυτή την πτυχή και σε κατοπινό στάδιο.

Στην υπόθεση του τμήματος της ευρείας σύνθεσης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής ΕΔΔΑ) ***Astradsson v. Iceland***, ανωτέρω, τέθηκαν τα ακόλουθα τρία κριτήρια ⁸ με βάση τα οποία θα πρέπει να κρίνεται αν οι πλημμέλειες σχετικά με τη διαδικασία διορισμού Δικαστών είναι τέτοιας βαρύτητας, ώστε να οδηγούν σε παραβίαση του δικαιώματος σε δικαστήριο που λειτουργεί νόμιμα:

(α) Αν υπήρξε καταρχήν κατάφωρη παραβίαση του εθνικού δικαίου,

(β) Αν μπορούσε η δικαστική εξουσία να ασκεί τα καθήκοντα της απαλλαγμένη από παρεμβάσεις σύμφωνα με την αρχή του κράτους δικαίου και της διάκρισης των εξουσιών, και

⁸ Βλ. Παραγράφους 240, 243-252.

(γ) Αν έγινε έλεγχος από τα εθνικά δικαστήρια των έννομων συνεπειών της παραβίασης του εσωτερικού δικαίου με βάση την νομολογία και της αρχές της σύμβασης.

Όπως επισημάνθηκε στη **Φυλακτού κ.ά. ν. Δημοκρατίας (2013) 3 A.A.Δ.565**, η αρχή της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ύπαρξη και λειτουργία της Δικαστικής Εξουσίας σε κράτος δικαίου.

Το ΔΕΕ στην απόφαση **C-132/20, BN, DM, EN ν. Getin Noble Bank S.A., 29.3.22**, στη σκέψη 88, επεσήμανε τα ακόλουθα: «...μολονότι η οργάνωση της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους, εντούτοις, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της **20ής Απριλίου 2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, σκέψη 48**)». Σχετική επίσης είναι και απόφαση του ΔΕΕ στην **C-791/19**, ανωτέρω, σκέψη 56.

Πλειστάκις έχει τεθεί ⁹ πως οι Δικαστές είναι λειτουργοί της Δικαιοσύνης και ασκούν έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο, με εντιμότητα, επάρκεια και ανεξαρτησία, στο όλο κοινωνικό γίγνεσθαι. Ρόλος που καθίσταται ολοένα και πιο δύσκολος, με ωστόσο αναβαθμισμένη πλέον την ισχύ των πολλαπλών πόλων αμφισβήτησης και με έντονη την προσπάθεια χειραγώγησης της γνώμης των πολλών, μέσω της τεχνολογίας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Το ΑΔΣ, ως ορθά υποδεικνύει στην απόφαση του ημερ. 27.6.25, *«...είναι επιφορτισμένο με τον διορισμό ικανών και κατάλληλων Δικαστών. Ο Δικαστής, κατά την περίοδο των δύο ετών, δοκιμάζεται για να αξιολογηθούν οι ικανότητες και η εν γένει συμπεριφορά του»*, και ότι *«...ο διορισμός υπό δοκιμασία Δικαστή επικυρώνεται μόνο εάν αυτός κριθεί κατάλληλος»*.

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός πως με τον διορισμό τους, οι υπό δοκιμασία Επαρχιακοί Δικαστές, τυγχάνουν αξιολόγησης/αναφοράς του έργου και συμπεριφοράς τους από τους Διοικητικούς Προέδρους,

⁹ **Φ.Κ.Σπυρόπουλος, Συνταγματικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκουλα (2018)**, όπου αναφέρεται στη σελ 431: « Οι δικαστές είναι λειτουργοί ... και όχι υπάλληλοι» και στη σελ. 441, « Δεν είναι αντίθετος με την ισοβιότητα ο καθορισμός εκπαιδευτικής και δοκιμαστικής περιόδου των δικαστών, πριν διορισθούν ως τακτικοί, ανεξάρτητα αν ασκούν καθήκοντα τακτικού δικαστή».

κάθε εξάμηνο, κατά τα δύο έτη της δοκιμαστικής περιόδου. Ο δε αρμόδιος Πρόεδρος, αποστέλλει εξαμηνιαίες εκθέσεις αξιολόγησης στο Συμβούλιο. Αυτό έγινε και για την Ενιστάμενη από τον Πρόεδρο του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού.

Κατ' ακολουθίαν, για όλο τον χρόνο της δοκιμασίας αυτής το Συμβούλιο είχε το καθήκον να αξιολογεί την Ενιστάμενη για να κρίνει εν τέλει κατά πόσον ήταν άξια για να καταστεί μόνιμο μέλος της Δικαστικής Υπηρεσίας της Κύπρου. Πρόκειται λοιπόν για ένα συνεχές καθήκον του Συμβουλίου, πηγάζον από το ίδιο το Σύνταγμα και ειδικά από την υποχρέωση του εκ του **Άρθρου 157.2**, να έχει την προσοχή του στραμμένη στην Ενιστάμενη, ώστε εν τέλει, όπως αναφέραμε, να την κρίνει ή όχι άξια στη μόνιμη θέση Επαρχιακής Δικαστού. Η υψηλή αίσθηση καθήκοντος αλλά και οι ευρείες εξουσίες που περιβάλλουν την θέση Δικαστού στο νομικό στερέωμα της Κύπρου, επιβάλλει αυτή τη συνεχή κρίση, για ικανό χρονικό διάστημα.

Στην Κύπρο το Ανώτατο Δικαστήριο, (το οποίο αποτελεί το Συμβούλιο) είναι εντεταλμένο, από το Σύνταγμα και τον Νόμο, για την εποπτεία των Επαρχιακών Δικαστών. Σε σχέση δε με τα

εφαρμοζόμενα κριτήρια είναι - αντιστοίχως και κατ' αναλογίαν - εκείνα των διορισμών των Επαρχιακών Δικαστών, επεκτεινόμενα σε όλο το μήκος της δοκιμασίας ενός Δικαστή, ο οποίος εισέρχεται στην υπηρεσία γνωρίζοντας ότι πρέπει επιτυχώς να διαβεί το χρόνο αυτό και να αξιολογηθεί από το συγκεκριμένο σώμα. Αυτή η γνώση, πηγάζει από την 65χρονη σχεδόν πρακτική που ίσχυε κατά πάντα χρόνο στην Κυπριακή Δημοκρατία. Θα προσθέταμε, πως αυτή η πρακτική εφαρμόστηκε επιτυχώς, ως δυνάμεθα να γνωρίζουμε κατά αποδεκτή δικαστική γνώση.

Η διατύπωση του Συμβουλίου, σύμφωνα με την οποία για τη μονιμοποίηση του υπό δοκιμασία δικαστή απαιτείται να διαπιστωθεί ότι διαθέτει τόσο τις αναγκαίες νομικές γνώσεις και την ικανότητα χειρισμού υποθέσεων κατά τρόπο που να προάγει τους σκοπούς της δικαιοσύνης, όσο και την προσωπικότητα και τον χαρακτήρα που πρέπει να έχει ένας δικαστής, ευθυγραμμίζεται ουσιαστικά με το κανονιστικό και αξιολογικό πλαίσιο των προβλεπόμενων κριτηρίων διορισμού, καθόσον αποτυπώνει, σε συνοπτική και γενικευμένη μορφή, τα επιμέρους στοιχεία που αφορούν τη νομική επάρκεια, την αναλυτική ικανότητα, την άσκηση των δικαστικών καθηκόντων και τα χαρακτηριστικά προσωπικότητας και ήθους. Η προσέγγιση αυτή δεν

συνεπάγεται διεύρυνση ή μεταβολή των κριτηρίων, αλλά λειτουργεί ως ενοποιητική περιγραφή τους, η δε καταλληλότητά του ελέγχεται, αναγκαίως, μέσω της συγκεκριμένης εφαρμογής τους στην πράξη, και της αιτιολογημένης αξιολόγησης της δικαστικής επίδοσης του υπό δοκιμασία δικαστή. Περαιτέρω, η εφαρμογή των ίδιων ουσιαστικών κριτηρίων στην περίπτωση της μονιμοποίησης του υπό δοκιμασία δικαστή, ερείδεται στο συνταγματικό πλαίσιο των δικαστικών διορισμών, δεδομένου ότι το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας αναθέτει τη στελέχωση της Δικαστικής Υπηρεσίας στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ΑΔΣ (**Άρθρο 157.2**). Αποτέλεσμα τούτου, είναι ότι οι σχετικές αποφάσεις συνδέονται άμεσα με την ίδια τη δικαστική λειτουργία και την ανεξαρτησία της, όπως αυτή κατοχυρώνεται και εξειδικεύεται στον **Ν.33/64**, χωρίς να απαιτείται ειδική διαφοροποίηση των αξιολογικών κριτηρίων ελλείψει ρητής περί του αντιθέτου νομοθετικής πρόνοιας.

Εν προκειμένω, το ΑΔΣ, ως αναφέρθηκε, ακολούθησε την πιο πάνω σταθερή δικαστική πρακτική δεκαετιών για διορισμό δικαστή υπό δοκιμασία, η οποία εξασφαλίζει προβλεψιμότητα και ασφάλεια δικαίου. Πρόσθετα, η Ενιστάμενη γνώριζε ότι ο διορισμός θα ήταν υπό δοκιμασία αφού, όχι μόνον αποδέχτηκε τον διορισμό της επί

δοκιμασία για περίοδο δύο ετών, αλλά έδωσε και τον προβλεπόμενο δικαστικό όρκο, ότι θα υπηρετήσει «... *καλώς και πιστώς την Δημοκρατία της Κύπρου εις το αξίωμα της επί δοκιμασία δικαστή...*».

Μάλιστα, η Ενιστάμενη σε επιστολή της προς το Ανώτατο Δικαστήριο στις 4.7.24, δήλωνε ότι θα εξακολουθούσε να ασκεί τα καθήκοντά της «... *τηρώντας το δικαστικό μου όρκο*», κάτι που επίσης προέταξε και στις 23.6.25, σε άλλη επιστολή της προς το ΑΔΣ, λέγοντας ότι είχε δώσει όρκο πως θα ασκούσε τα καθήκοντά της κατά το Σύνταγμα και πως τον όρκο αυτό τηρούσε από την πρώτη ημέρα του διορισμού της.

Εν προκειμένω, ο υπό δοκιμασία διορισμός της Ενιστάμενης έγινε από ανεξάρτητο όργανο, στη πιο ψηλή βαθμίδα της ιεραρχίας της δικαιοσύνης και δη από το ΑΔΣ, το οποίο αποτελείται από τους δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη βάση διαδικασίας και καθορισμένων, διαφανών κριτηρίων.¹⁰ Μάλιστα, η απόφαση του ΑΔΣ,

¹⁰ Η διαδικασία και τα κριτήρια διορισμού δικαστών, ως ίσχυαν κατά τον ουσιώδη χρόνο και τα οποία δημοσιεύτηκαν περιλάμβαναν συνολικά επτά στάδια, και δη: (α) το στάδιο της προκήρυξης, (β) το στάδιο υποβολής αιτήσεων (γ) το στάδιο συστάσεων από Προέδρους Επαρχιακών Δικαστηρίων, Γενικό Εισαγγελέα και Δικηγορικούς Συλλόγους, (δ) το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης από το ΑΔΣ, (ε) το στάδιο κλήσης υποψηφίων σε πρώτη συνέντευξη, (στ) το στάδιο κλήσης υποψηφίων μικρού καταλόγου σε δεύτερη συνέντευξη και τέλος, (ζ) το στάδιο ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων. Τα δε κριτήρια καθορίζουν με σαφήνεια τι λαμβάνεται υπόψη σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. (Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου, *Διαδικασία και Κριτήρια Διορισμού Δικαστών*.

<https://www.supremecourt.gov.cy/judicial/sc.nsf/All/9B7E525716CC46D2C2258A69003A0006?OpenDocument>).

ως καθορίζεται στα εν λόγω κριτήρια, θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

Ο υπό δοκιμασία δικαστής οφείλει να εκτελεί το λειτούργημά του με τον ίδιο τρόπο που το εκτελούν και οι λοιποί δικαστές, απαλλαγμένος από παρεμβάσεις, σύμφωνα με την αρχή του κράτους δικαίου και της διάκρισης των εξουσιών. Οι εγγυήσεις της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας, ανεξάρτητα από τη θέση που κατέχει κάποιος δικαστής, είναι καλά εμπεδωμένες στη χώρα μας.

Ο υπό δοκιμασία διορισμός δικαστή δεν μετατρέπεται, χωρίς σχετική απόφαση από το ΑΔΣ, σε μόνιμο. Εν προκειμένω, ο υπό δοκιμασία διορισμός της Ενιστάμενης, εν πάση περιπτώσει έληγε την 1.7.25 και απαιτείτο νέα θετική πράξη από το αρμόδιο όργανο ώστε να καταστεί, πλέον, μόνιμος.

Είναι σαφές, κατά την κρίση μας, ότι, εν προκειμένω, ικανοποιούνται όλες οι προϋποθέσεις ώστε μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητος ο δικαστής που διορίζεται υπό δοκιμασία.

Η επίδικη πράξη έγινε σύμφωνα με το Δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας και κατά το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, από ανεξάρτητο όργανο για την πιο πάνω χρονική περίοδο η οποία, όπως έχει αναφερθεί, δεν είναι μεγάλη και είναι αλληλένδετη με το διορισμό κατάλληλων προσώπων. Είναι προφανές ότι ουδεμία αυθαιρεσία εντοπίζεται. Επιπρόσθετα, υφίστανται όλες εκείνες οι εγγυήσεις που διασφαλίζουν την ανεξαρτησία και την άσκηση των καθηκόντων του υπό δοκιμασία δικαστή, όπως και του κάθε δικαστή, απαλλαγμένων από παρεμβάσεις, σύμφωνα με το Κράτος Δικαίου και την αρχή της διάκρισης των εξουσιών. Δεν δημιουργείται, κατ' αντικειμενικό μέτρο, στα μάτια του μέσου εκέφρονα πολίτη, που είναι ταυτόχρονα δίκαια σκεπτόμενος και πληροφορημένος παρατηρητής, ότι παραβιάζεται κατ' αρχήν και καθ' οιονδήποτε τρόπο η ανεξαρτησία και η αμεροληψία του υπό δοκιμασία δικαστή και, γενικότερα, οι εγγυήσεις που παρέχει το **Άρθρο 30.2 του Συντάγματος**, το **Άρθρο 6.1 της ΕΣΔΑ**, το **Άρθρο 19 της ΣΕΕ** και το **Άρθρο 47 του Χάρτη**. Ο υπό δοκιμασία δικαστής εμφανίζεται όντως ως ανεξάρτητος προς τα έξω. Τέλος, υφίσταται δυνατότητα ελέγχου της πράξης του ΑΔΣ από όργανο που βρίσκεται σε εξίσου ψηλή βαθμίδα της δικαιοσύνης και ειδικότερα από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστικό Συμβούλιο.

Συνυπολογίζοντας όλα τα πιο πάνω, η περί του αντιθέτου εισήγηση του ευπαιδευτού συνηγόρου της Ενιστάμενης απορρίπτεται.

Παρά την πιο πάνω κατάληξη μας, για σκοπούς πληρότητας, θα προχωρήσουμε να εξετάσουμε τα όσα προβάλλει, ο ευπαίδευτος συνήγορος του ΑΔΣ ότι ελλείπει εννόμου συμφέροντος, η Ενιστάμενη δεν νομιμοποιείται να αμφισβητεί την απόφαση διορισμού της υπό δοκιμασία διότι τον αποδέχθηκε χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη ή άλλη αναφορά και ενόψει τούτου προσκρούει στο δόγμα της απαγόρευσης της ταυτόχρονης επιδοκιμασίας και αποδοκιμασίας (approbation and reprobation).

Στην υπό κρίση περίπτωση, η Ενιστάμενη ως δικηγόρος και υποψήφια για διορισμό, γνώριζε τη σημασία που είχαν τα ανωτέρω για τον διορισμό της και για την άσκηση των καθηκόντων της. Συνεπώς, κατ' επίκληση του δόγματος της απαγόρευσης της ταυτόχρονης επιδοκιμασίας και αποδοκιμασίας, δεν δύναται να ισχυρίζεται ευλόγως πως ο διορισμός της ήταν εξαρχής μόνιμος. Εξάλλου, όπως εύστοχα σημειώνει και ο κ. Πολυβίου, ουδέποτε κατά τον ουσιώδη χρόνο τον αμφισβήτησε, ούτε καν υπό τη μορφή «επιφύλαξης».

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η Ενιστάμενη ενήργησε θετικά. Της προσφέρθηκε διορισμός με δοκιμασία διάρκειας δύο ετών, στη μόνιμη θέση Επαρχιακού Δικαστή στη Δικαστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και τον αποδέχτηκε με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 19.6.23, που απέστειλε στη γραμματέα του ΑΔΣ, χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη ή διαμαρτυρία. Επίσης είναι σημαντικό ότι, στις 21.6.23 παρουσιάστηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο, όπου διαβεβαίωσε διά της υπογραφής της ενώπιον των Μελών του ΑΔΣ, δίνοντας τον προβλεπόμενο δικαστικό όρκο, ότι θα υπηρετήσει *«... καλώς και πιστώς την Δημοκρατία της Κύπρου εις το αξίωμα της υπό δοκιμασία Επαρχιακής Δικαστή»*.

Η Ενιστάμενη από τη μια, με την αποδοχή του υπό δοκιμασία διορισμού της για περίοδο δύο ετών, αποκόμισε όφελος, ενώ από την άλλη, οι μεταγενέστεροι ισχυρισμοί της βρίσκονται σε πλήρη αντίθεση με την αρχική ελεύθερη επιλογή της. Μάλιστα δε, εκ των υστέρων, επιζητεί τροποποίηση του αρχικού καθεστώτος διορισμού της, τον οποίο αποδέχτηκε χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη ή διαμαρτυρία, πράγμα ανεπίτρεπτο υπό τις περιστάσεις.

Τα πιο πάνω είναι αρκετά για θεμελίωση του ως άνω δόγματος και κατά συνέπεια δεν μπορεί τώρα να της επιτραπεί να αποδοκιμάζει τον πιο πάνω διορισμό της (βλ. **Ραφτόπουλος ν Δημοκρατίας (2002) 3 Α.Α.Δ. 241**).

Η Ενιστάμενη, όχι μόνο δεν αμφισβήτησε τον διορισμό της αλλά επιβεβαίωσε την ισχύ του δικαστικού της όρκου (βλ. επιστολή της ημερ.4.7.24). Εν πάση περιπτώσει, η δυνατότητα επιφύλαξης ως προς τον συγκεκριμένο όρο υφίστατο και η Ενιστάμενη δεν την ενάσκησε.

Πέραν τούτου, παρατηρούμε πως σύμφωνα με τη νομολογία του Κοινοδικαίου η οποία ισχύει στην Κύπρο, δεν είναι καν αναγκαίο να είναι άμεσα ειδικώς θεραπεύσιμη η πράξη επιδοκιμασίας και αποδοχής, αφού, ακριβώς, υπήρξε σαφής επιλογή του προσώπου που την αποδέχεται (βλ. **Lissenden ν. C.A.V. Bosch Ltd [1940] A.C.412 (HL)**, **Banque des Marchands de Moscou ν. Kindersley [1951], Ch.112**, **R. Durtnell & Sons Ltd ν. Kaduna Ltd [2003] EWHC517 (TCC)**).

Περαιτέρω, τα όσα προβάλλει η Ενιστάμενη ότι υπέγραφε, σε μεταγενέστερο χρόνο, ως Επαρχιακός Δικαστής και όχι ως

προσωρινός Επαρχιακός Δικαστής, δεν υποδηλώνουν οποιαδήποτε επιφύλαξη από μέρους της, και έτσι δεν μεταβάλλουν το πιο πάνω συμπέρασμα. Συναφώς, η περί του αντιθέτου εισήγηση του ευπαιδευτού συνηγόρου της Ενιστάμενης απορρίπτεται.

Με τη διαπίστωση αυτή και για τον επιπρόσθετο αυτό λόγο, το θέμα λήγει αφού είναι καταφανής η έλλειψη εννόμου συμφέροντος για αμφισβήτηση του υπό δοκιμασία διορισμού της.

Περαιτέρω Ερώτημα

Με βάση τα πιο πάνω τίθεται το εύλογο ερώτημα:

Η νομιμότητα του υπό δοκιμασία διορισμού ή εν πάση περιπτώσει η μη δυνατότητα στο παρόν στάδιο αμφισβήτησης του διορισμού αυτού, επηρεάζει ή όχι τη μη μονιμοποίηση της;

Εν πρώτοις, εκείνο που πρέπει να διευκρινισθεί είναι η αναμφισβήτητη εξουσία του Συμβουλίου να προχωρήσει σε μη μονιμοποίηση και κατ' ακολουθίαν στη λήξη της υπηρεσίας ενός υπό δοκιμασία Επαρχιακού Δικαστή. Νοείται βεβαίως πως μόνο όταν παρέλθει επιτυχώς ο χρόνος δοκιμασίας, ο διορισμός καθίσταται

μόνιμος, μετά από σχετική απόφαση (βλ. **Άρθρο 7 του περί Δικαστηρίων Νόμου, 14/60**).¹¹

Επίσης πρέπει να τονισθεί – παρά τις περί αντιθέτου εισηγήσεις του συνηγόρου της Ενιστάμενης – ότι η πράξη αυτή δεν συνιστά πειθαρχική διαδικασία.

Η αξιολόγηση του υπό δοκιμασία Δικαστή θα μπορούσε – χωρίς καμία υποψία πειθαρχικά μεμπτής συμπεριφοράς – να οδηγούσε σε μη μονιμοποίηση. Αυτό, γιατί, ακριβώς, η αξιολόγηση είναι άρρηκτη πράξη του διαρκούς καθήκοντος του Συμβουλίου να έχει την προσοχή στραμμένη στον υπό δοκιμασία δικαστή και να κρίνει την επάρκεια, τη συνεχή δυνατότητά του να ασκεί ικανοποιητικώς τα καθήκοντά του και την όλη του συμπεριφορά επεκτεινόμενη σε διάφορες συνισταμένες που δύνανται να επηρεάζουν τον δικαστικό του ρόλο.

Τούτο, όμως επ’ ουδενί δεν σημαίνει πως η πράξη-απόφαση αυτή του Συμβουλίου μπορεί να είναι χωρίς αιτιολόγηση ή να γίνει δίχως την αναγκαία έρευνα ή να μην έχει τα εκέγγυα μιας δίκαιης και ορθής

¹¹ Άρθρο 7 «Έκαστος Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου, έκαστος Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής και έκαστος Επαρχιακός Δικαστής θα είναι μόνιμα μέλη της δικαστικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας».

διαδικασίας, η οποία όμως – επαναλαμβάνουμε – δεν ισοδυναμεί με πειθαρχική διαδικασία.

Ισχυρισμός για Κακή Σύνθεση του Αποφασίζοντος Οργάνου

Σε αυτό το στάδιο θα ασχοληθούμε με τον ισχυρισμό που τέθηκε από την Ενιστάμενη σε σχέση με τη φερόμενα κακή σύνθεση του οργάνου που αποφάσισε τη μη μονιμοποίηση της.

Συγκεκριμένα, ο κ. Δημητριάδης εγείρει ζήτημα μη νόμιμης σύνθεσης του ΑΔΣ, λόγω της συνάντησης της Ενιστάμενης, με την Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου κα. Σταματίου και τη Δικαστή κα. Εφραίμ στις 28.6.24, μετά από την έκδοση του πορίσματος στη Θανατική Ανάκριση αρ.104/06 (Θανάση Νικολάου), καθώς και της απάντησης της Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε επιστολή της Ενιστάμενης, ημερ. 28.11.23, με την οποία η τελευταία ζητούσε την παρέμβασή της Προέδρου για να συμπεριληφθεί το όνομά της σε εμφανίσεις δικηγόρων σε υπόθεση που χειρίστηκε ενώπιον Δικαστηρίου όταν ήταν δικηγόρος. Με αυτά τα δεδομένα, εισηγείται ότι τα εν λόγω πρόσωπα θα έπρεπε να είχαν εξαιρεθεί από τη συνεδρία του ΑΔΣ κατά την οποία λήφθηκε η επίδικη απόφαση, αφού είχαν ήδη διαμορφώσει προσωπική άποψη για την Ενιστάμενη.

Αποτελεί βασική αρχή του Διοικητικού Δικαίου, το οποίο βεβαίως μόνον κατ' αναλογία ισχύει εν προκειμένω, πως τα πρόσωπα που αποτελούν τα διοικητικά όργανα, πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις για αμερόληπτη κρίση, ώστε να δημιουργείται στον διοικούμενο η πεποίθηση του αδιάβλητου της πράξης που εκδίδουν. Συνεπώς, τα πρόσωπα αυτά οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια ή διαδικασία που συνιστά συμμετοχή σε λήψη απόφασης ή διατύπωση γνώμης ή πρόταση. Ειδικότερα, στην περίπτωση των συλλογικών οργάνων, τα μέλη θα πρέπει να απέχουν από τη συνεδρίαση εφόσον έχουν δημόσια εκφράσει τις απόψεις τους επί του θέματος, ή γενικότερα δημιουργούν ευλόγως την υπόνοια ότι έχουν ήδη σχηματισμένη και συνεπώς προειλημμένη άποψη για την υπόθεση, οπότε παύουν να είναι ουδέτεροι ως προς αυτή. Ωστόσο, δεν αποτελεί κώλυμα συμμετοχής, το γεγονός ότι μέλος του συλλογικού οργάνου μετείχε σε προγενέστερη συνεδρίαση κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση που αφορά το ίδιο πρόσωπο, ή ως αρμόδιο υπηρεσιακό όργανο έχει διατυπώσει γνώμη για το εξεταζόμενο ζήτημα. Υπό αυτή την οπτική, υπόνοια μεροληψίας δεν δημιουργείται από την έκφραση της γνώμης μέλους συλλογικού οργάνου κατά την συνήθη άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων (βλ. **Εγχειρίδιο Διοικητικού**

Δικαίου, ανωτέρω, σελ.160, παρ.128 και αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας στις υποθέσεις με αρ. 3543/72, 21.12.72, 1397/15, 21.4.15, 676/05, 4.3.05 και 1412/19, 1.8.19).

Ως αναφέρεται στο σύγγραμμα **Λ-Α Σισιλιάνου, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου**, ανωτέρω, **στις σελ.338-339**, «...το γεγονός πως ο δικαστής έχει λάβει ορισμένες αποφάσεις σχετικές με την υπό κρίση υπόθεση πριν από τη δίκη δεν δικαιολογεί, από μόνο του, ανησυχία ως προς την αμεροληψία του. Αυτό που μετράει είναι το περιεχόμενο και η φύση των αποφάσεων αυτών» (βλ. επίσης **Kriegisch v. Germany [2010] ECHR 2054 (23 November 2010), Saraiva de Carvalho v. Portugal [1994] ECHR 15, παρ.35, (22 April 1994), Nortier v. The Netherlands [1993] ECHR 34, παρ.33, (24 August 1993), Fey v. Austria [1993] 16 ECHR 387, παρ. 30, (24 February 1993), Sainte-Marie v. France [1992] 16 EHRR (16 December 1992), 116).**

Όπως κατ' επανάληψη έχει νομολογηθεί, ο διάδικος που επικαλείται μεροληπτική στάση ενός δικαστή θα πρέπει να παράσχει απτές σχετικές αποδείξεις, και όχι απλές ενδείξεις. Το βάρος απόδειξης βρίσκεται στους ώμους του και έχει υποχρέωση να εγείρει

το ζήτημα με την πρώτη ευκαιρία (βλ. **Τσιβιτανίδης ν. Χρίστου Μηνά ν. Δημοκρατίας, Ε.Δ.Δ. 220/19, 27.11.24** και τις εκεί αναφερόμενες αυθεντίες).

Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει την ευθύνη εποπτείας των υπό τούτο τεταγμένων δικαστηρίων και προβαίνει περιοδικά σε επισκέψεις στα πρωτόδικα δικαστήρια. Έτσι, και στην προκείμενη περίπτωση, κλιμάκιο του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αποτελούμενο από την Πρόεδρο αυτού και ένα άλλο Μέλος, επισκέφθηκε το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού την 28.6.2024. Η επίσκεψη αυτή, και η συνάντησή τους με όλους τους Δικαστές του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, ως και η προσωπική συνάντησή τους με την Ενιστάμενη, διενεργήθηκε στο πλαίσιο άσκησης των συνήθων εποπτικών τους καθηκόντων. Μάλιστα, η επίσκεψη και η συνάντησή τους με την Ενιστάμενη δεν αποτελούσε κατ' εκείνο το χρόνο, διαδικασία προκαταρκτική της λήψης της επίδικης απόφασης, αλλά, επαναλαμβάνουμε, συνάντηση με στόχο την εποπτεία και τον θεσμικώς επιτρεπτό έλεγχο των Επαρχιακών Δικαστών.

Είναι δε σημαντικό να τονισθεί πως η ίδια η Ενιστάμενη στην επιστολή της ημερ.4.7.24 προς το Ανώτατο Δικαστήριο, ανέφερε πως

το αντικείμενο της εν λόγω συνάντησης σχετιζόταν με ζητήματα συμπεριφοράς της που αφορούσαν στη μη αποστασιοποίηση της από την υπόθεση Θανάση Νικολάου, και όχι, ως της αναφέρθηκε, την ουσία της εν λόγω απόφασής της, ως και ζητήματα που άπτονταν της σεμνότητας Δικαστή και ανυπακοής σε οδηγίες του Διοικητικού Προέδρου.

Στη βάση των πιο πάνω, καταλήγουμε πως η συνάντηση της Προέδρου και Μέλους του Ανωτάτου Δικαστηρίου έγινε στο πλαίσιο της άσκησης αρμοδιότητας τους για εποπτεία της λειτουργίας των Επαρχιακών Δικαστηρίων και εντός της έννοιας της αποκλειστικής αρμοδιότητας του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε χρόνο προγενέστερο της λήψης της επίδικης απόφασης και σε μια προσπάθεια θεσμικής καθοδήγησης της Ενιστάμενης, ώστε η συμπεριφορά της να αρμόζει με αυτή που πρέπει να επιδεικνύουν οι Δικαστές, και χωρίς βεβαίως να υφίσταται επέμβαση στα δικαστικά της καθήκοντα. Επομένως, η συμμετοχή της Προέδρου και Μέλους του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη λήψη της επίδικης απόφασης και η έκφραση της γνώμης τους για την Ενιστάμενη, σε σχέση με την προηγηθείσα αυτή συνάντηση στο πλαίσιο των καθηκόντων τους, ουδόλως εγείρει ζήτημα μεροληψίας τους.

Η παρούσα δεν συνιστά περίπτωση παραβίασης της «εσωτερικής δικαστικής ανεξαρτησίας». Η Ενιστάμενη δεν δέχθηκε οδηγίες ή πιέσεις κατά την ενάσκηση των καθηκόντων της. Τα όσα της τέθηκαν, ήταν στο πλαίσιο της συνταγματικής εξουσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου και ουδέν μεμπτόν εντοπίζεται.

Απορριπτέος κρίνεται και ο έτερος ισχυρισμός της Ενιστάμενης, περί έλλειψης αμεροληψίας της Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου, που σχετίζεται με την απάντηση της τελευταίας στη επιστολή της Ενιστάμενης, ημερ.28.11.23, η οποία στάλθηκε λίγους μήνες μετά τον υπό δοκιμασία διορισμό της. Ως ήδη σημειώσαμε, η Ενιστάμενη ζητούσε την παρέμβαση της Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου για *«να επιλυθεί το ζήτημα»* της μη αναγραφής του ονόματός της σε εμφανίσεις δικηγόρων σε υπόθεση που χειρίστηκε ενώπιον Δικαστηρίου όταν ήταν δικηγόρος. Η Πρόεδρος, έπραξε το αυτονόητο υποδεικνύοντας της με το ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 4.12.23 που της απέστειλε, ότι *«...η διόρθωση των εμφανίσεων σε πρωτόδικη απόφαση δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες...»* της. Αυτό, όχι μόνο δεν εγείρει ζήτημα μεροληψίας αλλά, απεναντίας, υποδηλώνει, ως εύλογα καταγράφει στην επίδικη απόφαση του το ΑΔΣ, και

έλλειψη αντίληψης από μέρους της Ενιστάμενης του θεσμικού ρόλου του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Πέραν όμως των πιο πάνω, τονίζουμε πως το Συμβούλιο, κατά πάντα χρόνο, όντας το εντεταλμένο όργανο για την αξιολόγηση της Ενιστάμενης στην εργασία της και τον εν γένει τρόπο άσκησης των καθηκόντων της ως Δικαστού, όφειλε να ελέγχει με διάφορους τρόπους αυτή την ικανότητα. Είναι φανερό πως η Πρόεδρος και το ένα Μέλος, δεν λειτούργησαν εκτός του πλαισίου αυτού, και ερήμην του Σώματος. Αντιθέτως, οι ενέργειες και οι προσπάθειες που έγιναν, εντάσσονται και πηγάζουν από το ίδιο το Σώμα στην ολότητά του και την ευθύνη που αυτό είχε σε συνάρτηση με την Ενιστάμενη.

Σημειώνουμε, εν πάση περιπτώσει, ότι η Ενιστάμενη δεν έθεσε ενώπιον του παρόντος Συμβουλίου οτιδήποτε από που να στοιχειοθετεί μεροληψία, και συναφώς η σχετική εισήγηση απορρίπτεται.

Είναι, περαιτέρω, σημαντικό να τονίσουμε πως η Ενιστάμενη, μετά την επιστολή του ΑΔΣ ημερ.17.6.25, γνώριζε πολύ καλά, στη βάση γεγονότων που της επισημάνθηκαν, ότι απασχολούσαν το ΑΔΣ

συγκεκριμένα στοιχεία που άπτοντο του χαρακτήρα, της συμπεριφοράς, καταλληλότητας και ικανότητάς της να ανταποκριθεί στη θέση Επαρχιακού Δικαστή, για σκοπούς μονιμοποίησης της ή όχι.

Σημειώνουμε πως η Ενιστάμενη, με την απαντητική της επιστολή ημερ. 23.6.25, αν και είχε την ευκαιρία, ουδόλως υπέβαλε αίτημα εξαίρεσης της Προέδρου και Μέλους του Ανωτάτου Δικαστηρίου εξαιτίας της εν λόγω προγενέστερης συνάντησής τους ή της απάντησης της Προέδρου στο πλαίσιο της επιστολής της ημερ. 28.11.23. Αντιθέτως, αναφερόμενη σ' αυτήν, επιβεβαίωσε πως στην προηγούμενη επιστολή της ημερ. 4.7.24 δεν είχε εκφράσει «*παράπονο αλλά βαθύτατη προσωπική θλίψη*».

Όπως είναι νομολογιακά καθιερωμένο, αν δεν υποβληθεί αίτηση εξαίρεσης, με την πρώτη ευκαιρία ενώπιον του οργάνου, για γεγονότα που ήταν γνωστά στον ενδιαφερόμενο μέχρι τη λήψη της απόφασης του συλλογικού οργάνου, τούτο συνιστά απαράδεκτο λόγο ακύρωσης για μη αδιάβλητη κρίση του οργάνου (βλ. ***Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου***, (ανωτέρω), απόφαση **ΣτΕ 1487/ 1997, 14.4.97**,

Τσιβιτανίδης (ανωτέρω) και **Δημοκρατία ν. Χατζηχάννα κ.ά.**
(2007) 3 Α.Α.Δ. 116, 119).

Στη βάση των πιο πάνω, κρίνουμε πως το κατάλληλο στάδιο στο οποίο η Ενιστάμενη είχε την υποχρέωση να θέσει συγκεκριμένο αίτημα για εξαίρεση της Προέδρου και Μέλους του Ανωτάτου Δικαστηρίου ήταν με την πρώτη ευκαιρία, και δη με την επιστολή της ημερ. 23.6.25. Αντ' αυτού, δεν ενήργησε με οποιονδήποτε τρόπο προς αυτή την κατεύθυνση. Ήγειρε το θέμα για πρώτη φορά, ενώπιον μας. Πρόκειται για εκ των υστέρων ισχυρισμό της Ενιστάμενης περί μη αδιάβλητης κρίσης του ΑΔΣ και ως απαράδεκτος θα πρέπει να απορριφθεί και γι' αυτό τον λόγο (βλ. επίσης και την ενδιάμεση απόφαση ημερ. 12.9.25 που εκδόθηκε στο πλαίσιο της παρούσας ένστασης).

Περαιτέρω, η Ενιστάμενη, με την επιστολή της ημερ. 4.7.24, αναγνωρίζει ότι αυτά που της λέχθηκαν κατά την επίσκεψη της Προέδρου και του άλλου Μέλους του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, «*προφανώς...εκπροσωπούν τις απόψεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου*». Πρόσθετα, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η Πρόεδρος και το Μέλος του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν

λειτουργήσαν ερήμην του και ό,τι έπραξαν, το έπραξαν υπό τη θεσμική τους ιδιότητα.

Παρά το ότι λοιπόν, η σχετική εισήγηση του ευπαιδευτού συνηγόρου της Ενιστάμενης περιορίστηκε στην εξαίρεση της Προέδρου και του άλλου Μέλους, στην ουσία η εισήγηση «επεκτείνεται» για όλα τα Μέλη αφού, σύμφωνα με τον πιο πάνω ισχυρισμό, όλα τα Μέλη έχουν την ίδια άποψη. Έτσι, τυχόν εξαίρεση της Προέδρου και όλων των Μελών του ΑΔΣ θα είχε ως αναπόδραστο αποτέλεσμα την αδυναμία νόμιμης συγκρότησης του, κατά τον Νόμο, μόνου, ανώτατου, αρμοδίου θεσμικού οργάνου για μονιμοποίηση της Ενιστάμενης.

Υπό το πρίσμα αυτό, υπεισέρχεται στην εικόνα το, κατά το Κοινοδίκαιο, δόγμα της ανάγκης, όπως αναγνωρίστηκε και στην υπόθεση **Δημοκρατία ν. Αυγουστή κ.ά. (2019) 3 Α.Α.Δ. 550,562** όπου αναφέρθηκαν τα ακόλουθα :

«3. Σε περιπτώσεις που δεν μπορεί να συγκροτηθεί άλλο νόμιμο Δικαστήριο για να εκδικάσει μίαν υπόθεση, είναι επιτρεπτό, δυνάμει του Δικαίου της Ανάγκης, να μετέχουν στη σύνθεση του Δικαστηρίου και Δικαστές που έχουν ακόμη και άμεσο οικονομικό συμφέρον στην έκβαση της υπόθεσης, κατά παρέκκλιση προς το γενικό κανόνα *Nemo iudex in causa sua* (Δέστε, μεταξύ άλλων: **The Judges ν. A.G. of Saskatchewan (1937) 53 TLR, 464 και Φυλακτού κ.α. ν. Δημοκρατίας (2013) 3 ΑΑΔ, 565**).»

Σχετική επίσης είναι η ενδιάμεση απόφαση του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστικού Συμβουλίου, ημερ. 12.9.25, που εκδόθηκε στο πλαίσιο της παρούσας ένστασης, καθώς και οι εκεί αναφερόμενες αποφάσεις.

Συναφώς, και γι' αυτό τον λόγο η εισήγηση του ευπαιδευτού συνηγόρου της Ενιστάμενης απορρίπτεται.

Πρόσθετα, είναι η κρίση μας, πως δεν τίθεται θέμα κακής σύνθεσης λόγω μη συμμετοχής του Γενικού Εισαγγελέα και των άλλων προσώπων, που καθορίζονται στο **Άρθρο 10(5) του Νόμου**, κατά την επίδικη συνεδρία, ισχυρισμός που τέθηκε στο στάδιο της ακρόασης, χωρίς την απαιτούμενη ανάπτυξη, αφού τα πρόσωπα αυτά δεν είναι Μέλη του ΑΔΣ, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου και δεν είχαν ούτε έχουν την εξουσία και την αρμοδιότητα ελέγχου της Ενιστάμενης.

Το **Άρθρο 157.1**¹² **του Συντάγματος** ρητά προνοεί ότι το Ανώτατο Δικαστήριο αποτελεί το ΑΔΣ. Το δε **Άρθρο 10(6) του Ν.33/64** ορίζει ότι το ΑΔΣ «...ευρίσκεται σε απαρτία, εάν παρίστανται πέντε (5) μέλη αυτού, περιλαμβανομένου του Προέδρου ή του προεδρεύοντος».

Το **Άρθρο 10(5) του Νόμου**, διαλαμβάνει ότι:

«Σε κάθε συνεδρία του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου η οποία αφορά σε διορισμό ή προαγωγή Δικαστή δύναται να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου –

(α) ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και, σε περίπτωση απουσίας ή προσωρινής ανικανότητας αυτού, ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας·

(β) ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και, σε περίπτωση απουσίας ή προσωρινής ανικανότητας αυτού, ο Αντιπρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου· και

(γ) δύο (2) νομικοί εγνωσμένου κύρους [...]

Νοείται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η συνεδρία του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου αφορά σε μετάθεση ή άσκηση πειθαρχικής εξουσίας επί Δικαστή, δεν παρίστανται ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, ούτε οι οριζόμενοι νομικοί».

Με βάση τον πιο πάνω Νόμο, το ΑΔΣ δύναται να εκδίδει κανονισμούς για τη ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του¹³. **Ο Περί του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου Κανονισμός του 2023** (στο εξής Κανονισμός) που εκδόθηκε και δη το **Άρθρο 29** αυτού, προνοεί ότι «για οποιοδήποτε θέμα για το οποίο δεν γίνεται ρητή πρόνοια στον παρόντα Κανονισμό, το Συμβούλιο δύναται να προβαίνει

¹² Σύμφωνα με το **Άρθρο 182 του Συντάγματος** και το παράρτημα ΙΙΙ, το **Άρθρο 157 παράγραφοι 1 και 2** είναι θεμελιώδη Άρθρα του Συντάγματος και «..δεν δύνανται, καθ' οιονδήποτε τρόπον, να τροποποιηθώσι δια μεταβολής, προσθήκης ή καταργήσεως».

¹³ Βλ. **Άρθρο 10(4) του Ν.33/64**.

σε ανάλογες ρυθμίσεις και να λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις προς διευκόλυνση του έργου του».

Ως προς την εισήγηση, είναι σημαντική κατά την κρίση μας, η πιο πάνω θεμελιώδης συνταγματική πρόνοια, δηλαδή το **Άρθρο 157 του Συντάγματος** σε συνδυασμό με το **Άρθρο 10(5) του Νόμου**, καθώς και η φύση της διαδικασίας στη συγκεκριμένη περίπτωση. Επρόκειτο για συνεδρίαση και απόφαση που αφορούσε την κρίση επί της καταλληλότητάς της Ενισταμένης να καταστεί μόνιμο μέλος της Δικαστικής Υπηρεσίας.

Ο έλεγχος και η εποπτεία που θα οδηγούσε στην απόφαση για μονιμοποίηση της ήταν σε βάθος δύο χρόνων όπου εγίνοντο αξιολογήσεις και λάμβανε χώρα μια δικαστική θεώρηση της Ενιστάμενης, τόσο σε επίπεδο γνώσεων όσο και συμπεριφοράς.¹⁴

Εν προκειμένω, η απόφαση αφορά σε εξέταση του όρου της δοκιμασίας, δηλαδή μιας συγκεκριμένης πτυχής, που συναρτάται με τον τρόπο εκτέλεσης καθηκόντων ενός δικαστή.

¹⁴ Βλ. **Άρθρο 157 του Συντάγματος**.

Ο έλεγχος αυτός και η εποπτεία λαμβάνει χώρα σε διάρκεια και με διάφορες μορφές είτε μέσω των Προέδρων Επαρχιακών Δικαστηρίων ή μέσω άμεσης εποπτείας, χωρίς βεβαίως τη συνδρομή των «συμμετεχόντων» Γενικού Εισαγγελέα ή Νομικών διότι κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται, ούτε και θα ήταν εφικτό.

Η μονιμοποίηση ή μη διορισμού, προκύπτει μόνο ως αποτέλεσμα μιας διεργασίας που αφορά σε βάθος χρόνου για αμιγώς δικαστικές αξιολογήσεις. Δεν μπορεί να εξομοιωθεί με το πρώτο στάδιο της διαδικασίας κατά το οποίο - ως είναι διατυπωμένο στα σχετικά κριτήρια -οι υποψήφιοι (προς διορισμό ή και προαγωγή) καλούνται σε συνεντεύξεις όπου η ανοικτή διαδικασία με τη συμμετοχή του Γενικού Εισαγγελέα και των δικηγόρων έχει τη δυναμική της ως προς την όλη διαφάνεια. Εν προκειμένω, όπως ήδη αναφέραμε, η αξιολόγηση γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και αγγίζει κυρίως το δικαστικό έργο. Σε αυτές τις τακτές αξιολογήσεις, ή ακόμη περισσότερο, στο μικροσκόπιο του ελέγχου των δικαστικών αποφάσεων του υπό δοκιμασία δικαστή που αφορούν βεβαίως την καταλληλότητά του, εντός του πλαισίου της εξουσίας του ΑΔΣ, δεν κλήθηκαν οι πιο πάνω εκπρόσωποι.

Γιατί λοιπόν να κληθούν στην επίδικη συνεδρίαση η οποία αφορούσε ουσιαστικά τον επίλογο μιας αξιολόγησης που υφίστατο κατά τον ουσιώδη χρόνο της δοκιμασίας; Εφόσον δεν πρόκειται ούτε για διορισμό, υπό την έννοια που εξηγήσαμε, ούτε για προαγωγή, δεν ενεργοποιείται το **Άρθρο 10(5) του Νόμου**, ούτε άλλος κανονισμός του Συμβουλίου, εκτός του Γενικού Κανονισμού 29.

Συνεπώς, δεν μπορεί εύλογα να υποστηριχθεί η θέση πως υπάρχει «κακή σύνθεση» λόγω μη συμμετοχής προσώπων που δεν ήταν μέλη του Συμβουλίου και που δεν είχαν, ούτε εκ του Συντάγματος, ούτε εκ του Νόμου τέτοιο καθήκον εποπτείας, ώστε να κριθεί εάν επιτυχώς ή όχι πληρείτο ο όρος της δοκιμασίας.

Ανεξαρτήτως των πιο πάνω, σημειώνεται η λέξη «*δύναιται*» στο **Άρθρο 10(5) του Νόμου**, διότι δίδεται μια δυνητική διάσταση στο θέμα της συμμετοχής των μη Μελών και σίγουρα δεν δημιουργεί ακυρότητα αφού, ακριβώς, τα πρόσωπα αυτά δεν είναι Μέλη και δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Η κατάληξη μας αυτή εναρμονίζεται με το ίδιο το **Άρθρο 157 του Συντάγματος** και τις εξουσίες του ΑΔΣ (βλ. **Β. Μπουκουβάλα, Η Σύμφωνη Με το Σύνταγμα Ερμηνεία των Νόμων, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2018, σελ.17, 426-430**).

Σχετικό με το πιο πάνω θέμα είναι και τα όσα αναφέρει ο **Ε. Βενιζέλος**, στο σύγγραμμα **Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2021**, στη σελ.273 : « επομένως, εφόσον το Σύνταγμα ισχύει χωρίς να αναθεωρηθεί, η κάθε διάταξη του είναι ο υπέρτερος νομικός κανόνας στο πεδίο εφαρμογής της... Όλα, συνεπώς, τα προβλήματα υπαγωγής πραγματικών περιστατικών ή υποδεέστερων νομικών κανόνων, δηλαδή όλα τα προβλήματα ερμηνείας, (πρέπει να) αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο της ενότητας του Συντάγματος».

Η λέξη «δύναται» αντιστοιχεί στην αγγλική λέξη «may», της οποίας η έννοια σαφώς είναι δυνητική και όχι επιβάλλουσα υποχρέωση (βλ. **G.E. Andronicou & Co Ltd v. CYTA (1969) 3 C.L.R. 1** στην οποία αναφέρεται: «*May... does not mean "shall"* ». Και παρακάτω: «*Every Law in Cyprus (unless it is found to be invalid as being unconstitutional) has to be construed and applied in conformity, as far as possible, with the letter and spirit of our Constitution...*». Σε ελεύθερη μετάφραση: «Κάθε Νόμος στην Κύπρο (εκτός αν κριθεί άκυρος ως αντισυνταγματικός) οφείλει να ερμηνεύεται και να

εφαρμόζεται, στο μέτρο του δυνατού, σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος μας»). Η αρχή αυτή επιβεβαιώνεται και στην **Τρύφωνος (2017) 3(A) Α.Α.Δ. 21**, έστω και εάν η παραπομπή που γίνεται εκεί σε προηγούμενες αποφάσεις δεν είναι εύστοχη διότι οι αποφάσεις αυτές αφορούσαν το **Άρθρο 188.4 του Συντάγματος**.

Παρεμβάλλουμε, ότι είναι γι' αυτόν τον λόγο που δεν μπορεί, ευλόγως, να δοθεί άλλη ερμηνεία από το ότι εναπόκειται στην κρίση του ΑΔΣ να αποφασίζει τη συμμετοχή των πιο πάνω, μη μελών, και κατ' επέκταση, την πρόσκλησή τους, με τη δυνατότητα των τελευταίων να παραστούν ή όχι. Αυτοδήλως, τούτη ήταν η πρόθεση του Νομοθέτη. Ο τελευταίος – στο πλαίσιο μάλιστα των σκοπών που προσδιορίζονται στο Προοίμιο του **Περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) (Τροποποιητικού) Νόμου 145(Ι)/22**, σε σχέση προς την απαιτούμενη διαφάνειας - επέλεξε τη χρήση της λέξης «δύναται» («may») στο πιο πάνω άρθρο του Νόμου και όχι οποιαδήποτε επιτακτική πρόνοια.

Παρεμπιπτόντως, αναφορά μπορεί να γίνει και στις πρόνοιες του **Κανονισμού 2**, ο οποίος ορίζει ως συμμετέχοντες «... τα πρόσωπα που *δύνανται να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου*». Αυτή η αναφορά,

σχετίζεται με το ότι το περιεχόμενο του πιο πάνω Κανονισμού δεν αποδίδει άλλο νόημα από εκείνο που καθορίζεται στον Νόμο.

Ακριβώς δε, λόγω του περιεχομένου του **Άρθρου 157 του Συντάγματος** και της θεμελιώδους υπόστασης του σε συνδυασμό με το **Άρθρο 10(5) του Νόμου**, δεν τυχάνουν εφαρμογής αυθεντίες ¹⁵ που καλύπτουν «παρατηρητές» ή «μέλη» σε συνεδριάσεις που έχουν έρεισμα άλλης φύσης νομοθεσίες και με άλλο σκοπό, οι οποίες (νομοθεσίες) επιβάλλουν ενίοτε την παρουσία ή την πρόσκληση τους στις συνεδριάσεις.

Η ρύθμιση του Νόμου (αλλά και του σχετικού Κανονισμού) δεν θεσπίζει υποχρεωτικό διαδικαστικό στάδιο, αλλά οριοθετεί θεσμικά και καθιστά διαφανή τη δυνατότητα συμβουλευτικής συμμετοχής συγκεκριμένων προσώπων, αποκλείοντας την άτυπη ή τη μη θεσμικά προβλεπόμενη συμμετοχή τρίτων. Υπό τα δεδομένα αυτά, η μη πρόσκληση των προσώπων αυτών δεν συνιστά διαδικαστική πλημμέλεια ούτε γεννά αυτοτελή υποχρέωση ειδικής αιτιολόγησης,

¹⁵ Όπως η *Κοινοπραξία Παναγιώτης Χαπέσιης & Κώστας Α. Ζαχαρίας Λτδ ν. Δημοκρατίας, Α.Ε. 59/15, 4.4.22* και *Πανεπιστήμιο Κύπρου ν. Κωνσταντίνου κ.ά. (1994) 3 Α.Α. Δ 145.*

εφόσον η σύνθεση, η απαρτία και η αιτιολογία της τελικής απόφασης, πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Οφείλουμε περαιτέρω να παρατηρήσουμε πως η διαφάνεια διασφαλίζεται από τις θεσμικές εγγυήσεις της όλης διαδικασίας, όπως, μεταξύ άλλων, την ανεξαρτησία του διορίζοντος οργάνου, την απουσία εξωτερικών παρεμβάσεων, την τήρηση πρακτικών, την αιτιολογία της απόφασης, τη φύση της συγκεκριμένης διαδικασίας και τον έλεγχο της από το άλλο ανεξάρτητο όργανο.

Συνακόλουθα, για τους πιο πάνω λόγους, η σχετική εισήγηση του ευπαιδευτού συνηγόρου της Ενιστάμενης απορρίπτεται.

Ισχυρισμός για Μη Ύπαρξη Αιτιολογίας και Μη Δέουσας Έρευνας

Έχουμε προς το σκοπό εξέτασης του ως άνω ζητήματος διεξέλθει με προσοχή όλα τα τεθέντα ενώπιον μας έγγραφα και το κείμενο της επίδικης απόφασης.

Η αιτιολόγηση των δικαστικών αποφάσεων δεν επιβάλλεται μόνο από το **Άρθρο 30.2 του Συντάγματος** και το **Άρθρο 6.1 της ΕΣΔΑ**,

ως απαραίτητο στοιχείο για την εγκυρότητα της δικαστικής απόφασης, αλλά αποτελεί θεμελιακό κανόνα της δικαστικής διαδικασίας και θεσμικό φραγμό κατά του ανέλεγκτου, ως και εχέγγυο για τη σύννομη άσκηση της δικαστικής εξουσίας (βλ. **Guo Shuying v. Δημοκρατίας, Ε.Δ.Δ.64/17, 7.11.23** και στις εκεί αναφερόμενες αυθεντίες).

Ως αναφέρεται χαρακτηριστικά στο σύγγραμμα **H. R. Wade, Administrative Law, 5th edition, 1982, 486**, «... *the giving of reasons is required by the ordinary man's sense of justice and is also a healthy discipline for all those who exercise power over others*». Σε ελεύθερη μετάφραση: «... η αιτιολόγηση απαιτείται τόσο από το αίσθημα δικαιοσύνης του μέσου λογικού ανθρώπου όσο και ως μια υγιής πειθαρχία για όλους όσους ασκούν εξουσία πάνω σε άλλους» (βλ. επίσης, **Μ.Σ. v. Δημοκρατίας, Ε.Δ.Δ.176/18, 10.4.24**).

Αναφορικά με το θέμα της αιτιολογίας μιας διοικητικής πράξης, παραθέτουμε τις σχετικές νομολογιακές αρχές - οι οποίες κατ' αναλογία ισχύουν εν προκειμένω - όπως έχουν εκφραστεί στη **Φράγκου v. Δημοκρατίας (1998) 3 Α.Α.Δ. 270, 273**:

«Αιτιολογία μιας διοικητικής πράξεως αποτελεί την έκθεση των πραγματικών και νομικών λόγων που οδήγησαν τη διοίκηση στην απόφαση της καθώς και παράθεση των κριτηρίων βάσει των οποίων άσκησε η

διοίκηση τη διακριτική της ευχέρεια. Η ανάγκη της αιτιολογίας των ατομικών διοικητικών πράξεων απορρέει από την έννοια του κράτους δικαίου. Εκ της φύσεως τους αιτιολογητέες είναι όλες οι πράξεις των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στηρίζουν. Γενικά, αιτιολογία που δεν παρέχει στον δικαστή τα απαραίτητα ειδικά και συγκεκριμένα στοιχεία για την διακρίβωση της νομιμότητας της διοικητικής πράξης ή είναι τόσο αόριστη και ασαφής ώστε να καθιστά ανέφικτο τον δικαστικό έλεγχο, δεν είναι νόμιμη και οδηγεί στην ακύρωση της πράξης (Βλ. **Κυριακίδης κ.ά. ν. Δημοκρατίας** (1995) 3 Α.Α.Δ. 298, **Δημοκρατία ν. Χατζηγεωργίου** (1994) 3 Α.Α.Δ. 574 και Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, 3η έκδοση, 1992, παραρ. 636, 646 και 647).

Τότε μόνον είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη η διοικητική πράξη όταν παρέχεται στον ακυρωτικό δικαστή η δυνατότης να αντιληφθή επί τη βάσει ποιών στοιχείων κατέληξε η Διοίκηση στο συμπέρασμα που έγινε δεκτό (Βλ. Ιωάννη Σαρμά, Η Συνταγματική και Διοικητική Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, σελ. 130).

Το κατά πόσο μια διοικητική πράξη είναι αιτιολογημένη ή όχι εξαρτάται από τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά της (Βλ. **Πισσάς ν. Δημοκρατίας** (1974) 3 Α.Α.Δ. 476).»

Όπως κατ' επανάληψη νομολογήθηκε, τόσο η μορφή της έρευνας όσο και η αιτιολογία της απόφασης, είναι άμεσα συνυφασμένες με τα ιδιαίτερα γεγονότα της κάθε υπόθεσης (βλ. **Ράφτη ν. Δημοκρατίας** (2002) 3 Α.Α.Δ. 345, 366).

Στο στάδιο όμως αυτό, κρίνουμε ορθό να γίνει αναφορά στην απόφαση του ΑΔΣ, ημερ. 27.6.25.

Η Επίδικη Απόφαση

Το ΑΔΣ εξέτασε τα τέσσερα ζητήματα που εγέρθηκαν με την πιο πάνω επιστολή ημερ. 17.6.25 που στάλθηκε στην Ενιστάμενη και για τα οποία θα γίνει αναφορά πιο κάτω.

Σε σχέση με τις Θανατικές Ανακρίσεις 8/18 και 71/22, η Ενιστάμενη, με επιστολή της ημερ. 13.6.24 προς τον Διοικητικό Πρόεδρο του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, προέβαλε ότι της ζητήθηκε από τον τελευταίο να τροποποιήσει το αποτέλεσμα των πορισμάτων που εκδόθηκαν στις πιο πάνω θανατικές ανακρίσεις, αναφέροντας ότι «...δεν θα προβώ σε οποιαδήποτε τροποποίηση των πορισμάτων. Όπως είναι κοινώς γνωστό, ο Δικαστής μετά την έκδοση της απόφασης, καθίσταται *functus officio*, δεν έχει δηλαδή οποιαδήποτε περαιτέρω αρμοδιότητα στην υπόθεση». Παρά την πιο πάνω θέση της, και αντίθετα με αυτή, η Ενιστάμενη δρομολόγησε δικαστικές διαδικασίες που δεν προβλέπονται στον νόμο. Κάλεσε τον Γενικό Εισαγγελέα και τις οικογένειες των αποβιωσάντων, που δεν είχαν συμμετοχή στη διαδικασία, για να αγορεύσουν κατά πόσο μπορεί ο Πρόεδρος να διαφοροποιήσει τα πορίσματα που η ίδια εξέδωσε. Τελικά, η Ενιστάμενη εξέδωσε αποφάσεις ένα χρόνο μετά, και συγκεκριμένα στις 15.5.25.

Το ΑΔΣ επισημαίνει ότι η επιλογή της Ενιστάμενης να προβεί στις πιο πάνω διαδικασίες που δεν προβλέπονται στον νόμο, δεν μπορεί να αποδοθεί σε άγνοια ενόψει της προγενέστερης τριβής της με θανατικές ανακρίσεις, καθώς και των λεχθέντων της ίδιας ότι ο θανατικός ανακριτής μετά την έκδοση του πορίσματος καθίσταται «*functus officio*», δηλαδή δεν έχει οποιαδήποτε αρμοδιότητα στην υπόθεση. Άλλωστε, αυτή ήταν και η κατάληξή της στις δύο πιο πάνω θανατικές ανακρίσεις, προβαίνοντας μάλιστα σε αναφορά και σε νομολογία.

Το ΑΔΣ αναφέρει, μεταξύ άλλων, για τους χειρισμούς της Ενιστάμενης, ότι: «Από την απόφαση της να δρομολογήσει τις εν λόγω διαδικασίες αποκαλύπτεται ότι πραγματικός της σκοπός δεν ήταν να λάβει τις απόψεις των μερών, αλλά στο πλαίσιο «δικαστικής διαδικασίας», που η ίδια επινόησε, να δημοσιοποιήσει την προσέγγιση του Προέδρου, όπως την αντιλήφθηκε, για να αναδείξει ότι η ίδια είχε δίκαιο και ότι ο Πρόεδρος είχε ενεργήσει εσφαλμένα, ακόμη και αθέμιτα ...».

Επιπροσθέτως επισημαίνεται στην απόφαση ότι δεν ήταν η πρώτη φορά που η Ενιστάμενη προέβαινε σε σοβαρά σφάλματα χειρισμού

σε τέτοιου είδους υποθέσεις. Γίνεται αναφορά σε σοβαρά νομικά σφάλματα και στην ανακόλουθη στάση της κατά την εξέλιξη της Θανατικής Ανάκρισης 104/06, καθώς και στο πόρισμα που εξέδωσε στις 10.5.24, στο πλαίσιο αυτής, και το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο της απόφασης, της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ. 18.12.24, στο πλαίσιο της υπόθεσης, ***Αναφορικά με την Αίτηση του Π. Σταυριανού, Πολιτική Αίτηση 129/24***. Ως αναφέρεται στη σελίδα 7 της επίδικης απόφασης, αυτά αποτελούν «*Σφάλματα, τέτοιας μορφής και έντασης, που αποκαλύπτουν, από μόνα τους, πέραν από ανεπάρκεια στο χειρισμό της ενώπιον της διαδικασίας, ελλιπή από μέρους της νομική κατάρτιση και αντίληψη*». Η Ενιστάμενη, στην εν λόγω διαδικασία, δεν επέτρεψε σε συγκεκριμένο μάρτυρα να καταθέσει παρά τις προηγηθείσες διαβεβαιώσεις της, μέσω ενδιάμεσων αποφάσεων, ότι θα του δινόταν η ευκαιρία να καταθέσει. Επίσης, παραγνώρισε προηγηθέν διάταγμα με το οποίο ο συγκεκριμένος μάρτυρας εξουσιοδοτείτο σε περαιτέρω ενέργειες μετά από την τελευταία εκταφή. Το ΑΔΣ έκρινε, τα πιο πάνω θεμελιώδη, ως ανεπίτρεπτα για το επίπεδο Επαρχιακού Δικαστή.

Επιπλέον, απασχόλησε και η επίσκεψη που έγινε στις 28.6.24 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού της Προέδρου και Μέλους του

Ανωτάτου Δικαστηρίου που είναι υπεύθυνο για το εν λόγω δικαστήριο. Στη συνέχεια, ακολούθησε επιστολή της Ενιστάμενης ημερ. 4.7.24 προς την Πρόεδρο και τα Μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου από την οποία προκύπτει ότι «...παντελώς αδικαιολόγητα παρερμήνευσε τα όσα της λέχθηκαν». Παρότι στην πιο πάνω επιστολή αρχικά αναγνωρίζει πως ό,τι, της αναφέρθηκε, «δεν αφορούν την ουσία της απόφασης», ακολούθως δεν δίστασε να αποδώσει στην Πρόεδρο και στο Μέλος του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι ανεπίτρεπτα αναφέρονταν στην ουσία της υπόθεσης. Στη συνέχεια, ακολούθησε επιστολή του Ανωτάτου Δικαστηρίου που της επεσήμανε ότι δεν είχε αντιληφθεί τον σκοπό της συνάντησης και ότι προέβηκε σε μια άνευ προηγουμένου διαστρέβλωση των γεγονότων. Η Ενιστάμενη απάντησε, με επιστολή της ημερ. 1.8.24, επιφυλασσόμενη να επανέλθει στο ζήτημα μετά την ολοκλήρωση της Πολιτικής Αίτησης 129/24, πλην όμως ουδέποτε επανήλθε.

Πρόσθετα, το ΑΔΣ απασχόλησε και η επιστολή ημερ. 28.11.23, που στάλθηκε από την Ενιστάμενη, λίγους μήνες μετά τον διορισμό της, προς την Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καλώντας την να ενεργήσει για «να επιλυθεί το ζήτημα» ως η «επιθυμία» της, να συμπεριληφθεί το όνομά της στις εμφανίσεις δικηγόρων σε υπόθεση

που χειρίστηκε ενώπιον Επαρχιακού Δικαστηρίου, όταν ήταν δικηγόρος. Το ΑΔΣ επεσήμανε ότι η πιο πάνω επιστολή της ήταν ενδεικτική της αδυναμίας της να αντιληφθεί τον θεσμικό ρόλο του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Στην απόφαση του το ΑΔΣ, αναφέρεται και στην επιστολή της Ενιστάμενης, ημερ. 23.6.25, με την οποία απέδωσε στο Ανώτατο Δικαστήριο και στο ΑΔΣ ότι ενεργούν και συμπεριφέρονται με αλλότρια κίνητρα και εκδικητικά απέναντί της, ένεκα του πορίσματος στην Θανατική Ανάκριση 104/06 και της άρνησής της να εκτελέσει «την ευτολή» του Διοικητικού Προέδρου.

Ως καταγράφεται στην απόφαση του ΑΔΣ, όταν της δόθηκε η δυνατότητα να απαντήσει στην επιστολή του ΑΔΣ ημερ. 17.6.25, «έφτασε στο σημείο να αφήσει υπονοούμενα παρέμβασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου για να τροποποιηθεί το πόρισμα στη Θανατική Ανάκριση 104/2006». Επίσης, εντελώς αυθαίρετα, ως αναφέρεται στην επίδικη απόφαση, σε επιστολή της δήλωσε ότι αισθάνεται να επικρατεί στο Ανώτατο ένα «...ζοφερό κλίμα και αρνητική εντύπωση» προς το πρόσωπό της.

Το ΑΔΣ αναφέρθηκε και στις εκθέσεις που την αφορούν σημειώνοντας ότι τα όποια θετικά στοιχεία, τα οποία λήφθηκαν υπόψη δεν αναιρούν τη σοβαρότητα των πιο πάνω.

Υπό το φως των πιο πάνω, διαπίστωσε ότι η Ενιστάμενη «... διεξήγαγε δικαστικές διαδικασίες που δεν προβλέπονται από το νόμο (στις Θανατικές Ανακρίσεις 18/2018 ¹⁶ και 71/2022) και δεν εξυπηρετούν την ορθή απονομή της δικαιοσύνης. Επίσης, παρουσίασε σοβαρές αδυναμίες στον χειρισμό της Θανατικής Ανάκρισης 104/2006 και στην ίδια υπόθεση υπέπεσε σε σοβαρά νομικά σφάλματα, ανεπίτρεπτα για το επίπεδο ενός Επαρχιακού Δικαστή. Περαιτέρω, διαπιστώνουμε ότι η κα Βαρωσιώτου επέδειξε συμπεριφορά η οποία δεν συνάδει με την ιδιότητα του Δικαστή και επέδειξε προς το θεσμό του Ανωτάτου Δικαστηρίου ανεπίτρεπτη για ένα Δικαστή συμπεριφορά. Κρίνουμε ότι η όλη στάση, συμπεριφορά και ο χειρισμός δικαστικών διαδικασιών από πλευράς της κας Βαρωσιώτου υπονομεύουν το κύρος της δικαιοσύνης».

¹⁶ Η επιστολή του ΑΔΣ ημερ. 17.6.2025, η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο πλαίσιο της Πολιτικής Αίτησης 129/24 για την οποία γίνεται αναφορά στην επίδικη απόφαση, τα πρακτικά που τέθηκαν ενώπιον του παρόντος Συμβουλίου καθώς και οι επιστολές της Ενιστάμενης αναφέρονται στη Θανατική Ανάκριση 8/2018. Η αναφορά του ΑΔΣ, στην επίδικη απόφαση, σε Θανατική Ανάκριση 18/2018 προφανώς αφορούσε τη Θανατική Ανάκριση 8/2018.

Ως εκ των ανωτέρω, κρίθηκε ότι η Ενιστάμενη δεν ήταν κατάλληλη «...ώστε να επικυρωθεί ο διορισμός της στη μόνιμη θέση του Επαρχιακού Δικαστή...».

Είναι η εισήγηση του ευπαιδευτου συνηγόρου της Ενιστάμενης πως τα πρώτα θέματα για τα οποία κλήθηκε από το ΑΔΣ για να λογοδοτήσει (χειρισμός θανατικών ανακρίσεων και επιστολή της Ενιστάμενης ημερ. 4.7.24), εύλογα μπορούν να ερμηνευθούν ως απαράδεκτη παρέμβαση στο δικαστικό έργο. Συγκεκριμένα, καταλογίζει στο Συμβούλιο την παράλειψη να δώσει ξεκάθαρη κατεύθυνση ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή του **περί Θανατικών Ανακριτών Νόμου, Κεφ.153**. Περαιτέρω, ισχυρίζεται πως σε σχέση με τη Θανατική Ανάκριση 104/06 που αποτέλεσε, ως προβάλλει, αντικείμενο συζήτησης μεταξύ του Διοικητικού Προέδρου Λεμεσού και της Ενιστάμενης, υπάρχει διάσταση γεγονότων για τα οποία δεν διεξήχθη έρευνα από το ΑΔΣ ώστε να διαφανεί για ποιο λόγο δόθηκαν οδηγίες στην Ενιστάμενη να αλλάξει το πόρισμά της στην Θανατική Ανάκριση 104/2006. Σε ό,τι αφορά στις Θανατικές Ανακρίσεις 8/18 και 71/22, ισχυρίζεται ότι το ΑΔΣ, επίσης δεν προέβη σε δέουσα έρευνα ώστε να προβεί σε συμπεράσματα, ως προς τη διαδικασία που ακολούθησε η Ενιστάμενη.

Τέλος, αναφέρθηκε στις εξαμηνιαίες εκθέσεις του Διοικητικού Προέδρου από τις οποίες προκύπτουν πολύ θετικά σχόλια για την Ενιστάμενη ως προς την επάρκειά της, τις άριστες σχέσεις της με τους συναδέλφους της και την απουσία οποιουδήποτε παραπόνου, για τις οποίες το ΑΔΣ δεν έκαμε καμιά αναφορά στη βάση της αρχής της αναλογικότητας.

Η πιο πάνω εισήγηση δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Σ' ό,τι αφορά τα θετικά στοιχεία στις τέσσερις εξαμηνιαίες εκθέσεις, το ΑΔΣ στην επίδικη απόφαση σαφώς αναφέρθηκε σ' αυτές, τονίζοντας συγχρόνως ότι αυτές ουδόλως αναιρούν τη σοβαρότητα των κριτηρίων προς μονιμοποίηση, ως αναλύθηκε πιο πάνω, δηλαδή το κατά πόσο «...ο υπό δοκιμασία δικαστής διαθέτει τις νομικές γνώσεις και την ικανότητα χειρισμού υποθέσεων με τρόπο ώστε να προάγει τους σκοπούς της δικαιοσύνης, όσο και την προσωπικότητα και το χαρακτήρα που πρέπει να χαρακτηρίζουν ένα Δικαστή».

Σ' ό,τι αφορά στα πορίσματα των Θανατικών Ανακρίσεων, είναι σημαντικό να τονισθεί πως το ΑΔΣ κατά την έκδοση της επίδικης απόφασης, ουδόλως ασχολήθηκε είτε με τον ρόλο του Θανατικού Ανακριτή και του Προέδρου του Επαρχιακού Δικαστηρίου, είτε με

την ουσία των τελικών αποφάσεων και πορισμάτων που εξέδωσε η Ενιστάμενη. Ούτε και απασχόλησε το ΑΔΣ η όποια διάσταση θέσεων της Ενιστάμενης με τις θέσεις του Προέδρου του Επαρχιακού Δικαστηρίου όσον αφορά τον ρόλο του Θανατικού Ανακριτή και του Προέδρου, ούτε και αποτέλεσε βάση για τη λήψη της απόφασής του.

Σ' ό,τι αφορά στην θέση της Ενιστάμενης πως κατά την επίσκεψη ημερ. 28.6.24, η Πρόεδρος και Μέλος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έθεσαν θέμα ανυπακοής της προς τον Διοικητικό Πρόεδρο, επικεντρώνοντας το ζήτημα στο πόρισμα της στην υπόθεση Θ. Νικολάου, είναι αρκετό να παραπέμπουμε στις ρητές πρόνοιες του **Άρθρου 28¹⁷ του περί Θανατικών Ανακριτών Νόμου, Κεφ.153,**

¹⁷ «Επιστροφή βεβαιώσεων πορίσματος και εξουσίες αναθεώρησης από Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου».

28.-(1) Το πρωτότυπο κάθε βεβαίωσης πορίσματος που περιλαμβάνει τα πρακτικά της θανατικής ανάκρισης και τις εγγυήσεις των μαρτύρων, αν υπάρχουν, διαβιβάζονται από το θανατικό ανακριτή, όσο το δυνατό πιο γρήγορα, στον Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου, και δεν είναι αναγκαίο για τον θανατικό ανακριτή να κάνει ή να κρατά αντίγραφο αυτών. Ο Πρωτοκολλητής του Δικαστηρίου αυτού αναλαμβάνει την ευθύνη της διαδικασίας αυτής και δύναται να εκδίδει αντίγραφα αυτής σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο κατόπι καταβολής του τέλους που καθορίζεται για την παροχή αντιγράφων των πρακτικών Δικαστηρίου.

(2) Ο Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου, δύναται να εξετάζει τα πρακτικά οποιασδήποτε τέτοιας διαδικασίας για να ικανοποιηθεί ως προς την ορθότητα, νομιμότητα ή καταλληλότητα οποιουδήποτε ευρήματος ή ετυμηγορίας και ως προς την κανονικότητα της διαδικασίας αυτής.

(3) Όταν ο Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου, εξαιτίας της εξέτασης αυτής, δεν ικανοποιείται ως προς την ορθότητα, νομιμότητα ή καταλληλότητα οποιουδήποτε ευρήματος ή ετυμηγορίας αυτός δύναται, αφού παράσχει στο Γενικό Εισαγγελέα ευκαιρία να ακουστεί, να ασκήσει οποιαδήποτε από τις εξουσίες που παρέχονται σε αυτόν από το εδάφιο (1) του άρθρου 30.

(4) Όταν ο Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου, εξαιτίας της εξέτασης αυτής δεν ικανοποιείται ως προς την κανονικότητα της διαδικασίας, αυτός δύναται να προβεί σε τέτοια ενέργεια, που δεν συνεπάγεται αλλαγή του ευρήματος ή ετυμηγορίας, ως ήθελε θεωρήσει αναγκαίο για θεραπεία της αντικανονικότητας αυτής».

το οποίο προσδίδει στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου ιδιάζοντα εποπτικό ρόλο, ειδικά για τις διαδικασίες θανατικών ανακρίσεων.

Εν πάση περιπτώσει, το ΑΔΣ, με την επιστολή του ημερ. 17.6.25, δεν ήγειρε συγκεκριμένα ζήτημα ανυπακοής της Ενιστάμενης προς τον Διοικητικό Πρόεδρο, αλλά ζήτησε τις θέσεις ως προς τον εν γένει χειρισμό της διαδικασίας στη Θανατική Ανάκριση 104/06 και τα σφάλματα, ως αυτά διαπιστώθηκαν στην Απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Πολιτική Αίτηση 129/24.

Ο περί Θανατικών Ανακριτών Νόμος, Κεφ 153, επιβάλλει την ιδιάζουσα υποχρέωση εποπτείας του Προέδρου του Επαρχιακού Δικαστηρίου, χωρίς μάλιστα τη βεβαίωση του οποίου επί των πορισμάτων, η διαδικασία της θανατικής ανάκρισης δεν ολοκληρώνεται.

Όπως εξάλλου προκύπτει και από το περιεχόμενο της επίδικης απόφασης, ό,τι κυρίως καταλογίσθηκε στην Ενιστάμενη, δεν είναι οποιαδήποτε τυχόν παρακοή της προς τις οδηγίες του Διοικητικού Προέδρου, αλλά:

- συμπεριφορά η οποία δεν συνάδει με την ιδιότητα του Δικαστή και επέδειξε προς το θεσμό του Ανωτάτου Δικαστηρίου ανεπίτρεπτη για ένα Δικαστή συμπεριφορά,
- η μη αντίληψη από μέρους της του θεσμικού ρόλου του Ανωτάτου Δικαστηρίου αφού, ως αναφέρθηκε, ζητούσε από την Πρόεδρο αυτού να ενεργήσει ώστε να συμπεριληφθεί το όνομα της στις εμφανίσεις δικηγόρων σε υπόθεση που χειρίστηκε όταν ήταν δικηγόρος
- η δρομολόγηση εκ μέρους της δικαστικών διαδικασιών που δεν προβλέπονται από το Νόμο καθώς και
- οι σοβαρές αδυναμίες και τα σοβαρά νομικά σφάλματα που υπέπεσε σε συγκεκριμένη υπόθεση, ανεπίτρεπτα για το επίπεδο Επαρχιακού Δικαστή, που η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου καταγράφει στην απόφαση της ημερ. 18.12.24, στην Πολ. Αίτηση αρ.129/2024, και τα οποία, σύμφωνα με το ΑΔΣ, αποκαλύπτουν ελλιπή από μέρους της νομική κατάρτιση και αντίληψη.

Κρίθηκε ότι η όλη στάση, συμπεριφορά, ο χειρισμός δικαστικών διαδικασιών και τα σοβαρά σφάλματα από πλευράς της Ενιστάμενης, υπονομεύουν το κύρος της δικαιοσύνης.

Από το σύνολο λοιπόν της επίδικης απόφασης, προκύπτει μια ενδελεχής έρευνα και επαρκής αιτιολογία που βασίζεται σε διάφορους πυλώνες οι οποίοι λειτουργούν αυτόνομα αλλά και σε σύζευξη, με αποτέλεσμα να θεμελιώνεται εύλογα η κρίση του ΑΔΣ ως προς το μη κατάλληλο της Ενιστάμενης. Και σίγουρα δεν διαπιστώνεται οποιαδήποτε λανθασμένη αντίληψη του ΑΔΣ επί των γεγονότων ή του νόμου γενικότερα.

Θα προσθέταμε, πως το όλο πλέγμα των περιστάσεων που περιεγράφηκε στην επίδικη απόφαση επιβεβαιώνει – αντικειμενικά ιδωμένο - το εύλογο της κρίσης του Συμβουλίου ότι η Ενισταμένη *«... επέδειξε συμπεριφορά η οποία δεν συνάδει με την ιδιότητα του Δικαστή και επέδειξε προς το θεσμό του Ανώτατου Δικαστηρίου ανεπίτρεπτη για ένα Δικαστή συμπεριφορά...»*.

Υπενθυμίζουμε, πως ο έλεγχος που γίνεται από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστικό Συμβούλιο είναι ακυρωτικού χαρακτήρα. Όπως έχει επισημανθεί στην υπόθεση ***Αναφορικά με την Ένσταση του Δ. Λοχία, αρ.4/24, 4.9.24:***

«...το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο ενεργεί ως Ακυρωτικό Δευτεροβάθμιο Δικαστικό Συμβούλιο. Ο ακυρωτικής φύσεως έλεγχος έχει την έννοια, όπως και ο αναθεωρητικός έλεγχος στα πλαίσια του Άρθρου 146 του Συντάγματος, του ελέγχου της νομιμότητας της υπό εξέταση πράξης ή απόφασης. Δεν επεκτείνεται στην ουσιαστική κρίση του

αποφασίσαντος οργάνου (*Georgiades v. Republic* (1982) 3 CLR 659, *Papaleontiou v. Karageorgis and another* (1987) 3 CLR 211, *Ieronimides v. Republic* (1988) 3 CLR 2657, *Παντέχης Ερωτόκριτος v. Δημοκρατίας* (1994) 4 ΑΑΔ 452, *Γεωργίου v. Δημοκρατίας* (2001) 3 ΑΑΔ 696).

Για τους πιο πάνω λόγους, η περί του αντιθέτου θέση του ευπαιδευτού συνηγόρου της Ενιστάμενης απορρίπτεται.

Ισχυρισμός για Παραβίαση του Δικαιώματος Προηγούμενης Ακρόασης

Σε σχέση με την κατ' ισχυρισμό παράβαση δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης, ομοίως έχουμε ενδιατρίψει σε όλα τα σχετικά έγγραφα και δεδομένα της υπόθεσης.

Η Ενιστάμενη προβάλλει ότι παραβιάστηκε το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης, αφού το ΑΔΣ αποφάσισε τη «μη επικύρωση του διορισμού» της χωρίς να παρασχεθεί σ' αυτήν το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης, με αποτέλεσμα να παραβιάζονται τα **Άρθρα 12.5 και 30.2 του Συντάγματος** και το **Άρθρο 6 της ΕΣΔΑ**.

Στην ***Salamis Shipping Services Ltd v. ΕΠΑ κ.ά.*** **Ε.Δ.Δ.30/18, 9.2.24**, υιοθετήθηκε ο λόγος της **Κωνσταντινίδης v.**

Πανεπιστημίου Κύπρου, Ε.Δ.Δ.93/16, 11.9.23, όπου λέχθηκαν τα ακόλουθα:

«Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης κάθε προσώπου πριν ληφθεί ατομικό μέτρο σε βάρος του αναγνωρίζεται από **το Άρθρο 41(1) και (2) του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Στην Κύπρο υφίσταται γενική νομοθετική ρύθμιση της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου. Ειδικότερα το **Άρθρο 43(1) του Περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος του 1999 (Ν.158(I)/99)** διαλαμβάνει ότι «Το δικαίωμα ακρόασης παρέχεται, εκτός από τις περιπτώσεις τις οποίες ο νόμος προβλέπει ρητά σε κάθε πρόσωπο που θα επηρεαστεί από την έκδοση πράξης ή από την λήψη διοικητικού μέτρου που είναι πειθαρχικής φύσης ή που έχει το χαρακτήρα της κύρωσης ή που είναι άλλως πως δυσμενούς φύσης.»

Η προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερομένου έχει ως σκοπό αφενός, να δώσει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να υποστηρίξει τα δικαιώματά ή συμφέροντά του και αφετέρου, να διασφαλίσει την καλύτερη ενημέρωσή της διοίκησης και επομένως την αποτελεσματικότερη, ευλογότερη και δικαιότερη λειτουργία της (βλ.

Π. Δ. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2015, 7^η Αναθεωρημένη Έκδοση, 278, 279).

Το περιεχόμενο του δικαιώματος είναι η «δυνατότητα ακρόασης» πριν τη λήψη του μέτρου ή της ενέργειας και έγκειται στην παροχή ευκαιρίας στον ενδιαφερόμενο να αναπτύξει, ανάλογα με την περίπτωση, γραπτώς ή προφορικώς τις απόψεις του για τα δικαιώματά

ή συμφέροντα του ενώπιον του οργάνου που ασκεί την αποφασιστική αρμοδιότητα.

Το δικαίωμα ακρόασης δεν εξαντλείται μόνο στο δικαίωμα του διοικούμενου να λάβει γνώση των στοιχείων της υπόθεσης και να εκθέσει τις απόψεις του, αλλά επεκτείνεται και στην υποχρέωση της διοίκησης να λάβει υπόψη τις απόψεις αυτές (βλ. **Μ. Στασινόπουλος, Το Δικαίωμα Υπερασπίσεως ενώπιον των Διοικητικών Αρχών, 1974, σελ.50 και 51** και **Χατζηδημητρίου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας (1999) 3 Α.Α.Δ. 361**).

Στο **Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου**, ανωτέρω, στη σελ.200, αναφέρεται ότι σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας «... έχει διαμορφωθεί ο κανόνας ότι η προηγούμενη ακρόαση του διοικούμενου είναι αναγκαία στην περίπτωση των ατομικών διοικητικών πράξεων, οι οποίες εκδίδονται αυτεπαγγέλτως και που περιέχουν ρύθμιση, η οποία συνδέεται με την υποκειμενική συμπεριφορά του ενδιαφερομένου και επιφέρει θετική βλάβη στα δικαιώματα ή τα έννομα συμφέροντα του...».

Οφείλουμε και πάλι να αναφέρουμε ότι η υπό κρίση περίπτωση δεν αποτελεί πειθαρχική διαδικασία δικαστή όπου επιβλήθηκε η ποινή της απόλυσης, ούτε βεβαίως αφορά σε διοικητικό όργανο και διοικούμενο, πλην όμως κατ' αναλογία εφαρμόζονται οι παραπάνω αρχές.

Εν προκειμένω, το ΑΔΣ, ενόψει της επικείμενης συμπλήρωσης της δοκιμαστικής περιόδου, με επιστολή του ημερ. 17.6.25 ενημέρωσε την Ενιστάμενη ότι απασχολούσαν στοιχεία που άπτονταν του χαρακτήρα, της συμπεριφοράς, της καταλληλότητας και της ικανότητάς της να ανταποκριθεί στη θέση του Επαρχιακού Δικαστή, ως δυνατό να προκύπτουν από τα πιο κάτω:

- «Το χειρισμό εκ μέρους σας στις Θανατικές Ανακρίσεις 8/2018 και 71/2022, μετά την έκδοση από εσάς πορισμάτων στις 22/4/2024 (σε σχέση με τη Θανατική Ανάκριση 8/2018) και 30/4/2024 (σε σχέση με τη Θανατική Ανάκριση 71/2022), που οδήγησε στην έκδοση των αποφάσεων σας στις εν λόγω Θανατικές Ανακρίσεις, ημερ. 15/5/2025, υπό το φως και των επιστολών σας, ημερ. 13/6/2024 και 17/6/2024, προς τον Διοικητικό Πρόεδρο του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού.
- Τον εν γένει χειρισμό στη διαδικασία της Θανατικής Ανάκρισης υπ' αρ. 104/2006 και τα σφάλματα, ως αυτά διαπιστώθηκαν στην Απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Πολιτική Αίτηση 129/2024, ημερ. 18/12/2024.
- Την επιστολή σας ημερ. 4/7/2024 προς την Πρόεδρο και Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

- Την επιστολή που αποστείλατε στην Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 28/11/2023 για διόρθωση εμφανίσεων σε Απόφαση στην Αγωγή 3297/2012, του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας.»

Της παρασχέθηκε χρόνος να προβάλει τις θέσεις, παρατηρήσεις ή σχόλια της μέχρι την 23.6.25. Η Ενιστάμενη, με επιστολή ημερ. 23.6.25, απάντησε στο ΑΔΣ προβάλλοντας τις δικές της θέσεις.

Στη συνέχεια, το ΑΔΣ εξέδωσε την απόφαση του στις 27.6.25 και σε αυτήν απασχόλησαν μόνον τα όσα της τέθηκαν με την πιο πάνω επιστολή του ημερ. 17.6.25.

Τα γεγονότα των αποφάσεων στις οποίες έκανε αναφορά ο ευπαίδευτος συνήγορος της Ενιστάμενης¹⁸ καθώς και το νομικό τους πλαίσιο, διαφέρουν ουσιωδώς από αυτά της υπό εξέταση περίπτωσης και έτσι, εν προκειμένω, δεν έχουν εφαρμογή.

Ενόψει όλων των πιο πάνω, το ΑΔΣ ζήτησε τις θέσεις της Ενιστάμενης πριν από τη λήψη της απόφασής του, παρέχοντας σε

¹⁸ *Παπασάββας v. Δημοκρατίας (2003) 3 Α.Α.Δ.134* και *Pantelidou v. The Republic 4 R.S.C.C. 100*.

αυτήν το δικαίωμα ακρόασης, το οποίο άσκησε, και έτσι, η περί του αντιθέτου εισήγηση απορρίπτεται.

Οφείλουμε ακόμη να εξετάσουμε τα εξής θέματα που η πλευρά της Ενιστάμενης είχε εγείρει.

Ισχυρισμός για Ανυπαρξία Έγγραφης Ειδοποίησης

Ο ευπαίδευτος συνήγορος της Ενιστάμενης επεσήμανε ότι δεν υφίσταται έγγραφη ειδοποίηση για τη συνεδρία που οδήγησε στην επίδικη απόφαση και έτσι, παραβιάζεται ο **Κανονισμός 8** ¹⁹ Συναφώς, ως ισχυρίστηκε, η επίδικη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί.

Σκοπός του **Κανονισμού 8** είναι να ενημερωθούν όλα τα μέλη του ΑΔΣ για την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίας. Για ό,τι εδώ αφορά, θα αρκεστούμε να επισημάνουμε ότι η πιο πάνω εισήγηση στερείται ερείσματος καθότι, στην επίδικη συνεδρία συμμετείχαν όλα τα Μέλη του και δεν απουσίαζε οποιοδήποτε από αυτά. Υπενθυμίζεται, ότι ο Γενικός Εισαγγελέας, ο Πρόεδρος του

¹⁹ «Για την ημερομηνία και ώρα της Συνεδρίας αποστέλλεται από τον Πρόεδρο ή Μέλος που συγκαλεί τη Συνεδρία ή με εντολή του από τον Γραμματέα, έγγραφη ειδοποίηση προς όλα τα Μέλη και τους Συμμετέχοντες».

Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου (στο εξής ΠΔΣ) και οι δύο νομικοί εγνωσμένου κύρους δεν είναι Μέλη του ΑΔΣ. Ο Νόμος,²⁰ ως αναφέρθηκε, δίνει δυνητική διάσταση στην κλήση ή παρουσία των πιο πάνω προσώπων, τα οποία δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Το θέμα της ειδοποίησης στο Γενικό Εισαγγελέα και στα άλλα πρόσωπα, μη Μέλη, εξετάσθηκε στο κεφάλαιο της νόμιμης σύνθεσης. Συναφώς, η σχετική εισήγηση του συνηγόρου της Ενιστάμενης απορρίπτεται.

Ισχυρισμός για Ελλιπή Τήρηση Πρακτικών

Η Ενιστάμενη προβάλλει ως λόγο ακυρότητας την ελλιπή τήρηση πρακτικών, με αποτέλεσμα να καθιστά δυσχερή ή και αδύνατο τον δικαστικό έλεγχο. Συνιστά, ως ισχυρίζεται, παραβίαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης και πλήττει τα δικαιώματά της. Εκ διαμέτρου αντίθετη ήταν η θέση του ευπαιδευτού συνηγόρου του ΑΔΣ.

Στο στάδιο αυτό κρίνουμε ορθό να γίνει αναφορά στον Κανονισμό, ο οποίος προνοεί τα ακόλουθα εν σχέσει προς τα υπό συζήτηση:

- «12. Σε κάθε Συνεδρία τηρούνται πρακτικά.
- 13. Τα πρακτικά τηρούνται από τον Γραμματέα ή από Πρακτικογράφο.
- 14. Τα πρακτικά ελέγχονται και υπογράφονται από τον Πρόεδρο ή τον Προεδρεύοντα.
- 15. Τα υπογεγραμμένα από τον Πρόεδρο ή τον Προεδρεύοντα πρακτικά συνιστούν τα πρακτικά του Συμβουλίου.

²⁰ Βλ. **Άρθρο 10(5) του Ν.33/64.**

16. Δικαίωμα να λάβει τα πρακτικά Συνεδρίας έχει οιοσδήποτε επηρεάζεται από απόφαση του Συμβουλίου. Το δικαίωμα περιορίζεται στα πρακτικά που μπορεί να έχουν σημασία για την περίπτωση του.

17. Αίτημα για λήψη πρακτικών υποβάλλεται γραπτώς στη Γραμματεία και σε αυτό εκτίθενται οι λόγοι που το υποστηρίζουν.

18. Κάθε τέτοιο αίτημα εξετάζεται από το Συμβούλιο το οποίο αποφασίζει ανάλογα.

19. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ότι από τα πρακτικά που θα παραδοθούν σε οιοδήποτε πρόσωπο θα απαλειφθούν στοιχεία και αναφορές μεταξύ άλλων για ζητήματα οικογενειακά ή υγείας άλλου ή άλλων προσώπων ή άλλα προσωπικά τους δεδομένα.

20. Πλήρη πρακτικά, περιλαμβανομένων των στοιχείων και αναφορών που έχουν απαλειφθεί ή άλλα τεκμήρια ή στοιχεία, μπορούν να διατεθούν στο Δευτεροβάθμιο Δικαστικό Συμβούλιο σε σχέση με εκκρεμούσα ένσταση, εφόσον αυτό ήθελε ζητηθεί εγγράφως από αυτό».

Σύμφωνα με το πρακτικό ημερ. 16.6.25, πραγματοποιήθηκε συνεδρία, και σε αυτή συμμετείχαν όλα τα Μέλη του ΑΔΣ όπου διεξήχθη συζήτηση σε σχέση με τη μονιμοποίηση ή μη των υπό δοκιμασία δικαστών οι οποίοι μέχρι την 1.7.25 συμπλήρωναν τα δύο έτη υπό δοκιμασία. Κατά την εν λόγω συνεδρία εκφράστηκαν προβληματισμοί σε σχέση με τη μονιμοποίηση της Ενιστάμενης, και ενώπιον του ΑΔΣ τέθηκαν οι εκθέσεις του Διοικητικού Προέδρου, ο προσωπικός της φάκελος καθώς και συγκεκριμένα έγγραφα/στοιχεία που καθορίζονται στο πρακτικό. Μετά από τη συζήτηση, εξουσιοδοτήθηκε η Γραμματέας του ΑΔΣ να της αποστείλει επιστολή με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Πρόκειται για την επιστολή ημερ. 17.6.25, για την οποία γίνεται αναφορά πιο πάνω. Η συζήτηση για τους υπόλοιπους υπό δοκιμασία Επαρχιακούς δικαστές, ως

καταγράφεται στο πρακτικό, θα συνεχιζόταν σε άλλη ημερομηνία λόγω του προχωρημένου της ώρας.

Επίσης, για το ίδιο πρακτικό ημερ. 16.6.25, προβάλλεται η θέση ότι δεν αναφέρεται ποια Μέλη εξέφρασαν προβληματισμό σε σχέση με τη μη μονιμοποίηση της Ενιστάμενης, καθώς επίσης δεν καταγράφεται το περιεχόμενο της συζήτησης. Όπως προκύπτει από το πρακτικό, *«Εκφράστηκαν προβληματισμοί σε σχέση με την μονιμοποίηση της κας Ντόριας Βαρωσιώτου»*. Το γεγονός, ως κρίνουμε, δεν είναι ουσιώδες. Εν τέλει, ως προκύπτει από τα πρακτικά και την τελική απόφαση του ΑΔΣ, οι προβληματισμοί αναφορικά με την καταλληλότητά της οδήγησαν σε ομόφωνη απόφαση όπου κρίθηκε ακατάλληλη. Στο συγκεκριμένο πρακτικό καταγράφονται αυτά που είναι σημαντικά και συνεπώς η περί του αντιθέτου εισήγηση απορρίπτεται.

Στις 24.6.25 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση του ΑΔΣ, στο οποίο συμμετείχαν όλα τα Μέλη του και τηρήθηκε σχετικό πρακτικό, σύμφωνα με το οποίο εξετάστηκε το ζήτημα της μονιμοποίησης της Ενιστάμενης και τέθηκε ενώπιον του ΑΔΣ η επιστολή ημερ. 17.6.25, η απαντητική επιστολή της ημερ. 23.6.25 και συνεχίστηκε η

συζήτηση ως εκ του περιεχομένου της. Αποφασίστηκε όπως ετοιμαστεί, με τη συνδρομή όλων των Μελών, γραπτό κείμενο απόφασης στη βάση όσων αποφασίστηκαν και η επόμενη συνεδρία θα προγραμματιζόταν όταν θα ετοιμαζόταν γραπτό κείμενο.

Στις 27.6.25 πραγματοποιήθηκε εκ νέου συνεδρίαση του ΑΔΣ στο οποίο συμμετείχαν όλα τα Μέλη του και τηρήθηκε σχετικό πρακτικό σύμφωνα με το οποίο απασχόλησε το ζήτημα της μονιμοποίησης της Ενιστάμενης. Παρουσιάστηκε κείμενο απόφασης το οποίο ετοιμάστηκε στη βάση των όσων αποφασίστηκαν και η Πρόεδρος και τα Μέλη δήλωσαν τη συμφωνία τους με το κείμενο. Εξουσιοδοτήθηκε δε η Γραμματέας να κοινοποιήσει την απόφαση στην Ενιστάμενη μέσω του Διοικητικού Προέδρου του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού την 30.6.25 και να προβεί στις ενδεδειγμένες ενέργειες για υλοποίηση της απόφασης.

Επισημαίνεται, ότι οι αποφάσεις του ΑΔΣ είναι άρρηκτα συνυφασμένες με τα δικαστικά θέσμια και με την άσκηση της δικαστικής λειτουργίας και δεν συνιστούν αποφάσεις ή πράξεις που ανάγονται στην άσκηση εκτελεστικής ή διοικητικής λειτουργίας. Πρόκειται για οιονεί δικαστικές πράξεις (βλ. **Kourris v. The**

Supreme Council of Judicature (1972) 3 C.L.R. 390, Καρατσής, ανωτέρω, Στυλιανίδης v. Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, Ε.Δ.Δ.83/16, 5.2.18, Αναφορικά με την Ένσταση του Δ. Λοχία, 4/24, ανωτέρω και Αναφορικά με την Ένσταση της Θεοχαρίδου, Ένσταση 3/24, 4.9.24).

Αναμφιβόλως, η τήρηση άρθρων πρακτικών συνιστά έλεγχο χρηστής διοίκησης και προϋπόθεση για άσκηση αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου της νομιμότητας της απόφασης του ΑΔΣ (βλ. ***Χρυσάφη v. Δημοκρατίας (2005) 3 Α.Α.Δ. 550, Νικολάου v. Δημοκρατίας (2010) 3 Α.Α.Δ. 417 και Φωτίου v. Δημοκρατίας (2018) 3 Α.Α.Δ. 333***).

Η Ενιστάμενη ισχυρίστηκε ότι τα πρακτικά που της δόθηκαν δεν είναι υπογεγραμμένα, ούτε και εντοπίστηκαν στον φάκελο που δόθηκε στους συνηγόρους της. Σύμφωνα με τον ***Κανονισμό***, τα πρακτικά ελέγχονται και υπογράφονται από τον Πρόεδρο ή τον Προεδρεύοντα. Επισημαίνεται πως όλα τα πιο πάνω πρακτικά, τα οποία έθεσε ενώπιον του παρόντος Συμβουλίου η Ενιστάμενη, είναι πιστά αντίγραφα και φέρουν τη σχετική σφραγίδα και την υπογραφή

της Γραμματέως του ΑΔΣ. Δεν πρόκειται για σημειώσεις, ως τα χαρακτήρισε ο ευπαίδευτος συνήγορος της Ενιστάμενης.

Πρόσθετα, ήταν η θέση της Ενιστάμενης ότι το πρακτικό ημερ. 16.6.25 δεν δύναται να αποτελεί πιστόν αντίγραφο πρακτικού καθότι διαγράφηκε το πρώτο μέρος της συζήτησης με την υποσημείωση «*Θέμα το οποίο δεν αφορά τη διαδικασία μονιμοποίησης των υπό δοκιμασία Επαρχιακών Δικαστών*». Στον **Κανονισμό** προβλέπεται ότι το δικαίωμα υποψηφίου να λάβει πρακτικά περιορίζεται στα πρακτικά που μπορεί να έχουν σημασία για την περίπτωση του (βλ. **Κανονισμό 16** και **Ένσταση 3/24**, ανωτέρω). Εν προκειμένω, το εν λόγω θέμα, ως ρητά καταγράφεται στο σχετικό πρακτικό, δεν αφορά στη διαδικασία μονιμοποίησης υπό δοκιμασία δικαστών και συνεπώς δεν έχει οποιαδήποτε σημασία για την περίπτωση της Ενιστάμενης.

Επίσης, ήταν η θέση του κ. Δημητριάδη ότι δεν υπάρχουν πρακτικά που να αφορούν τη συζήτηση και το σκεπτικό της απόφασης για την τοποθέτηση της Ενιστάμενης στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού από 10.9.25 σύμφωνα με την επιστολή ημερ. 16.6.25. Καταρχάς, επισημαίνεται ότι αντικείμενο της υπό κρίση περίπτωσης αποτελεί η απόφαση του ΑΔΣ ημερ. 27.6.25. Άλλο είναι

το θέμα της τοποθέτησης και άλλο το θέμα της μη μονιμοποίησης της Ενιστάμενης. Σύμφωνα με το πιο πάνω πρακτικό, κατά τη συνεδρία ημερ. 16.6.25, συζητήθηκε το θέμα της μονιμοποίησης των υπό δοκιμασία Επαρχιακών Δικαστών. Κατ' εκείνη την ημέρα δεν λήφθηκε οποιαδήποτε απόφαση σε σχέση με το τελευταίο αυτό θέμα. Λήφθηκε μέρες μετά, αφού προηγήθηκε και άλλη συνεδρία. Η απουσία πρακτικού σε σχέση με την τοποθέτησή της, σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή ημερ. 16.6.25 που της στάλθηκε, δεν διαδραματίζει οποιοδήποτε ρόλο.

Η Ενιστάμενη προέβαλε ότι δεν υφίσταται πρακτικό ημερ. 24.6.25 στο οποίο να καταγράφει το τι όντως διημερίφθη μεταξύ των Μελών και ποιες αποφάσεις λήφθηκαν κατ' εκείνη την ημέρα. Με κάθε σεβασμό, η σχετική επιχειρηματολογία του ευπαιδευτού συνηγόρου της δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Ως αναφέρεται πιο πάνω, υφίσταται σχετικό πρακτικό, ημερ. 24.6.25, σύμφωνα με το οποίο έγινε συζήτηση σε σχέση και με το περιεχόμενο της απαντητικής επιστολής της Ενιστάμενης. Αποφασίστηκε όπως ετοιμαστεί, με τη συνδρομή όλων των Μελών, γραπτό κείμενο απόφασης στη βάση όσων αποφασίστηκαν και η επόμενη συνεδρία θα προγραμματιζόταν όταν θα ετοιμαζόταν το γραπτό κείμενο. Ακολούθησε η συνεδρία, ημερ.

27.6.25, όπου τα Μέλη του ΑΔΣ συμφώνησαν με το κείμενο της απόφασης που ετοιμάστηκε με την αρωγή όλων. Η απόφαση του ΑΔΣ ήταν ομόφωνη. Και κάτι ακόμη. Η απόφαση του ΑΔΣ είναι οιονεί δικαστική πράξη. Τα δικαστικά θέσμια και ο **Κανονισμός** δεν επιβάλλουν την καταγραφή της συζήτησης που διημείφθη μεταξύ των Μελών.

Στην **Ένσταση 4/2024**, ανωτέρω, ο ενιστάμενος προέβαλε ότι το πρακτικό ήταν ελλιπές, καθότι δεν καταγράφηκαν οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις κατά την προφορική συνέντευξη. Το Ακυρωτικό Δευτεροβάθμιο Δικαστικό Συμβούλιο υπέδειξε ότι *«κατά τη νομολογία, όπως αναπτύχθηκε στο διοικητικό δίκαιο, εκείνο που απαιτείται είναι η μεταφορά, με καταγραφή στο πρακτικό, των όσων το Σώμα που διενήργησε την προφορική εξέταση απέκόμισε για τον κάθε υποψήφιο και όχι καταγραφή των ερωτήσεων και των απαντήσεων (Πούρος ν. Χατζηστεφάνου (2001) 3 Α.Α.Δ. 374)»*. Έτσι, απέρριψε την περί του αντιθέτου εισήγηση.

Εν προκειμένω, τα πρακτικά που τηρήθηκαν αποτυπώνουν επαρκώς όλα εκείνα τα στοιχεία ώστε, το παρόν Συμβούλιο να δύναται να ασκήσει έλεγχο νομιμότητας της απόφασης του ΑΔΣ.

Έχουμε εκ προθέσεως παραθέσει με πολλές λεπτομέρειες τα σχετικά με την υπόθεση πρακτικά. Από το περιεχόμενο και τη συνέχειά τους προκύπτει μια συνέπεια και ένας ορθολογικός προβληματισμός του Συμβουλίου ως προς την Ενιστάμενη και την πορεία της.

Συνεπώς, για τους λόγους που εξηγούνται πιο πάνω η εισήγηση του συνηγόρου της Ενιστάμενης απορρίπτεται.

Άλλα Παρεμφερή με τα ως Άνω Θέματα

Δεν παραβλέπουμε ότι ο ευπαίδευτος συνήγορος της Ενιστάμενης έθεσε και άλλα θέματα, συναφή με τα ήδη εξετασθέντα, πλην όμως κάτω από το πρίσμα διαφορετικών κατ' ισχυρισμόν παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων της, όπως το δικαίωμα: (i) σε δίκαιη δίκη από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο ενόψει της συμμετοχής στη λήψη επίδικης απόφασης της Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου και του Μέλους κα. Εφραίμ, (ii) σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής της Ενιστάμενης, (iii) σεβασμού της περιουσίας της, (iv) αποτελεσματικής προσφυγής και (v) στην ίση μεταχείριση και τη μη διάκριση.

Θεωρούμε ότι η κρίση μας επί των όσων εκτίθενται στις προηγούμενες ενότητες, σφραγίζουν και το αποτέλεσμα των συναφών πιο πάνω εισηγήσεων, των οποίων εξάλλου ο πυρήνας ήταν κοινός με τα ήδη εξετασθέντα (βλ. **Κωστούλος & Σία Λτδ ν. Δημοκρατίας, Α.Ε 98/14, 1.2.21** και **απόφαση του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου στην Αίτηση 9/23, 21.2.24** ²¹). Εν πάση περιπτώσει, το ΑΔΣ δεν προέβη σε νέα θετική πράξη, ως εξηγήσαμε πιο πάνω, καθότι κρίθηκε μη κατάλληλη, για τους λόγους που εξηγούνται πιο πάνω, και δεν εντοπίζεται οτιδήποτε που να καταδεικνύει ότι άλλα πρόσωπα κάτω από παρόμοιες ή ίδιες συνθήκες με αυτές της Ενιστάμενης αντιμετωπίστηκαν διαφορετικά από το ΑΔΣ, όπως διατυπώθηκε ο ισχυρισμός του κ. Δημητριάδη.

Συνεπώς, οι αντίστοιχες εισηγήσεις της Ενιστάμενης, ομοίως απορρίπτονται.

²¹ Όπου λέχθηκαν τα ακόλουθα: «έχουμε υπόψη το σύνολο των επιχειρημάτων της κάθε πλευράς και το υλικό που τέθηκε ενώπιόν μας, την πρωτόδικη απόφαση και την απόφαση του Εφετείου, περιλαμβανομένης της απόφασης του διαφωνήσαντος δικαστή. Δεν απαιτείται όμως να ενδιατρίψουμε πέραν των όσων απαιτούνται για τις ανάγκες της απόφασης. Όπως αναφέρθηκε στην **Οδυσσέα ν. Δημοκρατίας (1999) 2 ΑΑΔ 490**: «Δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αιτιολόγησης δικαστικής απόφασης ειδική αναφορά ή διαπραγμάτευση κάθε επιχειρήματος που προβάλλεται. Η δραστηριότητα ενός επιχειρήματος συναρτάται με την επίδραση, που μπορεί να έχει στη θεώρηση των επιδίκων θεμάτων».

Αιτιολογία για Μη Παραπομπή Προδικαστικού Ερωτήματος στο ΔΕΕ

Εν κατακλείδι, θεωρούμε υποχρέωσή μας να αιτιολογήσουμε τη μη παραπομπή προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του ΕΔΔΑ, όπως διαμορφώθηκε, μεταξύ άλλων, από τις αποφάσεις στις υποθέσεις ***Georgiou v. Greece [2023] ECHR 241, παρ 22-26 (14 March 2023), Somorjai v. Hungary [2018] ECHR 676, παρ. 39-41 (28 August 2018), Dhahbi v. Italy [2014], παρ. 31-34, ECHR 719 (8 April 2014), Sanofi Pasteur v. France [2020] ECHR 146, παρ. 74-79 (13 February 2020), Gondert v. Germany [2025] ECHR 279 (16 December 2025)*** και τις εκεί αναφερόμενες αυθεντίες.

Θυμίζουμε τις προϋποθέσεις που δέον να συντρέχουν ώστε να ενεργοποιηθεί ο σχετικός μηχανισμός, σε περίπτωση, όπως η παρούσα. Δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση όταν το Εθνικό Δικαστήριο, του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε άλλα εθνικά ένδικα μέσα, διαπιστώσει ότι το ανακύψαν ζήτημα δεν είναι καθοριστικό για την έκδοση της αποφάσεώς του (η προϋπόθεση της «αναγκαιότητας»). Ειδικότερα όταν:

(α) το ανακύψαν ζήτημα είναι ουσιαστικά ταυτόσημο με ζήτημα που έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο προδικαστικής αποφάσεως σε ανάλογη περίπτωση και στο οποίο το Δικαστήριο έχει ήδη δώσει απάντηση — πρόκειται για τη θεωρία της «*acte éclairé*» (διευκρινισμένης πράξης) και

(β) όταν «η ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης μπορεί να είναι τόσο προφανής ώστε να μην αφήνει περιθώριο για καμία εύλογη αμφιβολία ως προς τον τρόπο επιλύσεως του ανακύψαντος ζητήματος» — πρόκειται για τη θεωρία της «*acte clair*» ή «σαφούς πράξεως» (βλ. **C-283/81, CILFIT, 6.10.82, C-561/19, Consorzio Italian Management, 6.10.21**).

Στις υποθέσεις **Cypra Limited v. Δημοκρατίας (2013) 3 A.A.Δ.305** και **Περικλέους v. Ellinas Finance Ltd κ.ά. (2015) 1 A.A.Δ.513**, παρατέθηκαν οι λόγοι που δικαιολογούν προδικαστική παραπομπή:

- (1) η μη αμφισβήτηση των σχετικών γεγονότων,
- (2) το νομικό σημείο που ηγέρθη να είναι καθοριστικό για την επίλυση τελεσίδικα της υπόθεσης,

- (3) να μην υπάρχει αυθεντία επί του νομικού σημείου ή παραπλήσιά του,
- (4) το εγερθέν σημείο και η ίδια η υπόθεση να προβάλλονται καλόπιστα και χωρίς υστερόβουλο κίνητρο,
- (5) πεποίθηση ότι σε κάποιο στάδιο της διαδικασίας η υπόθεση θα πρέπει να παραπεμφθεί στο ΔΕΕ, και
- (6) το σημείο να μην είναι απαλλαγμένο αμφιβολίας.

Ο ευπαίδευτος συνήγορος της Ενιστάμενης έθεσε το εξής ερώτημα ως υποψήφιο για παραπομπή. Έχουν κατά το **Άρθρο 19**,²² πρώτη

²² **Άρθρο 19**

«1. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει το Δικαστήριο, το Γενικό Δικαστήριο και ειδικευμένα δικαστήρια. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Συνθηκών.

Τα κράτη μέλη προβλέπουν τα ένδικα βοηθήματα και μέσα που είναι αναγκαία για να διασφαλίζεται η πραγματική δικαστική προστασία στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης.

2. Το Δικαστήριο απαρτίζεται από ένα δικαστή ανά κράτος μέλος. Επικουρείται από γενικούς εισαγγελείς.

Το Γενικό Δικαστήριο απαρτίζεται από έναν τουλάχιστον δικαστή ανά κράτος μέλος.

Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς του Δικαστηρίου και οι δικαστές του Γενικού Δικαστηρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που παρέχουν πλήρη εξέγγυα ανεξαρτησίας και πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις των άρθρων 253 και 254 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για έξι έτη. Οι απερχόμενοι δικαστές και γενικοί εισαγγελείς μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

3. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται σύμφωνα με τις Συνθήκες:

α) επί των προσφυγών που ασκούνται από κράτος μέλος, θεσμικό όργανο ή φυσικά ή νομικά πρόσωπα,

β) προδικαστικώς, κατόπιν αιτήματος εθνικών δικαστηρίων, επί της ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης ή επί του κύρους πράξεων που εκδόθηκαν από τα θεσμικά όργανα,

γ) επί των λοιπών περιπτώσεων που προβλέπονται από τις Συνθήκες.»

παράγραφος, δεύτερο εδάφιο της ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το **Άρθρο 47**²³ **του Χάρτη**, την έννοια ότι υφίσταται παραβίαση των αρχών της ανεξαρτησίας και/ή ισοβιότητας και/ή αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και/ή έννομης προστασίας των Δικαστών, όταν:

«(α) Είναι επιτρεπτό Δικαστής να διορίζεται σε μόνιμη θέση για δοκιμαστική περίοδο, ελλείψει σχετικού εθνικού νομοθετικού πλαισίου;

(β) Τερματίζονται οι υπηρεσίες Μόνιμου Δικαστή κατ'επίκληση εκπνοής της προαναφερθείσας δοκιμαστικής περιόδου, συνοπτικά και χωρίς να τηρηθεί η πειθαρχική διαδικασία ή λόγοι τερματισμού που ισχύουν για τους υπόλοιπους Δικαστές;»

Αποτελεί ουσιώδες μέρος της νομολογίας πως δεν παραπέμπονται στο ΔΕΕ γενικά ερωτήματα, χωρίς να καθορίζεται επακριβώς ο λόγος για τον οποίο επιδιώκεται η συνδρομή του. Δεν είναι ορθό επίσης να παραπέμπονται ερωτήματα με μεμονωμένα περιστατικά διαμορφούμενα σε ερωτήματα νομικής φύσης που έχουν σκοπό να εκμαιεύσουν από το ΔΕΕ μία γενική κρίση επί διαδικασίας διορισμού δικαστών σε ένα κράτος-μέλος (βλ. **Αναφορικά με τον Ghebali**,

²³ **Άρθρο 47**

«Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου

Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευέται δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του.

Σε όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, παρέχεται δικαστική αρωγή, εφόσον η αρωγή αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη.»

Πολιτική Έφεση 50/20, 11.5.20, αποφάσεις του ΔΕΕ στις C-181/21 και C-269/21, 9.1.24 και F.R. Maximillian v. Γενικού Εισαγγελέα, Πολιτική Έφεση 6/22, 31.5.22).

Επίσης, δέον να υπομνήσουμε πως με το **Άρθρο 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, το ΔΕΕ αποφαινεται επί θεμάτων ερμηνείας του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. **Πρόεδρος της Δημοκρατίας v. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 5) (2017) 3(A) Α.Α.Δ. 327**).

Τα προταθέντα ερωτήματα, με όλο το σεβασμό, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις και αρχές που προαναφέρθηκαν, αφού:

(α) στην πραγματικότητα, τα τεθέντα ως ερωτήματα απομονώνουν κάποια από τα περιστατικά της υπόθεσης και διατυπώνουν με γενικό τρόπο ερωτήσεις που σκοπό έχουν να εκμαιεύσουν από το ΔΕΕ μία γενική κρίση επί του θέματος, χωρίς να επιλύουν το ζήτημα και

(β) στην ουσία, δεν επιζητείται ερμηνεία του **Άρθρου 19**, του οποίου η διατύπωση είναι καθαρή και επί του οποίου υπάρχει εκτενής νομολογία του ΔΕΕ. Τουναντίον, εμμέσως επιδιώκεται η

εφαρμογή του στην υπόθεση, χωρίς όμως το εύρος όλων των γεγονότων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο υπό δοκιμασία διορισμός δικαστή, τον οποίο αποδέχτηκε η Ενιστάμενη για συγκεκριμένη περίοδο, χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη, δεν μετατρέπεται, αυτομάτως, σε μόνιμο. Ο υπό δοκιμασία διορισμός της έληξε την 1.7.25 και απαιτείτο απαραιτήτως νέα θετική πράξη από το αρμόδιο όργανο για να μονιμοποιηθεί. Το ΑΔΣ δεν προέβη σε τέτοια νέα πράξη. Πρόσθετα, για τους λόγους που αναπτύχθηκαν παραπάνω, ο υπό δοκιμασία δικαστής, δεν υπολείπεται οποιουδήποτε στοιχείου ανεξαρτησίας, και σε κάθε περίπτωση συγκεντρώνει όλα τα κριτήρια για να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητος.

Πέραν των όσων αναφέρονται παραπάνω, οι λόγοι για μη παραπομπή προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ είναι διάχυτοι στο σύνολο της απόφασής μας.

Στη μελέτη μας, έχουμε εντοπίσει σχετικές αποφάσεις του ΔΕΕ όπου το Δικαστήριο απάντησε σε προδικαστικά θέματα τα οποία αφορούσαν στο **Άρθρο 19** και την εννοιολογική αναφορά στην

ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, με δεσπίζουσα την απόφαση του ΔΕΕ στην **C-64/16, Associação Sindical dos Juizes Portugueses κατά Tribunal de Contas, 27.2.18**. Η υπόθεση αυτή εκρίθη με βάση τις ιδιομορφίες της περίπτωσης, η οποία αφορούσε στη μείωση μισθών Δικαστών, όπως ειδικά αναφέρεται, «στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης», και με δεδομένο ότι οι σχετικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στην Πορτογαλική κυβέρνηση αφορούσαν αποφάσεις της Ένωσης.

Τα γεγονότα που περιβάλλουν την υπό εξέταση περίπτωση σφραγίζουν το αποτέλεσμα της Ένστασης και καθιστούν μη αναγκαία την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ.

Συνεπώς, κρίνουμε πως δεν θα ήταν ορθό διάβημα η παραπομπή προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ.

Κατάληξη

Για όλους τους λόγους που εξηγούνται πιο πάνω, η Ένσταση απορρίπτεται σε όλο της το φάσμα. Ουδεμία διαταγή ως προς τα έξοδα.

Η απόφαση μας να κοινοποιηθεί στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

Τ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Μ.

Ν. Γ. ΣΑΝΤΗΣ, Μ.

ΣΤ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ, Μ.

Η. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Μ.

Μ. ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΥ, Μ.

ΕΑΠ/ΣΘ.

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10(7) ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
33/1964 ΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ.**

6 Φεβρουαρίου, 2026

(Ένσταση Αρ. 2/2025)

**[ΛΙΑΤΣΟΣ, Π., Τ.Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Τ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ,
Ν. ΣΑΝΤΗΣ, ΣΤ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ, Τ. ΚΑΡΑΚΑΝΝΑ,
Η. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Μ. ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΥ, ΜΕΛΗ]**

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 10(7) ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1964 ΕΩΣ 2025
ΚΑΙ 16(4) ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ, Ν. 141(Ι)/2025.

-ΚΑΙ-

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΗΜΕΡ. 27.6.2025 (Η ΟΠΟΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΗΚΕ
ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΗ ΣΤΙΣ 30.6.25).

-ΚΑΙ-

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10(5)(ζ) ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 33/64, ΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ, ΑΠΟ ΤΗ ΝΤΟΡΙΑ ΒΑΡΩΣΙΩΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Α. Δημητριάδης, Ν. Ιακώβου (κα), Μ. Ξιαρή και Π. Ευαγόρου (κα), για Λέλλος Π. Δημητριάδης Δικηγορικό Γραφείο ΔΕΠΕ, για την Ενιστάμενη.

Π. Πολυβίου, Μ. Αντωνίου (κα) και Ν. Καλλένος, για το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

Ενιστάμενη παρούσα.

Α Π Ο Φ Α Σ Η (Μειοψηφίας)

ΛΙΑΤΣΟΣ, Π.: Το μεταβατικό Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο – το οποίο λειτουργούσε στη βάση της **μεταβατικής διάταξης 23(6)(α) των περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμων του 1964 έως (Αρ. 3) του 2022 (ο Νόμος)** - αποφάσισε, στις 16 Ιουνίου 2023, να προσφέρει «... διορισμό, με δοκιμασία διάρκειας δύο ετών, στη μόνιμη θέση Επαρχιακού Δικαστή στη

Δικαστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας», από την 1 Ιουλίου 2023, στην κυρία Ντόρια Βαρωσιώτου (Ενιστάμενη). Σχετική προς τούτο επιστολή, ίδιας ημερομηνίας, κοινοποιήθηκε στην κυρία Βαρωσιώτου από την Αρχιπρωτοκολλητή, Γραμματέα του μεταβατικού Συμβουλίου.

Στις 27 Ιουνίου 2025, η Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ως Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου (ΑΔΣ) – η λειτουργία του οποίου άρχισε, δυνάμει του **‘Αρθρου 10(5)(α) του Νόμου**, την 1^η Ιουλίου 2023 - και οι λοιποί Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ως μέλη αυτού, αποφάσισαν, για σειρά από λόγους, που δεν αφορούν στο παρόν στάδιο, ότι *«.... η κα Βαρωσιώτου δεν είναι κατάλληλη ώστε να επικυρωθεί ο διορισμός της στη μόνιμη θέση του Επαρχιακού Δικαστή. Συνεπώς, η υπηρεσία της τερματίζεται με τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου.»*.

Αντιδρώντας, η κα Βαρωσιώτου, καταχώρισε την υπό κρίση Ένσταση, στις 8.7.2025, αξιώνοντας από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, στα πλαίσια της δικαιοδοσίας του ως ακυρωτικού δευτεροβάθμιου δικαστικού συμβουλίου, στη βάση του **‘Αρθρου**

9(2)(δ) του Νόμου, την ακύρωση της πιο πάνω απόφασης ημερομηνίας 27.6.2025.

Παρεμβάλλουμε ότι, μετά την καταχώριση της υπό αναφορά Ένστασης, μεσολάβησε η δημοσίευση του **περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) (Τροποποιητικού) Νόμου του 2025, Ν.141(Ι)/2025**, στη βάση του οποίου λειτουργεί πλέον, από τις 25.7.2025, Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστικό Συμβούλιο (ΑΣΔΣ) - το οποίο συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, ως Πρόεδρο και τους λοιπούς Δικαστές του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, ως μέλη αυτού. Το ΑΣΔΣ, κατά τα διαλαμβανόμενα **στο Άρθρο 10(7) του πιο πάνω Νόμου**, έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα, ενεργώντας ως δευτεροβάθμιο δικαστικό συμβούλιο, του ελέγχου των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Με αυτά ως δεδομένα και κατ' ακολουθία της **μεταβατικής διάταξης 16(4) του τροποποιητικού Νόμου 141(Ι)/2025**, η υπό συζήτηση εκκρεμούσα Ένσταση παραπέμφθηκε ως είχε και εκδικάσθηκε ενώπιον του ΑΣΔΣ.

Τα νομικά σημεία επί των οποίων εδράζεται η ενώπιόν μας Ένσταση είναι πολυδιάστατα και πολύμορφα. Καλύπτουν θέματα

που αφορούν στην αμφισβήτηση του διορισμού Επαρχιακού Δικαστή υπό δοκιμαστική περίοδο και εκτείνονται σε ζητήματα που διέπουν, μεταξύ άλλων, το κυπριακό και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο διορισμού και τερματισμού της υπηρεσίας Δικαστή, μη δέουσα έρευνα και ή νόμιμη έρευνα και αιτιολογία, παραβίαση του δικαιώματος ακρόασης, έλλειψη δικαιοδοσίας και αρμοδιότητας του ΑΔΣ και ελλιπή τήρηση πρακτικών.

Προέχει, η ενασχόλησή μας με ένα ζήτημα δημοσίας τάξεως, το οποίο προέκυψε κατά τη συζήτηση της Ένστασης και έγκειται στη σύνθεση του οργάνου, του ΑΔΣ, που έλαβε την υπό κρίση απόφαση μη επικύρωσης του διορισμού της Ενιστάμενης στη μόνιμη θέση Επαρχιακού Δικαστή. Παρά τη θέση του ευπαιδευτου συνηγόρου του ΑΔΣ ότι δεν δικογραφείται τέτοιος ισχυρισμός, τούτο είναι ζήτημα που, εκ της φύσεώς του, εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως (**Σύνδεσμος Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου ν. Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (2002) 3 ΑΑΔ 314, Κοινοπραξία Παναγιώτης Χαπέσιης & Κώστας Α. Ζαχαρίας Λτδ ν. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ.ά., Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 59/2015, ημερ. 4.4.2022**).

Όπως δε εντοπίζεται στην **Αυτένυα Λτδ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (Αρ. 1) (2013) 3 ΑΑΔ 242, 253**, σε σχέση με παρανομία στη σύνθεση, προσέγγιση που υιοθετήθηκε και στην πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, ενεργώντας υπό τη δευτεροβάθμια δικαιοδοσία του, δυνάμει των μεταβατικών διατάξεων, **Λούκας Παπαδημητρίου ν. Υπουργού Εσωτερικών κ.ά, Υπόθεση Αρ. 51/2021, ημερ. 5 Νοεμβρίου, 2025:**

«..... η αδικαιολόγητη απουσία μέλους συνεπάγεται παρανομία στη σύνθεση η οποία στοιχειοθετεί λόγο ακυρότητας που ανατρέχει στη ρίζα της διοικητικής διαδικασίας και συνεπώς δεν δικαιολογείται η εξέταση άλλου θέματος.»

Ταυτόσημη αναφορά γίνεται και στην **Κοινοπραξία Παναγιώτης Χαπέσιης (ανωτέρω)**.

Ως ήδη λέχθηκε, η επίδικη απόφαση μη επικύρωσης του διορισμού της Ενιστάμενης λήφθηκε από την Πρόεδρο και τα μέλη του ΑΔΣ – ήτοι την Πρόεδρο και τους Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου - σε συνεδρία τους ημερομηνίας 27 Ιουνίου, 2025. Ως εντοπίζεται από την επικεφαλίδα της υπό κρίση απόφασης, Παράρτημα Α στη Ένσταση,

το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο συνεδρίασε «ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ Ή ΜΗ ΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΝΤΟΡΙΑΣ ΒΑΡΩΣΙΩΤΟΥ».

Με τα πιο πάνω ως δεδομένα, ο ευπαίδευτος συνήγορος της Ενιστάμενης προέβαλε την εισήγηση ότι η σύνθεση του οργάνου ήταν κακή, καθότι, ως είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός, δεν προσκλήθηκαν να συμμετέχουν στην κρίσιμη συνεδρία, και, κατά προέκταση, δεν συμμετείχαν, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και οι δύο νομικοί, ως προβλέπεται σχετικά από το **Άρθρο 10(5)(γ) του Νόμου**.

Για το ζήτημα αυτό – το οποίο καλύπτεται με ακρίβεια και πληρότητα, ως αποτέλεσμα του παραδεκτού υπόβαθρου γεγονότων και της παραπομπής σε συγκεκριμένη νομοθετική διάταξη, το **Άρθρο 10(5)(γ)** - η θέση της πλευράς του ΑΔΣ εξαντλείται, ως ήδη λέχθηκε, στον ισχυρισμό περί μη δέουσας δικογράφησης. Τονίζουμε ότι υπό αυτό το πρίσμα και δεδομένου ότι δεν ηγέρθησαν, καθ' οιονδήποτε τρόπο, δεν τίθενται προς συζήτηση και δεν είναι επιτρεπτό να εξετασθούν, θέματα τυχόν συνταγματικότητας νόμου ή κανονισμού ή έκδοσης κανονισμού πέραν και καθ' υπέρβασιν της εκ

του νόμου εξουσιοδότησης (*ultra vires*) (**Μιχαήλ κ.ά. ν. Δημοκρατίας (2019) 3 ΑΑΔ 173, 183, Χριστοδουλίδης ν. Πανεπιστημίου Κύπρου (2018) 3 ΑΑΔ 527, 530-531, Δημητρίου ν. Δημοκρατίας (1993) 4 ΑΑΔ 289, 305**).

Σύμφωνα με το **Άρθρο 10(5)(α) του Νόμου**, εις την αποκλειστική αρμοδιότητα του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου «... *υπάγονται ο διορισμός, η προαγωγή, η μετάθεση, ο τερματισμός της υπηρεσίας, η απόλυση και η πειθαρχική εξουσία επί των Δικαστών ...*». Συγκροτείται δε, δυνάμει του **Άρθρου 10(5)(β)** «... *από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως Πρόεδρο και τους λοιπούς Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως μέλη αυτού.*».

Το **Άρθρο 10(5)(γ)**, προβλέπει ότι σε κάθε συνεδρία του «... *η οποία αφορά σε διορισμό, προαγωγή δύναται να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου δύο νομικοί*».

Αμέσως μετά, σε σχετική επιφύλαξη, στο ίδιο άρθρο, καθορίζεται:

«Νοείται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η συνεδρία του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου αφορά σε μετάθεση ή άσκηση

πειθαρχικής εξουσίας επί Δικαστή του Εφετείου ή πρωτοβάθμιου δικαστηρίου δεν παρίσταται ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, ούτε οι οριζόμενοι νομικοί.».

Στο **Άρθρο 10(5)(στ)**, προβλέπεται επίσης ότι το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο *«... δύναται να εκδίδει κανονισμούς για τη ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του.»*.

Στη βάση της πιο πάνω εκ του Νόμου εξουσιοδότησής του, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, προς ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του, εξέδωσε, σε πλήρη ευθυγράμμιση με την εξουσιοδοτική Νομοθεσία, τον **«περί του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου Κανονισμό του 2023** (ο Κανονισμός)».

Καθορίζεται, στον ερμηνευτικό Κανονισμό 2:

««Μέλη» σημαίνει τα μέλη του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, δηλαδή τον Πρόεδρο και τους λοιπούς Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου.»

«Συμμετέχοντες» σημαίνει τα πρόσωπα που δύνανται να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου σε συνεδρία του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 10(5)(γ) των περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμων του 1964 έως (Αρ. 3) του 2022.

«Συνεδρία» σημαίνει συνεδρία του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου για ζήτημα που δεν αφορά την ενάσκηση της πειθαρχικής αρμοδιότητας του επί των Δικαστικών Λειτουργών.»

Προβλέπεται δε, στους αντίστοιχους, ακόλουθους, Κανονισμούς:

- «4. Οι Συνεδρίες διεξάγονται στο Ανώτατο Δικαστήριο, με φυσική παρουσία του Προέδρου ή του Προεδρεύοντα και των Μελών και των Συμμετεχόντων εκτός εάν ήθελε διαφορετικά καθοριστεί από τον Πρόεδρο ή τον Προεδρεύοντα.
- 8. Για την ημερομηνία και ώρα της Συνεδρίας αποστέλλεται από τον Πρόεδρο ή το Μέλος που συγκαλεί τη Συνεδρία ή με εντολή του από τον Γραμματέα, έγγραφη ειδοποίηση, προς όλα τα Μέλη και τους Συμμετέχοντες.
- 9. Δεν απαιτείται συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Κανονισμού 8 στην περίπτωση που η ημερομηνία και ώρα της Συνεδρίας ορίζεται κατά τη διάρκεια άλλης Συνεδρίας στην οποία παρίστανται όλα τα Μέλη και οι Συμμετέχοντες που δύνανται να συμμετέχουν στη νέα Συνεδρία που ορίζεται.
- 12. Σε κάθε Συνεδρία τηρούνται πρακτικά.
- 21. Κατά την έναρξη κάθε Συνεδρίας, καταγράφονται από τον Γραμματέα ή τον Πρακτικογράφο τα ονόματα των Μελών και των Συμμετεχόντων που είναι παρόντα και τα ονόματα των Μελών και των Συμμετεχόντων που απουσιάζουν.
- 22. Αναφορικά με τα Μέλη και τους Συμμετέχοντες που απουσιάζουν επιβεβαιώνεται από τον Γραμματέα ότι αυτοί έχουν δεόντως ειδοποιηθεί για την ημερομηνία και ώρα της Συνεδρίας και καταγράφονται, εφόσον είναι γνωστοί, οι λόγοι για τους οποίους δεν παρευρίσκονται.

23. Στην περίπτωση που διαπιστώνεται ότι Μέλος ή Συμμετέχοντας που απουσιάζει δεν έχει δεόντως ειδοποιηθεί για την ημερομηνία και ώρα της Συνεδρίας, η Συνεδρία διακόπτεται, εκτός και αν το Μέλος ή ο Συμμετέχοντας που απουσιάζει έχει κοινοποιήσει στον Πρόεδρο ή τον Γραμματέα ότι έλαβε γνώση αλλά δεν μπορούσε να είναι παρών στη Συνεδρία.»

Όπως συνιστά παραδεκτό γεγονός, η υπό συζήτηση συνεδρία, ημερομηνίας 27 Ιουνίου 2025, του ΑΔΣ δεν αφορούσε σε ενάσκηση πειθαρχικής εξουσίας. Τούτο άλλωστε, καταγράφεται ξεκάθαρα στη δεύτερη παράγραφο της επίδικης απόφασης, ίδιας ημερομηνίας:

«Η διαδικασία επικύρωσης ενός τέτοιου διορισμού, δεν συναρτάται με διαδικασίες πειθαρχικού ελέγχου ενός Δικαστή, ούτε, ασφαλώς, διασυνδέεται με αναγκαιότητα απόδειξης διάπραξης οποιουδήποτε πειθαρχικού παραπτώματος.»

Αποκλειστικό αντικείμενο της συνεδρίας, όπως προσδιορίζεται ρητά στον τίτλο της επίδικης απόφασης, ήταν η «ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ Ή ΜΗ ΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΝΤΟΡΙΑΣ ΒΑΡΩΣΙΩΤΟΥ» στη μόνιμη, πλέον, θέση Επαρχιακού Δικαστή από 1.7.2025.

Ο διορισμός, αναγνωρίζεται και από τον ευπαίδευτο συνήγορο του ΑΔΣ, ως «έννοια ευρύτερη και πολυδιάστατη».

Επιχειρηματολογώντας, προς προώθηση των θέσεών του ως προς το ζήτημα του όρου διετούς δοκιμαστικής περιόδου, τόνισε:

«Η έννοια του «διορισμού» δεν εξαντλείται στη στενή πράξη τοποθέτησης, αλλά εκτείνεται και περιλαμβάνει κάθε ζήτημα που άπτεται της διαδικασίας διορισμού, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής όρων. Κατά συνέπεια, η επιβολή όρου δοκιμαστικής υπηρεσίας συνεπάγεται ότι η «επικύρωση ή μη του διορισμού» ή η «παράταση της δοκιμαστικής περιόδου» — ως ενέργειες που εκ της φύσεως τους έπονται και συνδέονται άρρηκτα με τον διορισμό — συνιστούν στάδια της διαδικασίας ολοκλήρωσης του διορισμού.»

Ομοίως, στην ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας του τότε Ανωτάτου Δικαστηρίου **Δημοκρατία ν. Κωνσταντινίδη Αρ. 2 (1996) 3 AAD 570, 577**, σημειώθηκε ότι:

«Θεωρούμε όμως ότι η αναφορά στο άρθρο 19 του περί Ερμηνείας Νόμου σε διορισμό (appointment) έχει την ευρεία έννοια της απόφασης με την οποία καταλαμβάνεται θέση είτε αυτό γίνεται με πρώτο διορισμό είτε με προαγωγή.»

Η διαδικασία διορισμού Δικαστή δεν περιορίζεται στο στάδιο των συνεντεύξεων των υποψηφίων, ούτε και εξαντλείται με την αρχική πράξη επιλογής τους προς διορισμό υπό δοκιμαστική βάση. Εκτείνεται – υπό την αίρεση επιτυχούς ολοκλήρωσης της δοκιμαστικής περιόδου - στη λήψη τελικής απόφασης επικύρωσης

του διορισμού στη μόνιμη θέση του Επαρχιακού Δικαστή. Τούτο, όχι μηχανιστικά, αλλά κατόπιν και ως αποτέλεσμα αξιολόγησης όλων των σχετικών παραγόντων. Παράγοντες ουσιαστικής σημασίας, άμεσα συναρτημένοι – όπως άλλωστε δηλώνει και το ίδιο το περιεχόμενο της υπό κρίση απόφασης του ΑΔΣ – με το έργο και τη συμπεριφορά του Δικαστή κατά το στάδιο πλέον της δοκιμαστικής περιόδου και την εξ αυτών συναγόμενη καταλληλότητά του. Υπό το πρίσμα αυτό, η διαδικασία επικύρωσης και η μονιμοποίηση μετά από δοκιμαστική περίοδο, ως διορισμός σε μόνιμη θέση, υποδηλώνει την βαρύτητα της γνώμης και την αξία του ρόλου των Συμμετεχόντων.

Συνακόλουθα, μέχρι και σε αυτό, το τελικό στάδιο, επιβάλλεται, κατά ξεκάθαρη κανονιστική πρόβλεψη, να κληθούν και δύνανται, κατά νομοθετική πρόνοια, να μετέχουν από κοινού στις συνεδρίες του ΑΔΣ και τα πρόσωπα που καθορίζονται από το **Άρθρο 10(5)(γ) του Νόμου**. Κατά ταυτόσημο τρόπο με τις περιπτώσεις προαγωγής, όπου και πάλιν δύνανται να μετέχουν, ασχέτως και πάλιν του καθήκοντος εποπτείας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στοιχείο που δεν επηρεάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την εκ του Νόμου δυνατότητα συμμετοχής των προσώπων που καθορίζονται στο πιο πάνω άρθρο.

Και σε αυτήν επίσης τη διαδικασία, της προαγωγής, το δικαστικό έργο και η συμπεριφορά υποψήφιου προς προαγωγή Δικαστή – όπως και στο διορισμό με δοκιμαστική περίοδο - αξιολογείται από τα Μέλη και τους Συμμετέχοντες, οι οποίοι καταθέτουν τη δική τους γνώμη, απόρροια της καθημερινής, επαγγελματικής, επαφής τους με τον κάθε υποψήφιο. Δεν ειδοποιούνται και δεν συμμετέχουν, κατά σαφή επιφύλαξη του Νόμου, μόνο στις συνεδρίες που αφορούν σε μετάθεση ή άσκηση πειθαρχικής εξουσίας επί Δικαστή.

Παραθέτουμε, προς επίρρωση, την απολύτως σχετική επί του θέματος νομολογιακή προσέγγιση, όπως αποτυπώνεται στην απόφαση της Ολομέλειας του τότε Ανωτάτου Δικαστηρίου ***Πανεπιστήμιο Κύπρου ν. Κωνσταντίνου κ.ά. (1994) 3 ΑΑΔ 145, 152-153 και 155 επ.:***

«Το Πανεπιστήμιο Κύπρου ιδρύθηκε και λειτουργεί με βάση το Νόμο.

Το Άρθρο 33(1) και (2) έχει:-

"33(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο διορίζει Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή που αποτελείται από επτά μέχρι έντεκα μέλη με ακαδημαϊκή προέλευση.

Νοείται ότι η ιδιότητα του μέλους της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής είναι ασυμβίβαστη με το αξίωμα του Υπουργού ή του Βουλευτή.

(2) Στις συνεδρίες της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής συμμετέχει ως σύμβουλος/παρατηρητής και ένας εκπρόσωπος της ΟΥΝΕΣΚΟ ο οποίος ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από συνεννόηση με την ΟΥΝΕΣΚΟ."

Ο εφεσίβλητος Χ" Χάννας πρόβαλε στην προσφυγή ότι η συγκρότηση της Επιτροπής ήταν πλημμελής, γιατί δεν προσκλήθηκε και δεν παραβρέθηκε ο εκπρόσωπος της ΟΥΝΕΣΚΟ στις συνεδριάσεις κατά τις οποίες λήφθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.

Ο πρωτόδικος Δικαστής υιοθέτησε και εφάρμοσε το πιο κάτω απόσπασμα από την Απόφαση *Ζωή Στεφάνου και Άλλοι v. Του Πανεπιστημίου Κύπρου*, Υποθέσεις Αρ. 421/91 και 450/91, που δόθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου, 1992, και δε δημοσιεύτηκε ακόμα και που εφεσιβλήθηκε με την Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1646 - (σελ. 5-6):-

"Το άρθρο 33(2) του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου, 1989 (Ν 144/89) προβλέπει τη συμμετοχή υπό συμβουλευτική ιδιότητα, εκπροσώπου της ΟΥΝΕΣΚΟ ως συμβούλου/παρατηρητή. Η ρηματική διατύπωση για την αναγκαιότητα της συμμετοχής του, ' συμμετέχει', καθιστά την παρουσία του στοιχείο απαραίτητο για τη συγκρότηση της Επιτροπής και εξισώνει τη συμμετοχή του, για τους σκοπούς συγκρότησης του σώματος, με εκείνη των μελών του. Η γνωστοποίηση των συνεδριάσεων συλλογικού οργάνου στα μέλη αποτελεί απαρέγκλιτη υποχρέωση, παρέκκλιση από την οποία καθιστά τη συγκρότησή του πλημμελή. Η υποχρέωση για γνωστοποίηση επεκτείνεται και στα μέλη που συμμετέχουν υπό συμβουλευτική ιδιότητα, [βλ *Hadjieftychiou v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 921, και Υπόθεση 1212/63 - Ευρετήριο Νομολογίας Συμβουλίου της Επικρατείας 1961-1970, Τόμος 2, σ. 60, παρ. 329].

.....

Όχι μόνο το γράμμα επιβάλλει ρητά τη συμμετοχή του αντιπροσώπου της ΟΥΝΕΣΚΟ, αλλά και το πνεύμα του νόμου κατατείνει προς την ίδια κατεύθυνση ενόψει της σημασίας της συμβολής που μπορεί να παρέχει για την άρτια στελέχωση των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου.

.....

Η συγκρότηση της Επιτροπής προβλέπεται στην πρώτη παράγραφο του Άρθρου 33 του Νόμου.

Με τη δεύτερη παράγραφο νομιμοποιείται η συμμετοχή του εκπροσώπου της ΟΥΝΕΣΚΟ στις συνεδρίες της Επιτροπής, ως συμβούλου/παρατηρητή, ο οποίος ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από συνεννόηση με την ΟΥΝΕΣΚΟ.

Σύμφωνα με τη γενική αρχή που διέπει τη σύνθεση των συλλογικών οργάνων της Διοίκησης, στη συνεδρία - σύσκεψη που λαμβάνεται απόφαση δεν επιτρέπεται να παρίστανται κατά τη διάρκεια της διαλογικής συζήτησης μεταξύ των μελών και της ψηφοφορίας για λήψη της σχετικής απόφασης, πρόσωπα που δε συμπεριλαμβάνονται στη, σύμφωνα με το Νόμο, συγκρότησή τους - (βλ., μεταξύ άλλων, *Andreas Gavriel v. Republic (Minister of Education)* [\(1967\) 3 C.L.R. 638](#), 646, 647· *Aristides v. Republic* [\(1986\) 3 C.L.R. 466](#), 474· *Κώστας Πετρίδης v. Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου*, Υπόθεση Αρ. 392/85, (Απόφαση δόθηκε στις 22 Απριλίου, 1989, δε δημοσιεύτηκε ακόμα)· *Ανδρέας Χ'' Βασιλείου v. Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού*, Υπόθεση Αρ. 295/88, (Απόφαση δόθηκε στις 14 Μαρτίου, 1991, δε δημοσιεύτηκε ακόμα)).

Χωρίς την πρόβλεψη της παραγράφου (2) του Άρθρου 33, η παρουσία εκπροσώπου της ΟΥΝΕΣΚΟ στις συνεδρίες της Επιτροπής θα καθιστούσε την οποιαδήποτε απόφαση άκυρη - (βλ., μεταξύ άλλων, *Νίκος Παναγιώτου v. Υπουργού Παιδείας και Άλλου* [\(1991\) 3 A.A.Δ. 270](#)).

Ο εκπρόσωπος της ΟΥΝΕΣΚΟ συμμετέχει με συμβουλευτική ιδιότητα μόνο. Η παρουσία του είναι χρήσιμη σε ένα ίδρυμα όπως το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Δεν είναι μέλος της Διοικούσας Επιτροπής. Απλώς εξουσιοδοτείται η παρουσία του.

Η φυσική έννοια των λέξεων και η τελεολογική ερμηνεία υποστηρίζουν την πιο πάνω θέση.

Η επιφύλαξη στο Άρθρο 4(2) του περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου του 1969, (Αρ. 10/69), πρόβλεπε ότι:-

"Νοείται ότι ο Διευθυντής Εκπαιδεύσεως, ο Διευθυντής του Τμήματος Προσωπικού της Δημοκρατίας και ο οικείος Τμηματάρχης του Υπουργείου δικαιούνται όπως παρίστανται κατά τας συνεδριάσεις της Επιτροπής και εκφέρουν τας γνώμας αυτών αλλά άνευ δικαιώματος ψήφου."

Στην υπόθεση *HadjiEftychiou v. Republic* [\(1985\) 3 C.L.R. 921](#), στη σελ. 925 ειπώθηκε ότι συμμόρφωση προς την επιφύλαξη του Άρθρου 4(2) του [Νόμου 10/69](#) ικανοποιείτο με κοινοποίηση της συνεδρίας της Επιτροπής στο Διευθυντή του Τμήματος Προσωπικού και εναπόκειται στον ίδιο να αποφασίσει, σε κάθε περίπτωση, εάν θα παρίστατο για να εκφέρει τη γνώμη του. Στην ίδια σελίδα αναφέρεται:-

"It is, in my opinion, clear that even a member of a collective organ who does not have the right to vote at its meetings has to be duly notified about them so that he may attend them if he so wishes..."

Στην Υπόθεση 1212/1963 του Συμβουλίου της Επικρατείας διαβάζουμε:-

"Επειδή κατά το άρθρο 4 παράγρ. 5 εδ. 1 του Καταστατικού του Ταμείου (εγκριθέντος διά της υπ' αριθμ. 52521 της 27.9/14.10.1939 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, κυρωθείσης διά του άρθρου 1 του Ν.Δ. 4096/ 1960), εις τας συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου παρίσταται άνευ ψήφου Κυβερνητικός Επίτροπος, κατά δε το

εδαφ. 8 του αυτού άρθρου ο Κυβερνητικός Επίτροπος και ο αναπληρωτής του διορίζονται διά πράξεως του Υπουργού Εργασίας και καλείται πάντοτε επί ποινή ακυρότητος της συνεδριάσεως εις πάσας τας συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

.....

Επειδή εκ των ανωτέρω υπό του Ταμείου παρεχομένων στοιχείων δεν αποδεικνύεται ότι εγένετο επίδοσις της προσκλήσεως κατά νόμιμον τρόπον εις τον μη παραστάντα αναπληρωτήν κυβερνητικόν επίτροπον και κατ' ακολουθίαν η προσβαλλόμενη πράξις δέον όπως ακυρωθή λόγω ακυρότητος της συνεδριάσεως, καθ' ήν εξεδόθη αύτη, συμφώνως προς την ανωτέρω παραταθείσαν διάταξιν."

.....

Από το πιο πάνω έγγραφο, είναι φανερό ότι ο εκπρόσωπος της ΟΥΝΕΣΚΟ ειδοποιήθηκε, προσκλήθηκε, αλλά, για λόγους που ανέφερε ο ίδιος στην επιστολή του της 5ης Ιανουαρίου, 1991, δε συμμετείχε στις συνεδρίες που λήφθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.

Η απαίτηση της παραγράφου (2) του Άρθρου 33 ικανοποιείται πλήρως.»

Συνεπώς, όταν ο νόμος προβλέπει τη συμμετοχή ή τη δυνατότητα συμμετοχής ενός προσώπου στη σύνθεση συλλογικού οργάνου άνευ ψήφου με συμβουλευτική και μόνο ιδιότητα, τούτο έχει την έννοια ότι ο νόμος εξουσιοδοτεί την παρουσία του για τον καθορισμένο σκοπό. Σε τέτοια περίπτωση υφίσταται επιτακτική υποχρέωση για

ειδοποίηση του προσώπου αυτού, επί ποινή ακυρότητας της συνεδριάσεως για την οποία δεν ειδοποιήθηκε.

Στην υπό κρίση περίπτωση, ο ίδιος ο Κανονισμός ρύθμισης του τρόπου λειτουργίας του ΑΔΣ – παρόμοιος με τον αντίστοιχο Κανονισμό του ΑΣΔΣ - σε πλήρη ευθυγράμμιση με τη Νομολογία και κινούμενος στα πλαίσια και κατ' εξουσιοδότηση του Νόμου, επιβεβαιώνοντας τη σημασία της παρουσίας των Συμμετεχόντων στις συνεδρίες του ΑΔΣ, προβλέπει, κατά τρόπο που δεν χωρεί αμφιβολία, τη διαδικασία και τις συνέπειες παράλειψης ειδοποίησής τους.

Οι ξεκάθαρες αναφορές του **Άρθρου 10(5)(γ) του Νόμου** και οι σχετικές, διαυγείς, πρόνοιες του Κανονισμού, ως δευτερογενούς νομοθεσίας, δεν αφήνουν περιθώρια διαφορετικής προσέγγισης και ερμηνείας. Η λέξη «*δύναται*» δεν αναφέρεται σε ευχέρεια του ΑΔΣ να καλέσει ή μη τους Συμμετέχοντες, αλλά στην επιλογή των ιδίων να παρευρεθούν ή όχι στις Συνεδρίες.

Συνεπώς, η υποχρεωτική πληροφόρηση των Συμμετεχόντων και η δυνατότητά τους να παρευρεθούν, αναδύεται με σαφήνεια, χωρίς να υπάρχει ανάγκη εφαρμογής άλλου ερμηνευτικού κανόνα ή να

αφήνεται περιθώριο ερμηνείας προς την κατεύθυνση παροχής, εκ του Νόμου, ευχέρειας στο ΑΔΣ προς επιλογή αποστολής ειδοποίησης ή μη στους Συμμετέχοντες να λάβουν μέρος σε Συνεδρία. Τέτοια ερμηνεία, κατά παραγνώριση του ξεκάθαρα γράμματος της νομοθεσίας, θα εκθεμελίωνε τους σκοπούς θέσπισης της πρόνοιας του **Άρθρου 10(5)(γ)**, θα ακύρωνε τον Κανονισμό και θα οδηγούσε σε αδιέξοδες καταστάσεις και άτοπα αποτελέσματα. Ουσιαστικά, στην απουσία σταθερών κριτηρίων, το ΑΔΣ, όπως και το ΑΣΔΣ, θα ενεργούν κατά το δοκούν. Αφού, για παράδειγμα, κάτω από ποιες προϋποθέσεις, με ποια κριτήρια και σε ποιες περιπτώσεις τα εν λόγω Συμβούλια θα επέλεγαν να καλέσουν ή να μην καλέσουν τους υπό αναφορά Συμμετέχοντες;

Δυνητική ευχέρεια προς αποστολή ειδοποίησης στους Συμμετέχοντες κατά το δοκούν, όχι μόνο δεν συνάδει, ούτε και θα εξυπηρετούσε τους βασικούς σκοπούς του Νόμου, αλλά, αντιθέτως, ευθέως θα τους καταστρατηγούσε και θα προκαλούσε καχυποψία ως προς το έργο των Συμβουλίων.

Ούτε η ανεξαρτησία του διορίζοντος Οργάνου, η απουσία εξωτερικών παρεμβάσεων, η τήρηση πρακτικών και η αιτιολόγηση των

αποφάσεων που λαμβάνονται από τα Συμβούλια, υποκαθιστούν ή καλύπτουν τη νομοθετική επιταγή για διεύρυνση της σύνθεσης των Συμβουλίων, προς πλήρωση των σκοπών που επιδιώκονται από το Νόμο, ως καθορίζονται από το προοίμιό του, στο οποίο θα γίνει αναφορά σε κατοπινό στάδιο της απόφασής μας.

Ούτε και ο εκ του Νόμου προβλεπόμενος αλληλοέλεγχος των δύο Συμβουλίων, διασφαλίζει τη διαφάνεια της όλης διαδικασίας διορισμού Δικαστών, στην έκταση που νομοθετικά επιδιώκεται. Η διαδικασία διορισμού εκτείνεται σε πολλαπλά πεδία και καλύπτει σειρά παραμέτρων που εκφεύγουν του ακυρωτικού ελέγχου του αντίστοιχου δευτεροβάθμιου δικαστικού συμβουλίου.

Κατά πάγια νομολογία, η ερμηνεία νόμου θα πρέπει να είναι εύλογη και τέτοια που να καθιστά το νόμο λειτουργικό. Αν «... ένας νόμος επιδέχεται δύο διαζευκτικές ερμηνείες η ερμηνεία η οποία οδηγεί σε παράλογες καταστάσεις ή άτοπα αποτελέσματα πρέπει να αποφεύγεται» (**Χριστόφιας κ.ά. (1996) 3 ΑΑΔ 421, 453**).

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και οι δύο νομικοί,

συμμετέχοντας στις εκ του Νόμου προβλεπόμενες συνεδρίες διορισμού και προαγωγής, εκφέρουν τη γνώμη τους για τους υποψήφιους. Γνώμη ιδιαίτερα χρήσιμη λόγω του θεσμικού τους ρόλου αλλά και της συνεχούς, επαγγελματικής, επαφής τους με τους ενδιαφερόμενους προς διορισμό ή προαγωγή. Πέραν τούτου, η συμμετοχή τους συμβάλλει αποφασιστικά – ως είναι περαιτέρω σκοπός του Νόμου - στη σωστή λειτουργία του ΑΔΣ, υπό την έννοια της ενίσχυσης της διαφάνειας και εμπέδωσης της αναγκαίας εμπιστοσύνης των πολιτών στις διαδικασίες επιλογής προς διορισμό ή προαγωγή των καταλληλότερων στις θέσεις λειτουργών της Δικαιοσύνης. Στοιχεία άμεσα συναρτημένα με τους ευρύτερους σκοπούς των πρόσφατων μεταρρυθμιστικών τομών.

Προς ιχυροποίηση όλων των πιο πάνω, παραπέμπουμε στο Προοίμιο του **περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022, Ν. 145(Ι)/2022**. Προοίμιο που λειτουργεί ως ερμηνευτικό μέσο σε περιπτώσεις ασάφειας – έστω και αν υπήρχε ασάφεια, που, εν προκειμένω, δεν υπάρχει. Το Προοίμιο αποτυπώνει τη βούληση του Νομοθέτη, εξηγώντας το σκοπό θέσπισης της επίμαχης διάταξης **10(5)(γ) του Νόμου** και επιβεβαιώνοντας την υποχρέωση κλήτευσης και την

ανάγκη παρουσίας των Συμμετεχόντων στις προβλεπόμενες συνεδρίες:

«ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, πέραν της απαιτούμενης διαφάνειας, για σκοπούς επίτευξης των σκοπών του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου κατά τον βέλτιστο τρόπο, επιβάλλεται η διεύρυνση της σύνθεσης αυτού, ώστε χωρίς να επηρεάζεται η αυτονομία του να διευρύνεται η αντίληψη των μελών του στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής των καταλληλοτέρων προς διορισμό ως δικαστών, παράλληλα δε να ενισχύεται η νομιμοποίηση των αποφάσεών του,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η ανάγκη διεύρυνσης της σύνθεσης του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου διαπιστώθηκε και από την Ομάδα Κρατών ενάντια στη Διαφθορά του Συμβουλίου της Ευρώπης (Επιτροπή GRECO), η οποία στην Έκθεση Αξιολόγησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο πλαίσιο του Τέταρτου Κύκλου Αξιολόγησης περιέλαβε αναφορά στη σημασία της διεύρυνσης της σύνθεσης του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου για τους ως άνω λόγους,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, ανάλογες επισημάνσεις ως προς την ανάγκη διασφάλισης διευρυμένης σύνθεσης τέτοιων δικαστικών συμβουλίων έγιναν και από άλλα διεθνή όργανα, περιλαμβανομένης της Επιτροπής Βενετίας και του Συμβουλευτικού Συμβουλίου των Ευρωπαίων Δικαστών.»

Περαιτέρω, ο ρόλος των Συμμετεχόντων και η αναγκαιότητα ειδοποίησής τους, επιβεβαιώνεται από την αντικατάσταση του αρχικού λεκτικού του **Άρθρου 10(5)(γ) του βασικού Νόμου** και του μεταβατικού **Άρθρου 23(6)(β)**. Συγκεκριμένα, ενώ στον τροποποιητικό **Νόμο 145(Ι)/2022**, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη

Εφημερίδα στις 5.8.2022, προβλεπόταν η παρουσία του Γενικού Εισαγγελέα, του Προέδρου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και των δύο νομικών ως «*παρατηρητών*» στις συνεδρίες του ΑΔΣ, με τον τροποποιητικό Νόμο, **N. 163(Ι)/2022**, ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 4.11.2022, προβλέπεται ότι τα υπό αναφορά πρόσωπα «*συμμετέχουν*» πλέον στις εν λόγω συνεδρίες. Διαλαμβάνει, συγκεκριμένα, ο **N. 163(Ι)/2022**:

«**2.** Το άρθρο 10 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση στην παράγραφο (γ) του εδαφίου (5) της φράσης «δύνатаι να παρίστανται ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου-» (τρίτη γραμμή), με τη φράση «δύνатаι να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου-».

3. Το άρθρο 23 του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022 τροποποιείται με την αντικατάσταση στην παράγραφο (β) του εδαφίου (6) της φράσης «δύνатаι να παρίστανται ως παρατηρητές και χωρίς δικαίωμα ψήφου-» (τρίτη γραμμή), με τη φράση «δύνатаι να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου-».

Δεδομένου λοιπόν ότι η κρίσιμη, υπό συζήτηση, συνεδρία της 27.6.2025, αφορούσε σε απόφαση για επικύρωση ή μη διορισμού της Ενιστάμενης, ήτοι διορισμό σε μόνιμη πλέον θέση και, εν πάση περιπτώσει, όχι σε ενάσκηση της πειθαρχικής αρμοδιότητας του ΑΔΣ, η αποστολή έγγραφης ειδοποίησης «... και στους Συμμετέχοντες»,

καθώς επίσης και η καταγραφή στα Πρακτικά της σχετικής αποστολής ειδοποίησης, της απουσίας και των λόγων μη παρουσίας τους, κατά σαφή επιταγή των προαναφερθέντων Κανονισμών 8, 21 και 22, ήταν επιβεβλημένη. Όπως επιβεβλημένη ήταν και η τήρηση της προβλεπόμενης από τον **Κανονισμό 23** ρύθμισης. Της διακοπής, δηλαδή, της Συνεδρίας, εφόσον δεν είχαν δεόντως ειδοποιηθεί, κατά προέκταση δεν είχαν λάβει γνώση και απουσίαζαν οι Συμμετέχοντες.

Ακόμα περισσότερο εν προκειμένω, όπου η επίδικη Συνεδρία αφορούσε πρωτοφανή περίπτωση σοβαρού ενδεχόμενου μη επικύρωσης διορισμού, με όλες τις προβλεπτές συνέπειες.

Είναι, συνακόλουθα, η κατάληξή μας – με πλήρη σεβασμό προς το έργο του ΑΔΣ - ότι η μη κλήτευση των Συμμετεχόντων, κατά παρέκκλιση του σχετικού νομικού και κανονιστικού πλαισίου και η συνακόλουθη απουσία τους από την υπό συζήτηση Συνεδρία, καθιστούσε την ίδια τη Συνεδρία αντικανονική, μη νομότυπη και, αναπόδραστα, άκυρη.

Αναφύεται πλέον ζήτημα παραπομπής προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), αφού το Σώμα,

εκφραζόμενο μέσα από την απόφαση της πλειοψηφίας, εξέτασε και απέρριψε τόσο το θέμα της σύνθεσης, όσο και όλα τα υπόλοιπα ζητήματα που καλύπτουν την Ένσταση. Περιλαμβανομένου του ζητήματος της Ενιστάμενης – καθοριστικής σημασίας για την υπόθεση, καθότι τυχόν αποδοχή του θα οδηγούσε, χωρίς άλλο, σε επιτυχία της Ένστασης - το οποίο προσδιορίζεται ως ακολούθως:

Ο διορισμός Δικαστή για δοκιμαστική περίοδο χωρίς σχετικό εθνικό νομοθετικό πλαίσιο, χωρίς προκαθορισμένα κριτήρια, χωρίς προκαθορισμένη διάρκεια χρόνου, αλλά με βάση μακρόχρονη μεν, πλην μη θεσμοθετημένη πρακτική, συνιστά παραβίαση των αρχών της ανεξαρτησίας και/ή ισοβιότητας και/ή αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και/ή έννομης προστασίας των δικαστών, υπό την έννοια που έχουν το Άρθρο 19, πρώτη παράγραφος, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), σε συνδυασμό με το Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Χάρτης).

Κατ' αρχάς, ως προς τη θέση περί δημιουργίας κωλύματος προς αμφισβήτηση της δοκιμαστικής περιόδου, λόγω αποδοχής από την Ενιστάμενη του διορισμού της επί δοκιμασία, χωρίς επιφύλαξη και

της συνακόλουθης ορκωμοσίας της ως προσωρινής Επαρχιακής Δικαστού, δεν μας βρίσκει σύμφωνους η εισήγηση του ευπαίδευτου συνήγορου του ΑΔΣ. Τούτο διότι δεν υπάρχει το αναγκαίο υπόβαθρο νομιμότητας και δεν θα μπορούσε να οικοδομηθεί με την αποδοχή του επί δοκιμασία, πλην όμως χωρίς έρεισμα στο Νόμο, διορισμού και την ορκωμοσία.

Ούτε και μπορεί να έχει εφαρμογή, ως κώλυμα, το δόγμα της ταυτόχρονης επιδοκιμασίας και αποδοκιμασίας έναντι ρητής νομοθετικής πρόβλεψης, εν προκειμένω του **‘Αρθρου 7 του περί Δικαστηρίων Νόμου, Ν. 14/1960**, που διαλαμβάνει:

«7. Έκαστος Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου, έκαστος Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής και έκαστος Επαρχιακός Δικαστής θα είναι μόνιμα μέλη της δικαστικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας.»

Ούτε και θα ήταν δυνατή η «αποδοκιμασία», ώστε να γίνεται επίκληση του υπό συζήτηση δόγματος, την στιγμή που κατά τον χρόνο διορισμού της Ενιστάμενης από το μεταβατικό Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο δεν της παρείχετο η δυνατότητα, εκ του Νόμου, να προσβάλει τον όρο περί δοκιμασίας (**Κ. Κωνσταντίνου, Ένσταση 1/2023, ημερ. 11.7.2023**) και με δεδομένες - συνεπεία

τυχόν μη αποδοχής του όρου - τις δυσανάλογες, ιδιαιτέρως δυσμενείς, επιπτώσεις στο πρόσωπό της. Την ενδεχόμενη απώλεια δηλαδή του διορισμού της στη θέση Δικαστή (**Καπακιώτης και Παπαέλληνας Λτδ ν. Δημοκρατίας (2016) 3 ΑΑΔ 660**, Ε.Π. Σπηλιωτόπουλου «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου II», 11^η έκδοση, ανατύπωση 2005, σελ. 477-478).

Είναι η μειοψηφούσα θέση μας ότι βρισκόμαστε ενώπιον κατάλληλης περίπτωσης ερμηνείας ευρωπαϊκού δικαίου και θα έπρεπε το ΑΣΔΣ, ως «τελικό δικαστήριο» εν τη εννοία του Άρθρου 267, εδάφιο 3, της ΣΛΕΕ, να παραπέμψει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΕ, όπως το προσδιορίσαμε ανωτέρω.

Όπως είχαμε αναφέρει σε προηγούμενο στάδιο της υπόθεσης, στην απορριπτική, ομόφωνη, απόφαση μας για παραπομπή ερωτήματος, ημερ. 13.10.2025:

«... Ένα εθνικό Δικαστήριο είναι σε καλύτερη θέση να εκτιμήσει σε ποιο στάδιο της ενώπιόν του διαδικασίας πρέπει να υποβληθεί το ερώτημα και μπορεί να το υποβάλει όταν διαπιστώσει ότι για την έκδοση της απόφασής του είναι αναγκαία μια απόφαση σχετικά με την ερμηνεία ή το κύρος του δικαίου της Ένωσης. Είναι αναγκαίο όπως η απόφαση περί υποβολής προδικαστικού ερωτήματος λαμβάνεται σε στάδιο της δίκης κατά το οποίο το αιτούν Δικαστήριο είναι σε θέση να προσδιορίσει, με επαρκή ακρίβεια, το πραγματικό

και νομικό πλαίσιο της υπόθεσης, καθώς και τα ανακύπτοντα νομικά ζητήματα.»

Τα πιο πάνω απηχούν την καλά παγιωμένη καθοδήγηση και προτροπή του ΔΕΕ, όπως ένα προδικαστικό ερώτημα υποβάλλεται σε προχωρημένο στάδιο της δίκης, όταν ο εθνικός Δικαστής έχει σχηματίσει ακριβέστερη εικόνα για τα νομικά ζητήματα της υπόθεσης, ώστε να είναι σε θέση να διατυπώσει με σαφήνεια το πρόβλημα ενωσιακού δικαίου που τον απασχολεί (**ΔΕΚ 16.7.1992, Meilicke, C-83/91, Συλλ 1992.I-4871, 16.7.1992, Lourenço Dias, C-343/90, Συλλ 1992.I-4673**).

Είναι σημαντικό στο παρόν στάδιο να υπομνήσουμε ότι οι αποφάσεις του ΑΣΔΣ δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου. Σύμφωνα με το Άρθρο 267, εδάφιο 3, της ΣΛΕΕ, εφόσον διαπιστώνεται ανάγκη ερμηνείας ενωσιακού δικαίου και συντρέχουν οι προϋποθέσεις προς υποβολή προδικαστικού ερωτήματος, το τελικό Δικαστήριο, εν προκειμένω το ΑΣΔΣ, οφείλει να παραπέμψει σχετικό προδικαστικό ερώτημα (**283/81, Cilfit, ημερ. 6.10.1982**).

Η παράλειψη υποβολής προδικαστικού ερωτήματος θα μπορούσε να ελεγχθεί ως παραβίαση του ενωσιακού δικαίου, με συνακόλουθη

αποστέρηση του αιτητή της δυνατότητας εξασφάλισης στην κατάλληλη περίπτωση και προς πλήρη προστασία του, έκδοσης ενδιάμεσου διατάγματος ή μέτρων, ως ήθελε κριθεί αναγκαίο (***Commission v. Poland C-448/23, ημερ. 18.12.2025***).

Επιπλέον κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ, η ανατιολόγητη άρνηση ανωτάτου εθνικού δικαστηρίου να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΕ, αν και του ζητήθηκε από διάδικο, δεν αποκλείεται να προσβάλλει την αρχή της δίκαιης δίκης, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο Άρθρο 6§1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (***Gondert κατά Γερμανίας (προσφ. αρ. 34701/21) ημερ. 16.12.2025***).

Στην ενώπιόν μας περίπτωση οι προϋποθέσεις υποβολής προδικαστικού ερωτήματος συντρέχουν.

Κατ' αρχάς, απόφαση επί του ερωτήματος της δοκιμαστικής περιόδου, είναι αναγκαία για σκοπούς κατάληξης στην Ένσταση. Τούτο διότι τυχόν αρνητική απάντηση ως προς τη δυνατότητα διορισμού επί δοκιμαστικής βάσεως θα είχε ως αναπόφευκτο

αποτέλεσμα την εκθεμελίωση της επίδικης διαδικασίας επικύρωσης του διορισμού που ακολούθησε το ΑΔΣ.

Περαιτέρω, εγείρεται ζήτημα ερμηνείας του ενωσιακού δικαίου που ενεργοποιεί τον μηχανισμό διαλόγου μεταξύ του ΔΕΕ και του εθνικού Δικαστηρίου, εν προκειμένω του ΑΣΔΣ. Μηχανισμός που παρέχει στο εθνικό Δικαστήριο την αναγκαία βοήθεια σε ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία ενωσιακού δικαίου και συμβάλλει στην ομοιομορφία εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου σε όλο το φάσμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, όπως κατοχυρώνεται στο Άρθρο 19, παρ.1, της ΣΛΕΕ ήταν το αντικείμενο προδικαστικού ερωτήματος και στην υπόθεση **C-64/16, Associação Sindical dos Juízes Portugueses κατά Tribunal de Contas**. Οι συνεκδικαζόμενες υποθέσεις κατά της Πολωνίας **C-624/18 και C-625/18**, αφορούσαν πάλι την δικαστική ανεξαρτησία και τα νομικά ζητήματα είχαν πάλι στη βάση τους την παραβίαση των Άρθρων 19, παρ.1 της ΣΛΕΕ και 47 του Χάρτη. Σχετικές είναι και οι αποφάσεις, **Επιτροπή κατά Ουγγαρίας, C-286/12, ημερ. 6.11.2012** και **Poland C-448/23 (ανωτέρω)**.

Οι υπό αναφορά αποφάσεις αποτέλεσαν την στρατηγική του ΔΕΕ να δομήσει την νομολογία του για τις ευθείες αυτοτελείς απαιτήσεις εκ του Άρθρου 19, παρ.1, της ΣΛΕΕ αναφορικά με την ανεξαρτησία των λειτουργών της δικαιοσύνης, καθώς και του Άρθρου 47 του Χάρτη, το οποίο τελικά ενσωμάτωσε ουσιαστικά στο Άρθρο 19 της ΣΛΕΕ (Σύγγραμμα «*Η Ένωση δικαίου*», έκδοση 2022, Ι. Σαρμάς, σελ. 724, 727).

Ο Ι. Σαρμάς, στο πιο πάνω σύγγραμμά του, σελ. 716 επ., κάτω από τον χαρακτηριστικό τίτλο «*Η στρατηγική του Δικαστηρίου για την διαρκώς στενότερη Ένωση*», σημείωσε καταρχάς την προσέγγιση του ΔΕΕ στην υπόθεση **C-619/18, Επιτροπή κατά Πολωνίας**, χαρακτηρίζοντας την ως «*ένα τεράστιο και συγχρόνως απροσδόκητο βήμα εμπρός προς τη συνεχώς στενότερη Ένωση*». Επρόκειτο για περίπτωση στην οποία το ΔΕΕ «*ερμηνεύει το Άρθρο 19, παρ. 1, της ΣυνθΕΕ, το οποίο απαιτεί πραγματική δικαστική προστασία στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, υπό το πρίσμα του Άρθρου 47 του Χάρτη [των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης], το οποίο ορίζει ότι η πραγματική δικαστική προστασία απαιτεί ανεξάρτητο δικαστήριο και δέχεται ότι σύμφυτη με την ανεξαρτησία ενός*

δικαστηρίου είναι η αρχή της ισοβιότητας των δικαστικών λειτουργών ως διασφαλίζουσα το μη επηρεασμό από τις επεμβάσεις των άλλων λειτουργιών.» (ibid, 723).

Παρεμβάλλουμε ότι στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης (*Recommendation CM/2010(12)*) γίνεται διάκριση μεταξύ «εξωτερικής» («*external*») και «εσωτερικής» («*internal*») ανεξαρτησίας, με τη δεύτερη να αναφέρεται στην ανεξαρτησία κάθε Δικαστή θεωρούμενη εντός της δομής του δικαστικού συστήματος (Parlov-Tkalčić (22 December 2009))

Καταλήγει δε ο Ι. Σαρμάς ως εξής:

«Αν συνοψίσουμε τα πορίσματα που μπορεί να αντληθούν από την αλληλουχία των επεισοδίων που παρουσιάστηκαν, μπορούμε να πούμε ότι οποιαδήποτε μεταρρύθμιση που ψηφίζεται από εθνικό κοινοβούλιο και αφορά τη μισθοδοσία, την ισοβιότητα, τον τρόπο επιλογής των δικαστικών λειτουργών και την εσωτερική οργάνωση των δικαστηρίων υπάγεται πλέον κατ'ευθείαν στον έλεγχο των θεσμών της Ένωσης, ανεξαρτήτως αν συνδέεται με το δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη ή με την εφαρμογή δικαίου της Ένωσης σε συγκεκριμένη περίπτωση.» (ibid, 729)

Είναι σημαντικό ότι πέραν της νομικής αυτής κατάληξης, προχωρεί και αναδεικνύει, μέσα από την υπό αναφορά νομολογία του ΔΕΕ, τη

σημασία της για τη διαρκώς στενότερη Ευρώπη. Θεωρούμε σκόπιμο να παραθέσουμε μια περαιτέρω αναφορά, ώστε να γίνει φανερό ότι οι νομολογιακές αυτές αρχές είναι διαχρονικής αξίας. Ευρύτερες από τα πλαίσια της μιας ή της άλλης υπόθεσης. Η κατάληξη της νομολογίας αυτής, σημειώνει, σελ. 724:

«... εμφανίζεται και στον πιο απαιτητικό και δύστροπο ίσως νομικό, ως υποστηρίξιμη εκδοχή, που περιείχετο σε ήδη θεσμοθετημένα κείμενα Συνθηκών, απλώς αυτοί που τα ενέκριναν αδυνάτισαν να δουν ό,τι οι ίδιοι περιέλαβαν σε αυτά ως υπόρρητους κανόνες. Αυτό καταδεικνύει τον ρόλο του Δικαστηρίου, ιδιαίτερα σε περιόδους μαρασμού της ιδέας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ως του ακαταπόνητου προωθητή της ιδέας αυτής. Όταν η Επιτροπή δεν μπορεί για πολιτικούς λόγους να προωθήσει *περισσότερη Ευρώπη*, έρχεται το δικαστήριο, με τη νομική του επιχειρηματολογία να πραγματώσει αυτό τη διαρκώς στενότερη Ένωση.»

Ταυτόσημη ανάλυση ως προς την εμβέλεια του Άρθρου 19 της ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με το Άρθρο 47 του Χάρτη, με αναφορά στην υπόθεση **C-64/16 *Portugueses (ανωτέρω)***, εντοπίζεται στο άρθρο των καθηγητών Matteo Bonelli και Monica Claes, *Judicial Serendipity: how Portuguese judges came to the rescue of the Polish judiciary*, ECJ 27 February 2018 (Published online by Cambridge University Press: 24 September 2018, European Constitutional Law Review, Volume 14, Issue 3, September 2018, pp 622-643).

Υπ' αυτό το πρίσμα, τα νομικά ζητήματα που προκύπτουν εν προκειμένω, αναμφίβολα έχουν την έννοια της «ερμηνείας ενωσιακού δικαίου», όπως αυτή αποκρυσταλλώθηκε μέσα από τη νομολογιακή στρατηγική του ΔΕΕ, με τρόπο ώστε να ενισχύεται η δικαστική ανεξαρτησία υπαγόμενη, στις κατάλληλες περιπτώσεις, κατευθείαν στον έλεγχο των θεσμών της Ένωσης. Έκφραση της δικαστικής ανεξαρτησίας αποτελεί και η ισοβιότητα/μονιμότητα του Δικαστή.

Υποχρέωση υποβολής ερωτήματος δεν υπάρχει εάν η απάντηση στο ερμηνευτικό ζήτημα είναι προφανής (*acte clair*) ή το ζήτημα είναι νομολογιακώς λελυμένο (*acte éclairé*).

Το υπό συζήτηση ζήτημα της δοκιμαστικής περιόδου και των προεκτάσεών της υπό το πρίσμα της ανεξαρτησίας του Δικαστή και των Άρθρων 19 της ΣΛΕΕ και 47 του Χάρτη, δεν έχει επιλυθεί από το ΔΕΕ σε «ουσιαστικά πανομοιότυπη υπόθεση» (***Da Costa, 28-30/62, ημερ. 27.3.1963***). Με αυτό ως δεδομένο, παραμένει προς συζήτηση μόνο το κατά πόσον η απάντηση στο όλο ζήτημα είναι προφανής. Ήτοι, όπως καθορίσθηκε στην υπόθεση ***Cilfit, 283/81, παρα. 16, ημερ. 6.10.1982***, ταυτόσημα και στην ***Dhahbi v. Italy, 17120/09***,

para. 31, ημερ. 8.4.2014 «... τόσο προφανές που να μην αφήνει περιθώριο για οποιαδήποτε λογική αμφιβολία ως προς τον τρόπο επίλυσης του εγερθέντος ερωτήματος.».

Στην **Οικουμενική Διακήρυξη για την Ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης του Μόντρεαλ, 1983**, προβλέφθηκαν, υπό την έννοια γενικής αρχής, τα ακόλουθα:

«2.20 The appointment of temporary judges and the appointment of judges for probationary periods is inconsistent with judicial independence. Where such appointments exist, they shall be phased out gradually. [Explanatory Note: This text Is not intended to exclude part-time judges. Where such practice exists, proper safeguards shall be laid down to ensure impartiality and avoid conflict of interests. Nor is this text intended to exclude probationary periods for judges after their initial appointment, in countries which have a career judiciary, such as in civil law countries.]»

Η Επιτροπή της Βενετίας (Venice Commission for Democracy through Law) αποτελεί συμβουλευτικό σώμα του Συμβουλίου της Ευρώπης, αρμόδιο για συνταγματικά θέματα. Όσο και αν οι γνωμοδοτήσεις του δεν είναι νομικά δεσμευτικές, το ΕΔΔΑ τις

χρησιμοποιεί «*as a source for information as well as for normative and empirical guidance*».²⁴

Η Επιτροπή της Βενετίας σε σχέση με το μόνιμο ή μη διορισμό δικαστών γνωμοδότησε ως ακολούθως:

«The appointment of ordinary judges should be permanent (until retirement) and judges appointed for a probation period are seen as problematic from the point of view of independence.» (Report on Independence of Judges (2010))

Επίσης στο *Rule of Law Checklist, 2016*, η οποία υιοθετήθηκε από την Επιτροπή της Βενετίας και εγκρίθηκε από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, ακολουθήθηκε η νομολογία του ΕΔΔΑ, σύμφωνα με την οποία «*judges must have a permanent term in office, otherwise they become dependent on the authority that appoints them.*» (para 76).

²⁴ The Venice Commission of the Council of Europe – Standards and Impact, *The European Journal of International Law*, Vol. 25, no.2, Wolfgang Hoffman-Riem.

Όλα τα παραπάνω δεν αποκλείουν, στις κατάλληλες περιπτώσεις και υπό τις αναγκαίες προϋποθέσεις, τη δυνατότητα δοκιμαστικής περιόδου.

Στο *European Charter on the Statute of Judges, Council of Europe, DAJ/DOC (98)23*, στην παράγραφο 3.3, αναγνωρίζεται η δυνατότητα σύντομης, κατ' ανάγκη, δοκιμαστικής περιόδου, υπό τον όρο ότι η απόφαση για επικύρωση του διορισμού επί μόνιμης βάσης ή για μη ανανέωση μπορεί να λαμβάνεται μόνο από ανεξάρτητη αρχή, όπως εν προκειμένω το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Αυτό δεν αμφισβητήθηκε από πλευράς Ενιστάμενης, η οποία επιπρόσθετα είχε και το δικαίωμα να εγείρει τώρα το θέμα ενώπιον του παρόντος Συμβουλίου. Ό,τι τέθηκε είναι η έλλειψη νομοθετικού ή κανονιστικού πλαισίου και ειδικά η έλλειψη προδιαγεγραμμένων κριτηρίων.

Επίσης στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης (*Recommendation CM/2010(12)*) αναφέρονται τα εξής σε σχέση με την μονιμότητα των Δικαστών αλλά και τη δυνατότητα διορισμού επί δοκιμασία:

«49. Security of tenure and irremovability are key elements of the independence of judges. Accordingly, judges should have

guaranteed tenure until a mandatory retirement age, where such exists.

50. The terms of office of judges should be established by law. A permanent appointment should only be terminated in cases of serious breaches of disciplinary or criminal provisions established by law, or where the judge can no longer perform judicial functions. Early retirement should be possible only at the request of the judge concerned or on medical grounds.

51. Where recruitment is made for a probationary period or fixed term, the decision on whether to confirm or renew such an appointment should only be taken in accordance with paragraph 44 so as to ensure that the independence of the judiciary is fully respected.»

Παρατηρούμε ότι, ενώ δεν αποκλείεται ο διορισμός επί δοκιμασία ή για καθορισμένο χρόνο, στην παράγραφο 44, ορίζεται ότι οι αποφάσεις που αφορούν στην επιλογή και σταδιοδρομία των Δικαστών θα πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια τα οποία θα πρέπει να προκαθορίζονται από το νόμο ή τις αρμόδιες αρχές (*«should be based on objective criteria pre-established by law or by the competent authorities.»*).

Απόλυτα σχετική είναι και η γνωμοδότηση της Επιτροπής Βενετίας *Judicial Appointment, Opinion No. 403/2006*, όπου, αφού αναφέρεται ότι ευκαταία θα ήταν η διασφάλιση του διορισμού του

προσωρινού Δικαστή σε μόνιμη θέση εκτός υπό περιστάσεις που θα δικαιολογούσαν παύση ενός μόνιμου Δικαστή, διαφορετικά δεν θα μπορούσε να θεωρείται πραγματικά ανεξάρτητος (παράγραφος 40), στην παράγραφο 41 καταγράφονται τα ακόλουθα:

«41. This should not be interpreted as excluding all possibilities for establishing temporary judges. In countries with relatively new judicial systems there might be a practical need to first ascertain whether a judge is really able to carry out his or her functions effectively before permanent appointment. If probationary appointments are considered indispensable, a “refusal to confirm the judge in office should be made according to objective criteria and with the same procedural safeguards as apply where a judge is to be removed from office”.»

Είναι το κατάλληλο στάδιο να παρεμβάλουμε ότι στην υπόθεση ***Καρατσής ν. Δημοκρατίας κ.ά. (2001) 3 ΑΑΔ 220, 224***, η Πλήρης Ολομέλεια αναφέρθηκε στη μορφοποίηση πρακτικής του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου για διορισμούς στη θέση του Επαρχιακού Δικαστή, κατ' αρχάς επί προσωρινής βάσεως, για χρονική περίοδο ενός έτους, με την προοπτική μονιμοποίησης, μετά το πέρας του προσωρινού διορισμού.

Στην ενώπιόν μας περίπτωση, επικαλούμενη η πλειοψηφία την πιο πάνω αναφορά, τόνισε ότι αποτελεί «*νομολογιακή αυθεντία υψίστης*

ιεράρχησης», η οποία δημιουργεί δεσμευτικό δικαστικό προηγούμενο, με βάση την αρχή της δεσμευτικότητας των δικαστικών αποφάσεων (stare decisis).

Με όλο το σεβασμό δεν μας βρίσκει σύμφωνους η αντίληψη αυτή. Όπως εντοπίζεται σχετικά στο σύγγραμμα «*Το Αγγλικό Κοινό Δίκαιο, οι Κανόνες της Επιείκειας και η Εφαρμογή τους στην Κύπρο*», του Γεώργιου Μ. Πική, σελίδες 50-51:

«Δεσμευτική είναι η αρχή δικαίου η οποία εξάγεται από τη δικαστική απόφαση και όχι το αποτέλεσμα της υποθέσεως αυτό καθ' εαυτό. Η αρχή που στηρίζει άμεσα την απόφαση και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το αποτέλεσμα, σε αντίθεση με το μέρος εκείνο του σκεπτικού – obiter dicta – η ανάπτυξη του οποίου δεν είναι αντικειμενικά απαραίτητη για την απόφαση, θεωρείται δεσμευτική. Το σκεπτικό του δικαστηρίου που αναπτύσσεται στην περιφέρεια σε αντιδιαστολή προς το κεντρικό σημείο της αποφάσεως, δε δημιουργεί δέσμευση. Δεσμευτική είναι μόνο η αρχή δικαίου την οποία επικαλείται το δικαστήριο για την επίλυση της επίδικης διαφοράς.»

Εν προκειμένω, από την εν λόγω αναφορά στην απόφαση **Καρατσής** – αναφορά η οποία δεν είχε καμία σχέση με το αποτέλεσμα της υπόθεσης και την επίλυση της διαφοράς – δεν εξάγεται αρχή δικαίου. Δεν αποτελεί καν obiter dicta, αφού περιλαμβάνεται απλώς στην παράθεση των γεγονότων από το

Δικαστήριο. Συνεπώς, δεν συνιστά νομολογιακή αυθεντία, ούτε και έχει εφαρμογή η αρχή της δεσμευτικότητας των δικαστικών αποφάσεων.

Είναι ως εκ τούτου σημαντικό να τονιστεί ότι είναι η πρώτη φορά που τίθεται προς κρίση το όλο ζήτημα διορισμού Δικαστών με δοκιμαστική περίοδο, με παράθεση και ανάπτυξη σειράς επιχειρημάτων, προς στήριξη των εκατέρωθεν ισχυρισμών.

Είναι ακριβώς σε αυτό το πλαίσιο που στην ενδιάμεση απόφαση του Συμβουλίου μας, ημερομηνίας 12.9.2025, κατά την εξέταση αιτήματος εξαίρεσης Μελών του Συμβουλίου, έγινε αναφορά στην **Καρατοής**. Στην πιο πάνω ενδιάμεση απόφασή μας, ομόφωνα, αναγνωρίστηκε ότι:

«Ο διορισμός με δοκιμασία στη μόνιμη θέση Επαρχιακού Δικαστή δεν αποτέλεσε ζήτημα που απασχόλησε δικαστικά ή που κρίθηκε με αναφορά σε συγκεκριμένους νομοθετικούς ή νομικούς παράγοντες, καθ' οιονδήποτε στάδιο, κατά την μακρόχρονη εφαρμογή της εν λόγω πρακτικής. Ως τέτοιο, εγείρεται για πρώτη φορά στα πλαίσια της υπό κρίση Ένστασης. Συνιστά ένα από τα κύρια νομικά σημεία της Ενισταμένης και θα εξεταστεί από το ΑΣΔΣ κατά την ακρόαση της ουσίας της Ένστασης και υπό το φως των εκτεταμένων νομικών επιχειρημάτων των δύο πλευρών.»

Στην ενώπιόν μας περίπτωση, τίθεται με επίταση το κατά πόσον η μακροχρόνια πρακτική διορισμού Δικαστών με δοκιμαστική περίοδο, καθιστά μη αναγκαίο το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Τούτο, σε αντιπαράβολή με τη θέση ότι η πρακτική ή το έθιμο δεν μπορεί να κατισχύσει της νομοθεσίας, πρωτογενούς ή δευτερογενούς, ή να την υποκαταστήσει (**ΣτΕ 1376/73, 743/02, 1888/02, 2617/18**). Σημειώνοντας ότι, εν προκειμένω, το **Άρθρο 7 του περί Δικαστηρίων Νόμου, Ν. 14/1960**, σαφώς, προβλέπει, ως ήδη λέχθηκε:

«7. Έκαστος Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου, έκαστος Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής και έκαστος Επαρχιακός Δικαστής θα είναι μόνιμα μέλη της δικαστικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας.»

Άλλωστε, για τη δημιουργία εθίμου απαιτείται γενική πεποίθηση ως προς τη νομική του δεσμευτικότητα (Π. Δαγτόγλου, «Γενικό Διοικητικό Δίκαιο», 7^η έκδοση, 2015, σελ. 105). Σημειώνουμε εν προκειμένω τη διαφοροποίηση, πρόσφατα, του χρόνου δοκιμασίας από ένα σε δύο χρόνια, αλλά και την επέκτασή του, σε κάποιες περιπτώσεις. Στοιχεία που εγείρουν ερωτήματα ως προς την

συνδρομή σταθερότητας, ομοιομορφίας και πεποίθησης για νομική δεσμευτικότητα.

Δεν προβλέπεται στο Σύνταγμα ούτε και στο Νόμο διορισμός επί δοκιμασία. Ό,τι προβλέπεται είναι μόνο προσωρινός διορισμός σε περίπτωση ανικανότητας ή επί σκοπώ αποφυγής επιβαρύνσεως απονομής της δικαιοσύνης (**Άρθρο 10 του Νόμου 14/1960**).

Ως προς τούτο, δεν μας βρίσκει σύμφωνους, με όλο το σεβασμό, η προσέγγιση της πλειοψηφίας, ότι οι λέξεις «τερματισμός της υπηρεσίας», όπως αυτές χρησιμοποιούνται στο **Άρθρο 157.2 του Συντάγματος**, περιλαμβάνουν «.... προφανώς και την περίπτωση της μη μονιμοποίησης δικαστή που τελεί υπό δοκιμασία.». Η χρήση των λέξεων αυτών αφορά και καλύπτει τις περιπτώσεις διορισμού με όρους που καθορίζονται σε έγγραφο διορισμού. Τέτοιες είναι οι περιπτώσεις των **Άρθρων 133.6 και 153.6 του Συντάγματος**, που διέπουν το διορισμό των Προέδρων του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και Ανωτάτου Δικαστηρίου αντίστοιχα, σε συνάρτηση με τα **Άρθρα 133.8(2)(α)(β) και 153.8(2)(α)(β)**, όπου «τερματισμός της υπηρεσίας» προβλέπεται μόνο για τους Προέδρους των δύο Ανωτάτων Δικαστηρίων και όχι για τους Δικαστές. Όπως, σχετικά,

διαλαμβάνεται, τερματισμός «... συμφώνως προς τους όρους υπηρεσίας τους περιλαμβανομένους εν τω εγγράφω του διορισμού.». Ομοίως και για τους προσωρινούς Δικαστές, όπως καθορίζεται στο **Άρθρο 10(1) του Νόμου 14/60**, που υπηρετούν επίσης υπό όρους που προβλέπονται στο έγγραφο διορισμού τους.

Η δε αναφορά στο **Άρθρο 157.3 του Συντάγματος** μόνο σε αποχώρηση ή απόλυση Δικαστή και όχι τερματισμό, είναι απολύτως εναρμονισμένη με τα διαλαμβανόμενα στα εδάφια (3) και (4) της εβδόμης παραγράφου του **Άρθρου 153**. Αφορά μόνιμα μέλη της δικαστικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας και όχι διορισμούς με έγγραφο διορισμού, όπου, στις περιπτώσεις αυτές, προβλέπεται και ο τερματισμός συμφώνως προς τους όρους που περιλαμβάνει.

Σημειώνουμε ότι, στον **περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο του 1990, Ν. 1/1990**, προβλέπεται, ρητά, για τους δημοσίους υπαλλήλους διετής δοκιμαστική περίοδος, με επιφύλαξη περιορισμού της ή απευθείας μόνιμου διορισμού σε ειδικές περιπτώσεις και σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια. Προβλέπεται επίσης παράταση της χρονικής διάρκειας της δοκιμασίας, καθώς και ο συνολικός χρόνος επέκτασής της (**Άρθρο 38**). Πρόκειται περί

τυχαίας διαφοροποίησης; Πρόκειται για κενό που θα πρέπει υπό τις σημερινές συνθήκες να καλυφθεί; Εκείνο που έχει σημασία τώρα είναι να υποδείξουμε τη διαφορά στις δύο νομοθεσίες, τη θεσμοθέτηση καθορισμένων κριτηρίων από τον **N. 1/1990** και το γεγονός ότι η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας είναι, κατά ταυτόσημο τρόπο με το ΑΔΣ, το συνταγματικά ('**Άρθρο 125**) κατοχυρωμένο όργανο προς διορισμό δημοσίων υπαλλήλων.

Αντιθέτως, δεν προβλέπονται κριτήρια, αντικειμενικά και εκ των προτέρων δημοσιοποιημένα, σε σχέση με την υπό συζήτηση διαδικασία επικύρωσης ή μη διορισμού Δικαστών. Ήτοι, για την αξιολόγηση επιτυχούς δοκιμασίας τους ή οι συνέπειες τυχόν αποτυχίας ή ως προς την διάρκεια της δοκιμασίας τους ή τυχόν δυνατότητας επέκτασής της.

Θα μπορούσε ακόμα να υποστηριχθεί ότι δημιουργείται μια ειδικής μορφής υπηρεσιακή σχέση, χωρίς πρόβλεψη από το Νόμο ή Κανονισμούς, προς διασφάλιση, επακριβώς, των δικαιωμάτων του υπό δοκιμασία διοριζομένου και προς αποφυγή άσκησης πέραν των επιτρεπτών ορίων διακριτικής ευχέρειας και αποκλεισμού κινδύνου αυθαιρεσίας (**Case of Ferrieri and Bonassisa v. Italy**

(Applications nos. 40607/19 and 34583/20, παρα. 69-82, 105, 113-117, ημερ. 8.1.2026).

Εν τέλει, χωρίς να αποφαινόμαστε ως προς το υπό κρίση ζήτημα της δοκιμαστικής περιόδου, σημειώνουμε ότι όλα τα παραπάνω και οι αντικρουόμενες θέσεις και τα ερωτήματα που εγείρονται, καταδεικνύουν ότι η απάντηση στο ερμηνευτικό πρόβλημα δεν είναι προφανής, υπό την έννοια που καθορίστηκε στις υποθέσεις **Cilfit** και **Dhahbi (ανωτέρω)**.

Είναι γι' αυτούς τους λόγους που θεωρούμε ότι το ΑΣΔΣ είχε υποχρέωση να παραπέμψει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΕ.

Συνακόλουθα - με δεδομένη την κατάληξή μας ως προς το θέμα της κακής σύνθεσης, καθώς επίσης και τη θέση μας ότι θα έπρεπε να υποβληθεί ερώτημα στο ΔΕΕ για το απαραίτητο προς απάντηση ζήτημα της δοκιμαστικής περιόδου και των συνεπειών που επάγονται λόγω μη υποβολής τέτοιου ερωτήματος - δεν δικαιολογείται η ανάπτυξη και ενασχόλησή μας με οποιοδήποτε άλλο λόγο ή νομικό σημείο, ήτοι επί της ουσίας της Ένστασης.

Η απόφασή μας να κοινοποιηθεί στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

Α.Ρ. ΛΙΑΤΣΟΣ, Π.

Τ.Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Μ.

Τ. ΚΑΡΑΚΑΝΝΑ, Μ.

ΣΦ.